

2019 Tuarascáil Bhliantúil

& ráitis airgeadais

Iascach Intíre Éireann
Inland Fisheries Ireland

Ráiteas Misin

‘A chinntiú go bhfuil acmhainní nádúrtha luachmhara na n-iascach intíre agus na slatiascaireachta farraige á gcaomhnú, á mbainistiú, á bhforbairt, agus á gcur chun cinn ar mhaithe le toradh dearfach a chruthú don phobal agus don timpeallacht.’

Príomhfheidhmeanna Iascach Intíre Éireann

Is é Iascach Intíre Éireann an comhlacht reachtúil atá freagrach as iascaigh intíre na hÉireann. Feidhmíonn sé faoi scáth na Roinne Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil (RCGAC).

Tá príomhfheidhm Iascach Intíre Éireann leagtha amach faoi Alt 7(2) d’Acht um Iascach Intíre 2010. Is é sin cosaint, bainistíocht agus caomhnú acmhainní na n-iascach intíre. Is iad seo a leanas feidhmeanna ginearálta Iascach Intíre Éireann:

- Aird an Aire a tharraingt ar chaomhnú, cosaint, bainistíocht, margaíocht, forbairt agus feabhas iascach inmheánach, lena n-áirítear slatiascaireacht farraige, agus tacú leis an Aire, a chuid oibre a éascú agus comhairle a chur air
- Beartais agus straitéisí náisiúnta a bhaineann le hiascaigh intíre, lena n-áirítear slatiascaireacht farraige, a fhorbairt agus comhairle a chur ar an Aire maidir leo, agus
- A chinntiú go gcuirtear chun feidhme agus go seachadtar beartas agus straitéisí arna bhforbairt mar atá comhaontaithe leis an Aire.

Inland Fisheries Ireland
3044 Lake Drive
Citywest Business Campus
Dublin D24 Y265

Web: www.fisheriesireland.ie
Email: info@fisheriesireland.ie
Phone: + 353 (0)1 8842 600

Clár Ábhair

Réamhrá an Chathaoirligh	4
Brollach an Phríomhoifigigh Fheidhmiúcháin	6
Iascach Intíre Éireann: Comhaltaí Boird	9
Iascach Intíre Éireann: Foireann Cheannaireachta Shinsearach	10
1. Acmhainn iascaigh na hÉireann a chosaint agus a chaomhnú	11
Iascaigh a chosaint	12
Cáilíocht uisce	23
Cosaint chomhshaoil	27
2. Taighde: eolas a fhorbairt chun gníomh a threorú	37
An Clár Suirbhé Taighde Náisiúnta (NRSP)	38
Obair ghnáthóga	43
Hidreamoírfeolaíocht - ag nascadh gnáthóg agus speicis	45
An Clár Náisiúnta Monatóireachta Eascann	47
Taighde salmainide	49
Clár Éisc Spóirt Mhuirí	56
3. Acmhainn iascaigh na hÉireann a fhorbairt go hinbhuanaithe	59
Scéimeanna maoinithe a chur chun cinn agus a riar	60
Bainistíocht an bhradáin agus an bhric ghil	65
Margaíocht agus Fógraíocht a dhéanamh ar an tSlatiascaireacht	66
Ár dteachtaireacht a fhógairt - cumarsáid chorporáideach	69
Oideachas agus for-rochtain	70
4. Acmhainn iascaigh na hÉireann a fhorbairt go hinbhuanaithe	78
Acmhainní daonna	79
Foghlaim agus oiliúint	79
Sláinte agus Sábháilteacht	80
Bainistíocht réadmhaoine agus flít	83
Faisnéis agus trédhearcacht	83
Gluais	85
Aguisíní	87
Aguisín A: Páipéir Taighde Foilsithe in 2019	89
Aguisín B: An Choiste Iniúchta agus Riosca Tuarascáil Bhliantúil 2019	91
Aguisín C: Ráitis Airgeadais 2019	100

Réamhrá an Chathaoirligh

Is cúis mhór áthais dom Tuarascáil Bhliantúil 2019 Iascach Intíre Éireann a chur i láthair. Tá an tuarascáil dírithe ar phríomhfheidhmeanna Iascaigh Intíre Éireann, mar atá leagtha amach san Acht um Iascach Intíre 2010, is iad sin cosaint, caomhnú agus bainistíocht acmhainní na n-iascach intíre.

Feidhm shonrach atá ag an mBord ná comhairle a thabhairt don Aire ar bheartais agus straitéisí a bhaineann le hiascaigh intíre lena n-áirítear slatiascaireacht farraige. Leis an Acht, ceadaítear don Bhord cibé fochoistí a bhunú, a mheasann sé a bheith stuama cuidiú leis an mBord beartais a fhorbairt i réimsí ar leith.

Tá an Bord cuntasach don Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, agus tá sé freagrach as dea-rialachas agus comhlíontacht le forálacha an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú a chinntiú. Comhlíonann an Bord a shainchúram reachtúil trí phleananna agus spriocanna straitéiseacha a leagan amach ina phlean corparáideach cúig bliana agus ina phlean gnó bliantúil agus sa bhuiséad a ghabhann leis.

Déanann an Bord cinntí straitéiseacha maidir le príomhcheisteanna gnó agus déileálann sé le feidhmeanna forchoimeáda atá sonraithe in Acht 2010.

Is é an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) agus an fhoireann bhainistíochta shinsearach atá freagrach as bainistíocht laethúil, treo agus rialú Iascach Intíre Éireann. Ní mór don POF agus don fhoireann bhainistíochta shinsearach an treo straitéiseach ginearálta atá glactha ag an mBord a leanúint, agus a chinntiú go bhfuil tuiscint shoiléir ag gach comhalta Boird ar an dul chun cinn atá á dhéanamh maidir le cur chun feidhme an pholasaí straitéisigh agus aon riosca suntasach a d'fhéadfadh a bheith i gceist. Chomh maith leis sin, tá an Bord freagrach as taifid chuntasaíochta oiriúnacha a choimeád agus as a shócmhainní a chosaint agus, dá réir sin, bearta réasúnacha a dhéanamh chun calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Tá an POF ina bhall ex-officio de Bhord Iascach Intíre na hÉireann agus gníomhaíonn sé mar idirghabhálaí díreach idir an Bord agus an fhoireann bainistíochta.

Lean an fhoireann chosanta lena tréaniarrachtaí ag baint úsáide as córais nua agus níos éifeachtaí i gcónaí chun ár stoic agus ár ngnáthóga luachmhara éisc a chosaint i rith 2019. Le linn na tréimhse, tháinig na cúig cinn deiridh den dáréag bád righne inséidte farraige nua (BRIanna) chun bheith ar fáil chun tacú le patróil chosanta ar an bhfarraige agus chun iad a fheabhsú.

Chuir an Oifig Tionscadal an tráinse deiridh de thionscadail na Straitéise Náisiúnta um Fhorbairt Slatiascaireachta (NSAD) chun cinn in 2019. Leis an straitéis seo éascaíodh an infheistíocht de €2m de mhaoiniú deontas caipitil thar chúig bliana i dtionscadail chun rochtain ar shlatiascaireacht a éascú.

Ba í an bhliain 2019 Bliain Idirnáisiúnta an Bhradáin (IYS) agus bhí Iascach Intíre Éireann chun tosaigh agus aird á tabhairt ar staid chontúirteach stoic bradán in Éirinn agus ar domhan. Ar an drochuair, leanann na staidrimh ag taispeáint laghdaithe leanúnaigh agus scanrúil i stoic agus cé go bhfuil teorannú an dúshaothraithe agus an cur chun cinn de ghabháil agus scaoileadh dearfach agus tairbheach, tá sé ag éirí níos follasaí go mbeidh bearta atá dírithe ar athghiniúint ag teastáil chun an speiceas a chaomhnú. Sa chomhthéacs seo, leanann Iascach Intíre Éireann ag tuiscint inní agus ionchuir eagraíochtaí atá dírithe ar leas na speiceas íocónach agus táimid ag tnúth le bheith ag obair go táirgiúil leo chun comhspricanna a bhaint amach.

Tiocfaidh Plean Corparáideach Iascach Intíre Éireann 2016-2020 chun críche i mí an Mheithimh 2020 agus is ar an mBord atá an fhreagracht as a chomharba a fhoirmiú. Beidh an bhéim sa chéad chéim eile ag léiriú lógó Iascach Intíre Éireann, 'is iad na héisc an ní is tábhachtaí'. Leanfar le dleachtanna cosanta a chur chun cinn agus a fheabhsú trí theicneolaíochtaí agus gairis nua-aimseartha a chur leis agus i dteannta leis seo díreofar fuinneamh agus acmhainní teoranta na heagraíochta ar acmhainn nádúrtha, ar chaomhnú na speiceas agus ar chaomhnú agus fheabhsú gnáthóige. Léireoidh, spreagfaidh agus treoróidh an Plean Corparáideach cúig bliana agus na pleananna gnó bliantúla a eascróidh as an tosaíocht straitéiseach seo.

Tá an Bord muiníneach go gcomhlíonfaidh an fócas athnuaite seo ar an acmhainn cead ó gheallsealbhóirí agus táthar ag súil go rachaidh grúpaí slatiascaireachta i dteagmháil go dearfach le Iascach Intíre Éireann agus go gcabhróidh siad lena n-íarrachtaí sruth maoinithe suntasach leanúnach a chinntiú chun inbhuanaitheacht fhadtéarmach den acmhainn a áirithiú.

Is mian leis an mBord a bhuíochas a ghabháil leis an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail as an dámhachtain €372,870 a bhronnadh ón gCiste um Chuntais Díomhaoine ar Iascach Intíre Éireann. Maoineoidh an deontas flaitiúil seo seisear chomhordaitheoir lánaimseartha a fhostú don Chlár Oideachais & For-rochtana agus don tionscnamh Slatiascaire gan Taithí ar feadh tréimhse trí bliana.

Le linn 2019, rinne Iascach Intíre Éireann céimeanna móra chun a spriocanna laghdaithe carbóin a bhaint amach. Is cuid den Phlean uailmhianach um Ghníomhú ar son na hAeráide feithiclí leictreacha breise a chur leis an gcabhlach agus pointí luchtaithe a sholáthar ag boinn.

Is mian liom mo bhuíochas agus meas an Bhoird a chur in iúl don Aire Stáit Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, Seán Canney agus dá oifigigh chúirtéiseacha thiomanta as a dtacaíocht agus a dtiomantas gan staonadh.

Mar fhocal scoir, is mian liom mo bhuíochas a chur in iúl arís, agus thar ceann chomhaltai an Bhoird, don fhoireann dhíograiseach agus thiomanta atá ag leanúint le seirbhís éifeachtach agus ghairmiúil iascaigh a sholáthar.

Fintan Gorman

Cathaoirleach
Aibreán 2020

Brollach an Phríomhoifigigh Fheidhmiúcháin

Tá an-áthas orm an deis a bheith agam fáilte a chur romhat chuig Tuarascáil Bhliantúil 2019 Iascach Intíre Éireann, ina leagtar amach an t-ardleibhéal oibre atá déanta againn in 2019. Ón tús ba mhaith liom buíochas a ghabháil lenár bhfoireann go léir as an gcion ollmhór a rinne siad chun 2019 a dhéanamh chomh rathúil agus a bhí sé i ndálaí a bhí dúshlánach go minic.

Ó thaobh na timpeallachta de, is léir go bhfuil rudaí ag athrú, agus ag athrú go gasta, cibé acu tréimhsí fada de leibhéil ísle uisce, teocht an uisce ardaithe nó imeachtaí tuile atá i gceist. Is féidir leo seo go léir tionchar a imirt ar stoic éisc agus imríonn siad tionchar orthu. Le linn 2019, bhunaíomar Clár uailmhianach um Thaighde ar Maolú ar Athrú Aeráide (CCMRP) chun eolas a bhailiú ar thionchar an athraithe aeráide ar speicis éisc na hÉireann. Is é aidhm an chlár seo clár measúnaithe bunaithe ar fhianaise a thógáil chun tionchar an athraithe aeráide ar earnáil iascaigh na hÉireann i dtimpeallachtaí fionnuisce agus inbhir a mheas agus chun eolas a thabhairt agus chun acmhainn a thógáil do bhearta caomhnaithe agus cosanta iascaigh (lena n-áirítear straitéisí oiriúnaithe agus maolaithe).

Is léir go mbeidh cláir mar seo mar bhonn eolais don obair ar fad atá á déanamh in Iascaigh Intíre Éireann agus beidh sé lárnach freisin maidir le beathú isteach sna hoibreacha caomhnaithe iascaigh atá á mbeartú ag Iascach Intíre Éireann a bheidh mar bhunchloch den chéad straitéis chorparáideach eile.

Ó thaobh na forbartha iascaigh de maidir le hIascach Intíre Éireann díriodh go leanúnach ar rialachas, agus go háirithe ar an gcaoi a seachadann Iascach Intíre Éireann tionscadail forbartha iascaigh agus a chinntiú go mbaintear amach na caighdeáin rialachais airgeadais agus comhshaoil is airde. Is réimse éabhlóideach é seo - de réir mar a fhorbraíonn an cásdlí a bhaineann leis an Treoir maidir le Gnáthóga agus na teoracha eile, forbraíonn ár gcleachtais oibríochta chomh maith. Tá sé rithabhachtach go bhfuil aon obair chaomhnaithe a dhéantar riachtanach agus an ghnáthóg iascaigh a fheabhsú ach nach mbíonn tionchar acu ar aon ghnáthóga eile. Maidir leis seo tá idirdhealú tábhachtach le déanamh idir bealaí 'draenáilte' a bhí mar ábhar d'obair chothabhála leanúnach agus do 'bhealaí fiáine' nádúrtha; caithfear smaoineamh ar bhealach difriúil faoi na gnáthóga seo i dtéarmaí na n-oibreacha is féidir a dhéanamh orthu. Is fócas suntasach sa timthriall reatha den Chreat-Treoir Uisce (CTU) an gaol idir struchtúr fisiceach aibhneacha agus an ghnáthóg agus cáilíocht an uisce (hidreamoirfeolaíocht), agus tá Iascach Intíre Éireann chun tosaigh sa réimse seo atá ag forbairt.

Ba í an bhliain 2019 an ceann deiridh den Straitéis Náisiúnta um Fhorbairt Slatiascaireachta NSAD, ár straitéis cheannródaíoch um fhorbairt iascaigh, agus trína sruthanna maoinithe tá leibhéil rialachais airgeadais agus chomhshaoil feabhsaithe againn ar fud na hearnála. Leithdháilfear an tráinse deireanach de mhaoiniú NSAD in 2020 agus is dóigh go dtógfaidh sé bliain nó dhó eile go mbeidh tionscadail mhaoinithe críochnaithe go hiomlán. Cé nár maoiníodh an straitéis go dtí an leibhéal a bhí beartaithe i dtosach, mar sin féin rinne sí roinnt príomhéachtaí. Infheistíodh beagnach €2 mhilliún san earnáil i dtionscadail chaipitiúla a dearadh chun bonneagar agus rochtain slatiascaireachta a fheabhsú. Rinne geallsealbhóirí slatiascaireachta agus raon grúpaí deonacha eile cuid mhaith den obair seo. In 2018, bunaíodh Oifig Bainistíochta Cláir an NSAD agus thug sé seo deis do IIÉ a phróisis iarratais ar dheontais a lárú agus a shruthlíniú ionas go mbeidh siad uile ar líne anois. Chomh maith leis sin, chuireamar feabhas suntasach ar ár bpróisis mheasúnaithe comhshaoil sa chaoi is go léiríonn cleachtas oibríochta na hathruithe agus na forbairtí i dtreoracha éagsúla an Aontais Eorpaigh (AE).

In 2019, lean Iascach Intíre Éireann air ar a bhealach feabhsúcháin agus nuachóirithe agus ina leith seo cuireadh roinnt córas agus próiseas inmheánach i bhfeidhm a chuir faisnéis bhainistíochta luachmhar ar fáil, a chuir feabhas ar ár leibhéal foriomlán rialachais agus a laghdaigh méid na páipéarachais i ndáiríre. Thug Iascach Intíre Éireann córas nua bainistíochta ama (TMS) isteach ar fud na heagraíochta iomláine a chuir leis an TMS atá ann cheana agus a chuir feabhas air, agus tugadh córas bainistíochta flít, Fleetmatics, isteach do gach feithicil.

Tugann an córas Fleetmatics infheictheacht iomlán don bhainistíocht ar gach gné d'oibríochtaí flít agus go ríthábhachtach an aip seiceála sábháilteachta feithicilí a ghabhann leis, agus soláthraíonn comhaontú cothabhála feithicilí aonair maoirseacht agus dearbhú ar chaighdeán na bhfeithicilí IIÉ.

Tá sé seo tábhachtach: tá cothabháil agus oibríochtaí feithicilí ar cheann de na hionaid chostais is mó do IIÉ, agus tá réachtáil d'fhlít mór feithicilí ar cheann de na rioscaí oibríochta is mó.

In 2019, seachadadh an ceann deireanach dár mbáid inséidte righne Delta 780HX (BIRanna) nua le húsáid i ngníomhaíochtaí cosanta cósta. Forbraíodh BIR Delta 780HX 7.8m mar ardán ardchumais d'oibríochtaí patróil uisce oscailte. Deartar agus tógar an t-árthach de réir cheanglais an Cheadúnais Bád Paisinéirí P6 chun oibriú níos faide ná trí mhíle ó bhunlínte. Is forbairt thábhachtach í seo mar ní amháin gurb é an BIR an bád is fearr atá ar fáil agus mar gheall ar na gnéithe sábháilteachta agus na socruithe ceadúnaithe, is féidir le patróil BIR taisteal suas le 12 mhuirmhíle amach san fharraige ó bhunlínte. Ligfidh na BIRanna Delta nua seo dúinn patróil aonair BIR a oibriú, ar éifeachtúlacht oibríochta suntasach é freisin. Beagnach díreach tar éis dó dul i mbun seirbhíse in 2018, ghabh BIR nua Dhún na nGall méid suntasach de líontán mídhleathach amach ó chósta thuaidh Dhún na nGall, a leagann béim ar a thábhachtaí atá sé láithreach láidir a bheith ar an bhfarraige.

Ainmníodh an bhliain 2019, Bliain Idirnáisiúnta na mBradán (BIB) i gcomhthionscnamh ar fud an domhain de chuid na hEagraíochta um Chaomhnú Bradán an Atlantaigh Thuaidh (NASCO) agus Coimisiún Éisc Anadromaigh an Aigéin Chiúin Thuaidh (NPAFC). Ba é cuspóir BIB feasacht a mhúscailt faoi na rudaí is féidir le daoine a dhéanamh chun a chinntiú go ndéantar bradáin agus a ngnáthóga a chaomhnú agus a athchóiriú ar fud a raoin.

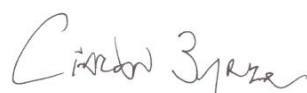
Reáchtáil Iascach Intíre Éireann raon gníomhaíochtaí a bhaineann le BIB i rith na bliana chun aird a tharraingt ar staid na mbradán in Éirinn agus chun cur leis an bhfeasacht fhoriomlán ar an laghdú ar stoic bradán. Is léir go gcaithfidimid díriú níos mó ar chaomhnú bradáin ná ar shaothrú bradáin.

Mar cheann de chroíghníomhaireachtaí comhshaoil na hÉireann, tá Iascach Intíre Éireann tiomanta do cheannaireacht sa réimse um ghníomhú ar son na haeráide. Tá an uaillmhian agus an inniúlacht riachtanach ag Iascach Intíre Éireann chun ár n-oibleagáidí náisiúnta i leith gníomhaíochta aeráide a chomhlíonadh agus barr feabhais a chur orthu i gcomhthéacs an Chreata Straitéisigh um Éifeachtúlacht Fuinnimh san Earnáil Phoiblí, an Plean Maolaithe Náisiúnta, an Creat Náisiúnta Oiriúnaithe agus an próiseas leanúnach chun Plean an Rialtais um Ghníomhú ar son na hAeráide (2019). Le linn 2019, lean Iascach Intíre Éireann ag comhdhlúthú a gCóras Bainistíochta Comhshaoil (EMS) chun cuidiú leis an tionchar ar an gcomhshaoil a eascraíonn as gníomhaíochtaí agus saoráidí IIÉ a íoslaghú. Ag deireadh 2018, bhí coigilteas breise de 12.3 faoin gcéad eile ag Iascach Intíre Éireann chun an laghdú riachtanach de 33 faoin gcéad a bhaint amach ar shonraí bunlíne 2009. Taispeánann na sonraí deiridh comhdhlúite fuinnimh do 2019, gurb é an figiúr ‘achar go sprioc’ atá fágtha d’Iascach Intíre Éireann ná 6 faoin gcéad. Toisc go bhfuil úsáid feithiclí ar cheann de na príomhfhoinsí astaíochtaí CO₂ in Iascach Intíre Éireann, tá ról ceannaireachta glactha againn maidir le feithiclí leictreacha a ghlacadh isteach inár bhflít agus tá clár curtha i bhfeidhm againn freisin chun pointí luchtuithe a shuiteáil ag gach ceann dár mbunáiteanna. Ina theannta sin, bunaíodh líonra d’fhoirne glasa áitiúla agus náisiúnta chun raon tionscnamh eile a shainaithint agus a phíolótú a chabhróidh lenár lorg comhshaoil a laghdú.

Mar chuid den tiomantas leanúnach chun seachadadh agus rialachas tionscadal agus seirbhísí a fheabhsú in 2019, d’aistríomar i dtreo cur chuige bainistíochta clár maidir le seachadadh. Tá an t-aistriú seo i dtreo bainistíocht chlár ar cheann de na fo-ghníomhartha a mholtar i bplean forbartha agus nuálaíochta na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, Ár Seirbhís Phoiblí 2020. Maidir leis seo, ba bhliain foghlama agus idirthréimhse í 2019 agus táimid ag leanúint ar aghaidh ag glacadh agus ag tógáil ar dea-chleachtas maidir le bainistíocht chlár go 2020 agus ina dhiaidh sin.

Ní fhéadfaí aon chuid den raon leathan oibre a rinneamar in 2019 a dhéanamh gan tacaíocht ónár bhfoireann thiomnaithe. Ba mhaith liom ómós a thabhairt agus buíochas a ghabháil le gach duine acu as a ndílseacht agus a dtiomantas d’Iascach Intíre Éireann agus as oibriú i dtreo na físe comhroinnte d’acmhainn iascaigh inbhuanaithe agus inrochtana a bhaint amach a leanfaidh ag soláthar buntáistí sóisialta, eacnamaíocha agus áineasa do na glúine atá le teacht.

Mar fhocal scoir, ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis an Aire Canney agus le Bord Iascach Intíre Éireann as an tacaíocht dhaingean a thug siad dúinn i rith 2019, rud a chuir ar chumas na foirne ceannaireachta agus na foirne na gníomhaíochtaí go léir a leagtar amach sa tuarascáil bhliantúil seo a sheachadadh. Tapaím an deis seo freisin chun ár dtiomantas láidir a athnuachan chun ár n-iarrachtaí go léir a dhíriú ar ár ról lárnach maidir le hacmhainn iascaigh intíre na hÉireann a chosaint, a bhainistiú agus a chaomhnú ar an mbealach is éifeachtaí agus is féidir.

Príomhoifigigh Feidhmiúcháin
Aibreán 2020

Iascach Intíre Éireann: Comhaltaí Boird

Ar chúl

Fiona Walsh
Bernadette Orbinski Burke
Seamus Boland
Michael McGreal
Patrick Gibbons
Marie Louise Heffernan
Seán Coady

(Ceaptha Iúil 2019)
(Ceaptha Iúil 2016)
(Ceaptha Márta 2019)
(Ceaptha Márta 2019)
(Ceaptha Eanáir 2016)
(Ceaptha Bealtaine 2019)
(Ceaptha Samhain 2015)

An chéad ró

An Dr Ciaran Byrne, Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (ex officio)
Fintan Gorman, Cathaoirleach

An tOllamh Frances Lucy, Cathaoirleach CIR

(Ceaptha Iúil 2010)
(Ceaptha Meán Fómhair 2013
& athcheaptha Meán Fómhair
2018)
(Ceaptha Márta 2015)

Nach bhfuil sa Phictiúr

Martin McEnroe
Niall Greene

(Ar scor Feabhra 2019)
(Ar scor Meitheamh 2019)

Iascach Intíre Éireann: Foireann Cheannaireachta Shinsearach

An Dr Ciaran Byrne

Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (agus ball
Boird ex officio)

An tUasal Pat Doherty

Ceann Airgeadais & Lóistíochta

An tUasal Roisin Bradley

Ceannasaí Acmhainní Daonna

An Dr Greg Forde

Ceann Oibríochtaí

An Dr Cathal Gallagher

Ceann Taighde & TFC

An tUasal Suzanne Champion

Ceann Forbartha Gnó

An tUasal Brian Beckett

IIÉ Bhaile Átha Cliath (Ceantar Abhantraí an
Oirthir - ERBD)

An tUasal David McInerney Uas

IIÉ Chluain Meala (Ceantar Abhantraí an
Oirdheiscirt - SERBD)

An tUasal Seán Long

IIÉ Mhaigh Chromtha (Ceantar Abhantraí an
Iardheiscirt - SWRBD)

An tUasal Amanda Mooney

IIÉ Luimnigh (Ceantar Abhantraí na Sionainne
- ShRBD)

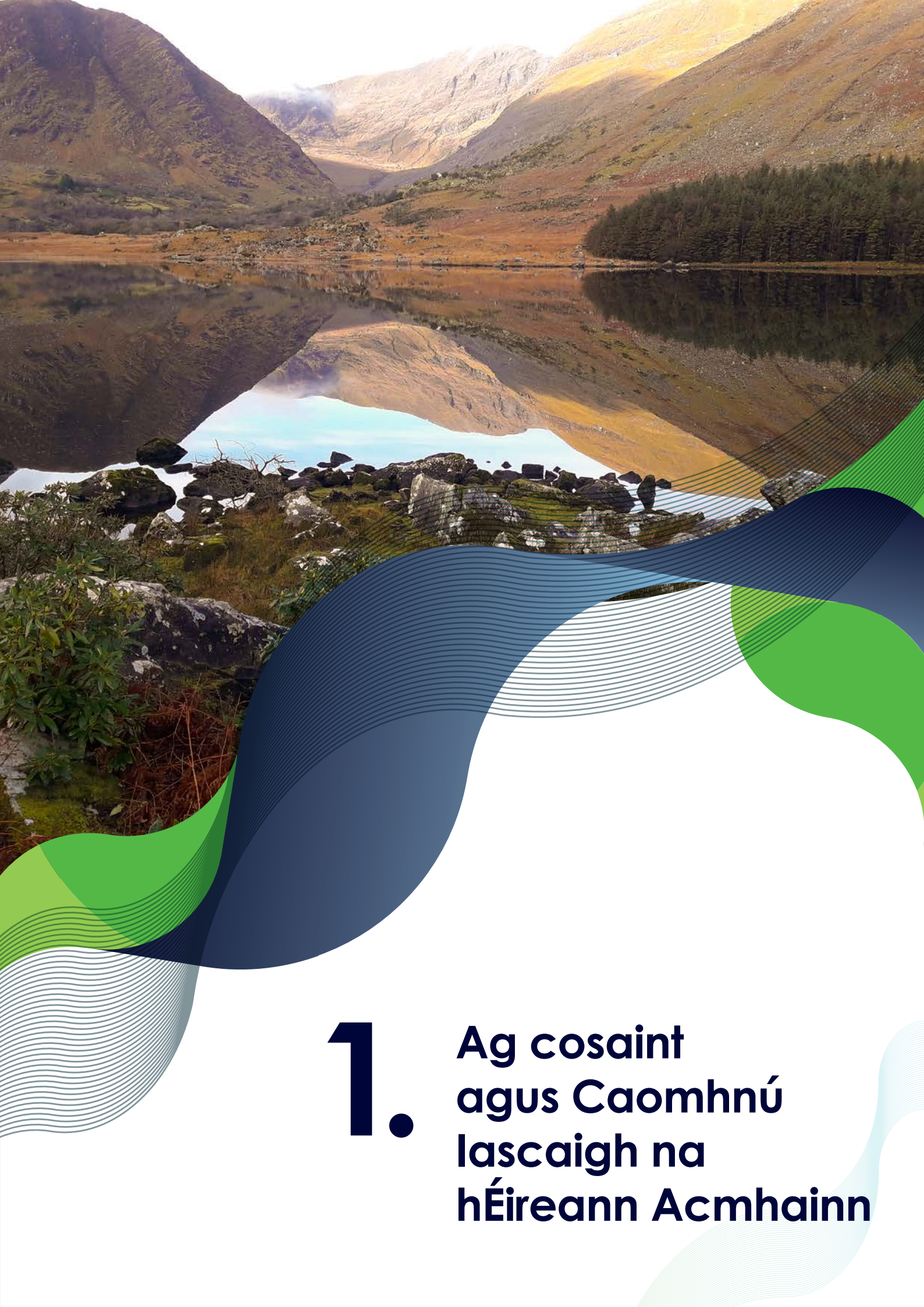
An tUasal Francis O'Donnell

IIÉ na Gaillimhe & Bhéal an Átha (Ceantar
Abhantraí an Iarthair - WRBD) *

An Dr Milton Matthews

IIÉ Bhéal Átha Seanaidh (Ceantar Abhantraí an
Iarthuaiscirt - NWRB)

* An Dr John Conneely, chuaigh sé ar scor mar
Stiúrthóir IFI na Gaillimhe & Bhéal an Átha i mí an
Mheithimh 2019

1.

**Ag cosaint
agus Caomhnú
lascaigh na
hÉireann Acmhainn**

Tá Iascach Intíre Éireann freagrach as acmhainn iascaigh na hÉireann, na héisc agus a ngnáthóga a chosaint, a bhainistiú agus a chaomhnú i ngach uiscebhealach intíre agus amach go dtí dhá mhíle dhéag ón gcósta. I measc na speiceas atá á gcosaint againn tá gach speiceas éisc fionnuisce cosúil le bradán, breac geal, eascann loimpre, ruabhreac Artach agus sead. Táimid freagrach freisin as iascaireacht oisrí fiáine a chosaint agus a cheadúnú, agus trí chomhaontú leis an Údarás um Chosaint Iascaigh Mhara (UCIM) cuirimid reachtaíocht iascaigh um bhreac agus tuinnín gorm i bhfeidhm.

Chomh maith le forálacha na nAchtanna Iascaigh 1959 go 2017 a fhorfheidhmiú, tá sé de chumhacht againn na hAchtanna um Thruailliú Uisce 1977 agus 1990 a fhorfheidhmiú nuair a bhíonn doirteadh chuig uiscí íogaire iascaigh mar bhonn le meath cháilíocht an uisce nó éisc a mharú uaireanta. Inár gcuid oibre oibríochta chun acmhainn iascaigh na hÉireann a chosaint agus a chaomhnú:

- Iascaigh a chosaint go díreach trí líonra d'fhoireann allamuigh a iompraíonn barántais atá lonnaithe ar fud na tíre a fhorfheidhmíonn rialacháin agus fodhlíthe maidir le héisc agus iascaigh
- Monatóireacht a dhéanamh ar cháilíocht uisce agus a chinntiú go ndéantar ionchúiseamh orthu siúd atá freagrach as truailliú nó marú éisc
- A chinntiú go gcuireann forbairtí comhshaoil san áireamh an gá atá lenár n-iascach a chosaint agus todhchaí na n-iasc a chinntiú.

Iascaigh a chosaint

Tá réimse leathan gníomhaíochtaí i gceist lenár gcuid oibre chun ár n-iascach a chosaint ag baint úsáide as pearsanra a bhfuil raon scileanna éagsúla acu:

- Déanaimid patróil ar aibhneacha, lochanna, ceantair chósta, inbhear agus farraige chun pasáil a dhíspreagadh agus a chosc
- Déanaimid iniúchadh ar shlatiascairí áineasa agus ar shealbhóirí ceadúnais agus seiceálaimid díoltóirí éisc agus bialanna/óstáin lena chinntiú go bhfuil rialacháin á gcomhlíonadh acu,
- Urghabhaimid earraí agus earraí mídhleathacha a úsáideadh le haghaidh gníomhaíochta mídhleathaí, lena n-áirítear báid, feithiclí, líonta, slata agus éisc a gabhadh go mídhleathach
- Déanaimid daoine a ionchúiseamh as sáruithe ar reachtaíocht iascaigh agus comhshaoil. I gcás cionta níos lú eisímid rabhaidh agus fógraí pionóis muirear seasta.

Ár bpatróil chosanta

Gach bliain, déanann Iascach Intíre Éireann pleananna a dhréachtú chun ár n-iascaigh a chosaint. Tugann na pleananna riosca-bhunaithe seo aghaidh ar na rioscaí do na stoic agus cuireann siad san áireamh freisin aon rioscaí a d'fhéadfadh a bheith roimh ár bhfoireann allamuigh agus iad i mbun a gcuid oibre. Bíonn timthriallta iascaigh an-séasúrach agus mar sin tá ár bpleananna cosanta, atá éagsúil i rith na bliana lena chinntiú go bhfuil ár bhfoireann á n-imscaradh chun stoic a chosaint tráth a bhíonn siad is leochailí.

Chomh maith le patróil traidisiúnta bád, feithiclí agus coise, úsáideann ár bhfoireann allamuigh áirtheá uisce pearsanta, cadhcanna, feithiclí uile-tír-raon, rothair agus, le déanaí, ladrainn. Úsáidimid ard-threalamh faireachais freisin lena n-áirítear scóip radhairc oíche, scóip braite teasa infridhearg agus faireachas optúil feabhsaithe a bhí thar bheith tábhachtach chun oibreoirí mídhleathacha a ghabháil.

Úsáidimid gach cineál faisnéise freisin chun ár gcuid patróil a phleanáil agus a fhorghníomhú. Iarraimid ar bhaill an phobail ár mbeolíne rúnda 24 uair an chloig (1890 347424) a úsáid chun aon truailliú nó iascaireacht neamhdhleathach a bhfuil amhras acu fúithi a thuairisciú.

Maidir lenár bhfoireann allamuigh

Tá foireann allamuigh de thart ar 180 oifigeach a bhfuil barántas acu fostaithe ag Iascach Intíre Éireann, a bhfuil oiliúint curtha i gcrích ag gach duine acu a oireann dá réimse gníomhaíochta, lena n-áirítear láimhseáil bád agus sábháilteacht uisce.

Ní mór don fhoireann allamuigh leibhéal suntasach folláine choirp a choinneáil

toisc go bhféadfaí go mbeadh orthu siúl thar tír-raon garbh i ngach aimsir, rud atá deacair. Úsáidtear an fhoireann de réir riachtanais na bpleananna cosanta a bhféadfadh go mbeadh orthu oibriú i rith na hoíche agus aon lá den tseachtain. In 2019, chuireamar lámhleabhar cuimsitheach i bhfeidhm ag leagan amach líon iomlán na ngníomhaíochtaí agus na rialachán nach mór d'oifigeach allamuigh a bheith ar an eolas fúthu.

Gníomhaíocht phatróil in 2019

Le linn 2019, thiomnaigh ár bhfoireann patróil 157,980 uair an chloig san iomlán do ghníomhaíochtaí patróil, mar atá leagtha amach i dTábla 1.1. Taispeántar líon agus miondealú na gcineálacha éagsúla patróil i dTábla 1.2.

TÁBLA 1.1: Uaireanta caite ar phatróil frithphóitseála

	2018	2019
Patróil locha	31,030	33,730
Patróil abhann	84,273	76,136
Patróil ar an bhfarraige	6,507	7,186
Patróil chósta / inbhir	36,794	30,737
Patróil bas	13,955	10,191
Líon iomlán uaireanta	172,559	157,980

TÁBLA 1.2: Líon patróil de réir cineáil

	2018	2019
Iomlán na bpatróil feithicle agus coise	28,640	25,748
Patróil bháid	807	917
Patróil cadhc	187	154
Patróil PWC	16	23
Patróil bhád ceathrar	21	28
Patróil rothair	758	1,344
Patróil Aerchór	16	4
Patróil ladrainn	0	56
Líon iomlán patról	30,445	28,274

Bradán

Tugann Iascach Intíre Éireann acmhainní suntasacha chun stoic luachmhara bradán na hÉireann a chosaint. Ciallaíonn sé seo bradáin a chosaint trí na codanna sin dá saolré atá faoinár gcúram. Cosnaíonn an fhoireann a gcéimeanna luatha dá saol (ina n-uibheacha agus ógánaigh) i ngairbhéal i léinseacha uachtaracha na habhann sa gheimhreadh nuair is gá. Tugtar cúram agus cosaint do na muóga agus na gealóga sna sruthanna, sna haibhneacha agus sna lochanna agus do dhaoine fásta atá ag filleadh ón bhfarraige breis agus bliain ina dhiaidh sin.

Is féidir le meath i gcáilíocht uisce tionchar tubaisteach a bheith aige ar bhradáin óga agus mar thoradh air sin saothraítear go treán gach imeacht truaillithe agus marú éisc in uisce úr.

Tá na héisc iascaigh atá ag filleadh faoi shúile faireacha ár bhfoirne le linn a dturas contúirteach ón gcósta sa samhradh trí na haibhneacha agus suas an abhainn go dtí a láthair sceite.

Déantar gach céim den saolré seo a chosaint ar ghníomhaíocht mhídhleathach, agus is é an príomhdhúshlán ná a chinntiú go maireann i ndóthain bradán chun sceitheadh i ngach abhainn.

I rith míonna an tsamhraidh agus an fhómhair tá patróil sna haibhneacha a bhfuil stoic thábhachtacha bradáin agus bric ghil acu. Déantar imscrúdú ar aon ghníomhaíochtaí mídhleathacha a bhraitear agus, nuair is gá, déantar na daoine atá freagrach a ionchúiseamh.

Tugaimid faoi thionscnaimh speisialta freisin chun bradáin a chosaint ag amanna leochaileacha - mar shampla, nuair a théann líon mór bradán isteach in aibhneacha cosúil leis an Mhuaidh nó aibhneacha eile inar thit líon ó bharrachas fómhair go slatiascaireacht gabhála agus scaoilte amháin. Is féidir go n-áireofaí le tionscnaimh den sórt sin oibríochtaí ardhphróifíle agus infheicthe chomh maith le hoibríochtaí ceilte a dteastaíonn foireann bhreise uathu.

- ◀ Foireann allamuigh ag urghabháil líon geallta ó abhainn taoide Abhainn na Siúire, Co. Thiobraid Árann

Patróil Rothair

In 2019, mhéadaíomar go suntasach líon na bpatról rothar, lena n-áirítear rothair leictreacha a chuireann ar chumas na foirne achair níos mó a chlúdach níos gasta. Tá cosáin tarraingthe canála an-oiriúnach do phatról rothar.

Tacaíocht Aerchór agus Cabhlach do phatróil

Le linn 2019, ní dhearna muid ach ceithre phatról aeir leis an Aerchór. Baineadh cabhlach Cessna as seirbhís ghníomhach, agus leanaimid orainn ag úsáid cúpla eitleáin amach ón gcósta d'inneall Casa nuair a bhíonn siad ar fáil, ach tá siad seo ag dul in aois ag an bpointe seo agus ní bhíonn siad ar fáil dúinn go rialta.

Leanamar ag obair leis an gCabhlach ar phatróil chósta i rith 2019.

BIRanna nua a imscaradh

In iarracht a chinntiú go gcuirtear deireadh le hiascaireacht neamhdhleathach ar muir nó go laghdaítear í ar a laghad go leibhéal an-íseal choimisiúnaigh Iascach Intíre Éireann cabhlach de BIRanna patróil amach ón gcósta - ba iad seo na chéad BIRanna nua a seachadadh don eagraíocht le breis agus 12 bliana agus b'infheistíocht an-mhór í ón stát. In 2019, chuireamar 5 bhád nua cosanta muirí Delta BIR ar fáil, rud a thug an cabhlach náisiúnta cosanta amach ón gcósta go 12. Beidh na BIRanna nua lonnaithe i gCorr na Mónna agus in Órán Mór i gContae na Gaillimhe, i mBaile Mhic Gormáin i gContae na Mí, sna Fearnáin i gContae Chorcaí agus i Ros Mhic Thriúin i gContae Loch Garman.

- ▶ Patról BIR le líonta mídhleathacha, Gaillimh, Iúil 2019

Breac geal

Tá stoic na mbreac geal sa tír ag laghdú i gcónaí agus tá siad faoi bhagairt. Go háirithe, tá an t-iascach bric ghil is cáiliúla in Éirinn, Loch Luíoch sa Choireán, ag fulaingt go dona le blianta beaga anuas, go háirithe maidir le bric gheala il-gheimhridh. Ar an gcaoi chéanna, níor tháinig leibhéal na stoc breac geal i gConamara agus i Maigh Eo Theas a thit ag deireadh na 1980idí agus go luath sna 1990idí go dtí aon rud cosúil le na leibhéil a bhí ann roimhe sin.

Mar thoradh air sin, tá sé tábhachtach go háirithe na stoic atá fágtha a chosaint. Tá go leor de na hiascaigh breac geal seo atá ag streachailt in aice le láithreáin feirme bradán mara agus i mblianta nuair a bhíonn leibhéil míolta mara an-ard ar bhradáin i gcáis, laghdaítear líon na mbradán agus na mbreac geal a fhilleann an samhradh dar gcionn. Leanaimid orainn ag déanamh monatóireachta ar fhilleadh éisc chuig na haibhneacha seo agus ag sampláil aon iasc a fhilleann roimh am.

Ladrainn

Chríochnaigh ochtar ball d'Fhoireann Náisiúnta Ladrainn de chuid Iascach Intíre Éireann oiliúint aerárthaí beaga gan foireann (SUA) leis an gCosaint Shibhialta tar éis tástálacha eitilte deiridh i mBaile Mhic Gormáin, Co. na Mí in 2019. Tá na píolótaí seo ceadúnaithe anois ag Údarás Eitlíochta na hÉireann ladrainn a imscaradh (mar chomhpháirt cosanta nó gníomhaíochtaí eile) thar ghnáth-theorainneacha rialála agus táimid i mbun iarratais a fhorbairt chuig an Údarás ar Chead Oibriúcháin Sonrach ina leith seo.

In 2019, baineadh úsáid as ladrainn i roinnt cásanna, lena n-áirítear imscrúdú comhshaoil i gCorcaigh agus i gcás a bhain le hurghabháil trealaimh neamhdhleathaigh a úsáideadh le haghaidh iascaireachta mídhleathaí ar Abhainn Quinn.

Táimid ag súil go n-úsáidfí ár bhfoirne patróil ladrainn níos minice sa todhchaí.

◀ Patról ladrainn ar Abhainn an Chláir, Meitheamh 2019

Ruabhreac

Tá líon na lochanna in Éirinn ina bhfuil stoic ruabhric féinchothabhála ag laghdú i gcónaí. Baineann na caillteanais is déanaí le héisc eachtrannach a thabhairt isteach i lochanna a raibh éagsúlacht speiceas dúchasach an-lag iontu roimhe seo nó meath sna dálaí uisce gan mhilleadh a theastaíonn chun daonra sláintiúil ruabhreac a chothú.

Tá speicis éisc nach raibh i láthair roimhe seo bunaithe i roinnt lochanna i gConamara agus i nDún na nGall agus tá ógánaigh na n-iasc seo in iomaíocht go gníomhach leis an ruabhreac fiáin le haghaidh planctóin agus macra-inveirteabraigh. Leanann ár bhfoireann de mhonatóireacht a dhéanamh ar na lochanna seo, agus iad fós ar an eolas go gcuirfidh an t-iasc a tugadh isteach an stoc fiáin faoi chois gan dabht - is cás ina bhfuil seo ag tarlú é Loch Eidhneach i gConamara.

Ár n-iniúchtaí iascaigh agus seiceálacha comhlíonta

Rinne ár bhfoirne cigireachta spotseiceálacha rialta ar shlatiascairí áineasa, ar shealbhóirí ceadúnais bradáin agus bric ghil agus ar iascairí tráchtála le linn 2019.

Is é aidhm na n-iniúchtaí seo a chinntiú go gcomhlíonann slatiascairí agus sealbhóirí ceadúnais téarmaí uile a gceada nó a gceadúnais, lena n-áirítear iad siúd a bhaineann le trealamh, teorainneacha mála agus méide, agus mar sin de. In 2019, rinneamar 34,307 iniúchadh den sórt sin, a ndéantar achoimre orthu i dTábla 1.3.

TÁBLA 1.3: Cigireachtaí ar shealbhóirí ceadúnais agus slatiascairí

	2018	2019
Cigireachtaí ar shealbhóirí ceadúnais bradán agus breac geal	2,069	881
Iniúchtaí slatiascairí áineasa le haghaidh ceadúnais agus/nó ceada	15,674	15,437
Cigireachtaí ar shlatiascairí eile	17,321	15,375
Líon na slatiascairí a seiceáladh go gcomhlíonann siad reachtaíocht agus rialacháin iascaigh*	2,461	2,614
Líon iomlán na gcigireachtaí iascaigh	37,525	34,307
Líon iomlán na gcigireachtaí iascaigh	37,525	34,307

Éisc gharbha

Saothraítear iasc garbh i rith na bliana mar níl séasúr coiscthe ann a thuilleadh - tá roinnt eisceachtaí ann, áfach, ina bhféadtar toirmeasc a chur ar iascaireacht ag amanna áirithe den bhliain. Go stairiúil is beag cosanta a bhí ag teastáil d'iascaireacht gharbh mar ba iad slatiascairí garbha a gabhadh na héisc go príomha agus a chuir ar ais iad. Le blianta beaga anuas, áfach, bhí brú suntasach slatiascaireachta ar na stoic seo agus éisc níos mó á ngabhadh mar bhia, rud atá contrártha leis na rialacháin reatha.

Go traidisiúnta is i mí an Mheithimh ar tháinig líon suntasach slatiascairí garbha agus liúis idirnáisiúnta, agus tháinig cuid acu ar cheantair inar baineadh seastáin agus stílí neamhshábháilte roimhe seo le bliain anuas. Is fócas gníomhaíochta suntasach iad ceantair ar nós stráice uisce te na Sionainne ag Béal Átha Liag. Tá brú suntasach ann i gcónaí ar bhran níos mó, atá á ngabhadh lena n-ith.

Rabhaidh agus fógraí pionóis muirear seasta

Eisímid rabhaidh i gcás ina sáraíonn slatiascairí mionrialacha rialachán nó b'fhéidir nach bhfuil siad ar an eolas go soiléir ar na rialacháin a bhaineann le ceantar áirithe.

Eisítear rabhaidh freisin do shlatiascairí óga a d'fhéadfadh a bheith ag sárú na rialachán – agus in 2019 d'eisíomar 425 rabhadh den sórt sin. Maidir le sárúithe níos tromchúisí ar rialacháin, eisímid fógraí pionóis muirir sheasta (158 in 2019) - eisítear iad seo in ionad ionchúisimh, ach má fhanann siad gan íoc tar éis tréimhse ar leith cuirimid ionchúiseamh ar bun sa chion bunaidh

TÁBLA 1.4: Líon na bhfoláireamh agus na bhfógraí pionóis muirir sheasta eisithe

	2018	2019
Foláirimh eisithe chuig slatiascairí	558	425
Fógraí pionóis muirir sheasta eisithe	165	158

Eascann

Cuireadh deireadh le gach iascaireacht eascainne i 2008 de réir riachtanas an AE stoc na n-eascann a chosaint agus táirgeadh bithmhaise amach a athbhunú go 40 faoin gcéad ar a laghad de na leibhéil stairiúla. Ar an drochuair, níor ghnóthaigh stoic eascann go dtí a leibhéil stairiúla go dtí seo agus b'éigean na bearta cosanta caomhantais seo a leathnú.

In 2019, chuireamar scéim tacaíochta chun feidhme agus rinneamar é a bhainistiú d'iar-iascairí eascann a bhí gníomhach sa tionscal in 2007 agus a raibh stair acu in iascaireacht eascainne sna cúig bliana suas go 2007. Bhunaigh an Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil an clár seo agus é mar aidhm aige cabhrú le hiar-iascairí eascann athrú go gníomhaíochtaí nua agus an t-iascach eascann a fhágáil go buan.

Is cosúil go leantar le roinnt iascaireachta eascann mídhleathach in ainneoin na leibhéal stoic atá an-íseal. Tá líonta eascann fós suite agus urghafa i ndobharcheantar na Sionainne. Is dianghníomhaíocht acmhainne é na líontáin seo a lonnú toisc go mbíonn líontáin eascann suite de ghnáth ar an mbun (líontáin fonsaí) agus go minic ní bhíonn marcóirí dromchla orthu, rud a fhágann go bhfuil sé deacair agus tógann sé go leor ama iad a bhrath.

Tréimhse dianghníomhaíochta a bhí i séasúr na n-eascann geal i ndorchadas mhíonna an fhómhair i 'bpríomhionaid' eascainne aitheanta. Choinníomar ardleibhéal gníomhaíochta patróil sna ceantair seo, agus níor aimsíodh aon ghníomhaíocht mhídhleathach ar leith. Is cúis imní dúinn, áfach, go bhfuil roinnt eascann ó dheisceart na tíre ag déanamh a mbealach isteach i dTuaisceart Éireann áit ina bhfuil asraon díolachán dlisteanach ann.

Seiceálacha comhlíonta

Déanaimid spotseiceálacha freisin ar dhíoltóirí éisc agus bialanna/óstáin/lóistín lena chinntiú nach gcuirtear aon iasc a ghabhtar go mídhleathach ar fáil lena dhíol nó lena thomhailt.

In 2019, rinneamar 807 seiceáil, a ndéantar achoimre orthu i dTábla 1.5.

TÁBLA 1.5: Líon na seiceálacha comhlíonta

	2018	2019
Díoltóirí éisc seiceáilte	433	427
Bialanna/óstáin/tithe lóistín seiceáilte	373	380
Líon iomlán na seiceálacha comhlíonta	806	807

Bas

Is léir go bhfuil méadú ag teacht ar an iascaireacht neamhdhleathach do bhas le cúpla bliain anuas. D'fhéadfadh baint a bheith aige seo le gnóthú teoranta sna stoic bhas ó cuireadh cosc ar iascaireacht tráchtála ar bhas sa bhliain 1980. D'fhéadfadh baint a bheith aige i bpáirt le téamh uiscí cósta amach ó Éirinn. I rith na bliana rinneadh urghabháil an-suntasach amháin de 29 bas - iad uile gafa ar shlat agus ar líne ach go mór os cionn an lín cheadaithe agus bhí cuid acu faoi bhun an mhéid cheadaithe. Fásann an bas an-mhall agus is é 42cm an íosmhéid chun bas a choinneáil, iasc a bheadh thart ar seacht mbliana d'aois. Dá bhrí sin, tá cosaint bhas óg thar a bheith tábhachtach.

Nuair a tháinig an teorainn éisc amháin in aghaidh an lae sa mhála le haghaidh bais i bhfeidhm bhí méadú suntasach ar slatiascaireacht bais - comhartha soiléir eile go bhfuil slatiascaireacht in Éirinn dírithe go mór ar iascaireacht mar bhia seachas ar iascaireacht chun pléisiúir amháin.

Tá minicíocht líonta bas á leagan ón gcladach ag méadú i gcónaí. Socraítear iad seo go héasca toisc go luíonn siad ar an gcladach nuair a bhíonn siad socraithe agus is féidir iad a imscaradh gan bhád, agus snámhfaidh siad de réir mar a ardaíonn an taoide agus glacann siad éisc le linn tréimhsí lánmara, rud a fhágann go mbíonn éisc gafa sa líontán nuair a théann an taoide amach. Ní féidir iad seo a bhrath ach trí phatróil rialta ar an gcladach.

Earraí mídhleathacha a urghabhadh in 2019

Le linn ár bpatról agus ár gcigireachtaí, aimsimid réimse leathan earraí mídhleathacha chomh maith le míreanna a úsáidtear chun críocha mídhleathacha agus urghabhann muid iad. In 2019 ghabh muid 788 earra iascaireachta mídhleathach san iomlán ar nós slata iascaireachta, diongaí, sleánna, innill agus gaistí. D'urghabhamar 192 líon le fad iomlán de 9,499m.

Bhí líon na n-earraí a gabhadh ar aon dul leis an líon in 2018, ach tháinig laghdú suntasach ar fhad na líontán a gabhadh. Tharla sé seo mar thoradh ar an laghdú ar fhad (ní ar an líon) líontán a gabhadh ar an bhfarraige. Táthar ag súil go gcinnteoidimid in 2020 leis an bhflít iomlán de BIRanna farraige nua ag feidhmiú don tréimhse iomlán go gcoinneofar an laghdú ar líontán amach ón gcósta.

TÁBLA 1.6: Earraí mídhleathacha a gabhadh

	2018	2019
Líontán a gabhadh (ba é 9,499.48m an fad iomlán in 2019)	266	192
Gafa ar farraige	42	40
Gafa i bhfionnuisce	147	95
Gafa in inbhir	77	57
Éisc ghafa	363	423
Slata gafa	151	152
Earraí eile gafa	28	21
Líon iomlán na n-earraí gafa	808	788

Oisrí

Lean Iascach Intíre Éireann ag déanamh monatóireachta ar na hiascaigh oisrí aitheanta ar fud na tíre, go háirithe iad siúd i Loch Súilí, sna bána timpeall Mhaigh Eo agus na Gaillimhe agus i dTrá Lí. Éascaíodh roinnt oibre forbartha nuair a deonaíodh údarú speisialta chun oisrí róbheag a bhailiú a aistríodh ansin chuig gorrann a sannadh go speisialta. Táthar ag súil go n-athbhunófar stoc pórúcháin oisrí dúchasacha sláintiúla sa ghorlann.

Ar an drochuair, tá cuid mhór de Loch Súilí plódaithe le hoisrí an Aigéin Chiúin (*Gigas* sp.) a tháinig chun bheith fiáin sa chuan. Bhí gné eile de chosaint an stoic ag déanamh monatóireachta ar ghníomhaíocht piocadh oisrí ar thránna uisce ísle le linn rabhartaí. Is é an t-aon mhodh dlíthiúil chun oisrí a thógáil ná trí dhreideáil iascaireachta oisrí ceadúnaithe, a bhíonn suite de ghnáth ar bhád. Braitheadh roinnt bád dreidireachta muiríne le hoisrí ar bord cé nach raibh dreidire oisrí ceadúnaithe acu.

Cionta agus ionchúisimh iascaigh

Is gné d'obair chosanta iascaigh é go ngabhtar go leor líonta 'gan duine i láthair'. Mar sin féin, nuair a ghabhtar daoine aonair, déanaimid iad a ionchúiseamh. Oibrímid prótacal an-docht maidir leis na nósanna imeachta chun ionchúiseamh a dhéanamh. Baineann go leor de na cásanna iascaigh le líonta a úsáid i bhfionnuisce ina mbeirtear an póitsealaí 'san fhoghail orthu'. Is gnách go n-ainmnítear póitseálaithe ciontaithe i nuachtáin áitiúla, rud a chuireann cosc maith ar dhaoine eile a léann tuairiscí ar na cásanna.

Ionchúisimh tionscanta agus tugtha chun críche in 2019

I gcás cionta níos tromchúisí i gcoinne reachtaíochta iascaigh agus comhshaoil, tionscnaíonn Iascach Intíre Éireann ionchúisimh, rinneadh 89 díobh in 2019. Tógann sé roinnt míonna an páipéarachas agus na próisis dlí riachtanacha a phróiseáil, mar sin de ghnáth baineann na hionchúisimh a thionscnaímid le teagmhais a tharla an bhliain roimhe sin. I dTábla 1.7 taispeántar líon na n-ionchúiseamh a tionscnaíodh agus a cuireadh i gcrích in 2019 agus 2018.

TÁBLA 1.7: Líon na n-ionchúiseamh a tionscnaíodh agus a cuireadh i gcrích

	2018	2019
Ionchúisimh le haghaidh cionta iascaigh tionscanta	52	67
Ionchúisimh le haghaidh cionta comhshaoil tionscanta	31	22
Ionchúisimh iomlána tionscanta	83	89
Ionchúisimh tugtha i gcrích maidir le cionta iascaigh	54	54
Ionchúisimh tugtha i gcrích i leith cionta comhshaoil	13	23
Ionchúisimh iomlána tugtha i gcrích	67	77

- ◀ Urghabhadh Bas (29) ó bheirt shlatiascairí báid amach ó chósta Phort Láirge.

Tuinnín gorm

In 2019, ceadaíodh iascach tuinnín gorm gabhála agus scaoilte eolaíoch amach ó chósta na hÉireann mar chuid de chlár eolaíochta idirnáisiúnta a rinneadh faoi údarú speisialta agus a bhfuil coinníollacha dochta ceangailte leis - féach Clár Tuinníní Gorma Atlantacha (CAIRT Tuinníní) ar **Ich 54**. Ceadaíodh 15 bhád slatiascaireachta farraige ceadúnaithe oibriú sa chlár.

Ceanglaíodh ar gach scipéir freastal ar chúrsa oiliúna lae, agus rinne ár bhfoireann allamuigh cigireachtaí ar gach fearas agus trealamh slatiascaireachta chun a n-oiriúnacht don chlár a chinntiú.

Rinneamar 11 patról farraige tiomnaithe Delta BIR san iomlán le linn an tséasúir. Thángthas ar roinnt ártach neamhúdraithe le linn bhuaicshéasúr na hiascaireachta agus d'eisíomar rabhaidh do roinnt slatiascairí maidir le díriú neamhúdraithe nó iascaireacht a dhéanamh ar thuinnín gorm.

Iompar bagrach i leith ár bhfoirne

In 2019, tháinig méadú breise ar líon na dteagmhas d'iompar bagrach i leith ár bhfoirne le linn dóibh a gcuid oibre a dhéanamh, agus i gcásanna áirithe, úsáideadh sceana.

San Oirdheisceart bhí achrainn le dronganna ar abhainn na Sláine go luath sa bhliain; agus sa dara ráithe, ghabh foireann Inis Córthaidh 11 slat, d'eisigh siad 8 bhfógra pionóis muirear seasta agus d'eisigh siad 27 rabhadh do shlatiascairí. Ciallaíonn an leibhéal níos airde riosca a bhaineann le hiompar den sórt sin go dteastaíonn acmhainní breise uainn chun a chinntiú gur féidir le baill foirne a gcuid patról a dhéanamh go sábháilte sa réimse seo. Tá roinnt cás-staidéir ionchúisimh ar an gcéad leathanach eile'

Ag **Cúirt Dúiche Dhroichead** Átha an 18 Meitheamh 2019, chiontaigh agus ghearr an Breitheamh Coughlan €100 ar fhear ar an gcéad chomhaireamh (lín ina sheilbh) mar aon le speansais agus costais ionchúisimh ar suim €2,168 le sé mhí le híos. Maidir leis an dara comhaireamh i ndáil le 'diúltú d'ainm agus do sheoladh féin a thabhairt nuair a éillítear go dleathach é', ciontaíodh an duine aonair agus gearradh fíneáil de €100 air le sé mhí le híos.

Ag an **gCúirt Dúiche Chluain Meala**, ionchúisíodh fear ag Iascach Intíre Éireann tar éis dó pléadáil ciontach sa chion slatiascaireachta do bhradáin le linn an tséasúir choiscthe ar abhainn na Siúire an 8 Samhain 2018. Gearradh fíneálacha agus costais €1,200 ar an bhfear agus forghéilleadh a threalamh slatiascaireachta go léir.

Ag éisteacht i **gCúirt Dúiche Chill Chainnigh** ciontaíodh beirt fhear as cosc, ionsaí agus úsáid neamhdhleathach lín ar abhainn taoide na Bearú gar do Thobar Moling an 2 Meitheamh 2017. Tugadh seirbhís phobail do dhuine de na fir agus gearradh fíneáil de €500 ar an duine eile. Rinne an Breitheamh an ceadúnas arm tine a chúlghairm ó dhuine de na fir freisin. B'eachtra an-tromchúiseach é mar gur tharraing duine de na fir gunna amach ar an oíche agus loiteadh feithicil Iascach Intíre Éireann.

Piardóg

In 2019, lean foireann Iascach Intíre Éireann orthu ag aimsiú gaistí piardóige a bhaintear agus a scriostar mar gheall ar an mbaol a bhaineann leo do leathadh phlá na piardóige. Tá méadú mór tagtha ar mhinicíocht phlá na piardóige in Éirinn le blianta beaga anuas in ainneoin nár braitheadh aon 'phiardóg chomhartha' go dtí seo.

Tá moladh ann, áfach, go mb'fhéidir gur úsáideadh cuid de na gaistí seo lasmuigh d'Éirinn roimhe seo.

Mar thoradh ar imscaradh neamh-idirdhealaitheach de ghaistí piardóige sa Chanáil Mhór ag Droichead Digby, músclaíodh dobharchú chomh maith le garbhéisc éagsúla. Fuarthas 'slatiascairí' le déanaí ag baoiteáil le haghaidh piardóige agus aimsíodh iad le líonta láimhe.

Cáilíocht uisce

Is é cáilíocht uisce an fachtóir aonair is tábhachtaí lena chinntiú go bhfuil gnáthóg ag éisc inar féidir leo a bheith faoi bhláth, agus déanaimid gnáth-iniúchtaí ar cháilíocht uisce chun leibhéil truaillithe i ngnáthóga éagsúla a mheas. Is é ár mbeartas eagraíochtaí agus daoine aonair a ionchúiseamh i ndáil le cionta comhshaoil inar tharla damáiste nó truailliú suntasach gnáthóige, go háirithe nuair a bhíonn marú éisc i gceist.

Cigireachtaí um cháilíocht uisce, 2019

In 2019, rinneamar 25,064 iniúchadh ar cháilíocht uisce san iomlán. Tharla an laghdú ar an líon ó 2018 i bpáirt mar gheall ar laghdú ar an daonchumhacht sa réimse seo agus freisin toisc gur chuir easpa triomach in 2019 níos lú brú ar an ngnáthóg.

I dTábla 1.8, déantar achoimre ar na cineálacha éagsúla cigireachtaí comhshaoil a rinneamar in 2019.

TÁBLA 1.8: Líon agus cineál na gcigireachtaí uisce agus cigireachta gnáthóige

	2018	2019
Cigireachtaí talmhaíochta	2,060	1,623
Cigireachtaí tionsclaíocha	1,527	1,131
Cigireachtaí ar ghléasraí cóireála fuíolluisce agus uisce	2,611	2,361
Cigireachtaí innealtóireachta sibhialta / tionscadail bhonneagair	2,599	2,189
Cigireachtaí foraoiseachta	995	834
Cigireachtaí ar ghnáthóga	18,862	16,926
Cigireachtaí iomlána	28,654	25,064

Seiceálacha comhshaoil i ndobharcheantar Loch Síleann

Le 30 bliain anuas tá Loch Síleann faoi réir truaillithe shuntasach ó fhoinsí cathrach agus talmhaíochta a raibh tionchar aige ar stoic éisc. Tá dea-chaighdeán ag an loch faoi láthair ach tar éis sárúithe ar cheadúnais scaoilte fuíolluisce tá sé fós faoi bhrú suntasach.

Rinneadh líon suntasach cigireachtaí feirme i rith 2019 i ndobharcheantar Síleann lena n-áirítear contaetha an Chabháin, na Mí, na hIarmhí agus an Longfoirt. Thaispeáin na ceithre chontae líon suntasach bagairtí féideartha ar cháilíocht uisce. Rinneadh monatóireacht freisin ar chúig ionad cóireála séarachais (STPanna) i mBaile Shéamais Dhuibh, Seanchaisleán, Baile na gCailleach, Gránard agus Baile na gCros i rith na bliana.

Go luath sa bhliain tháinig méadú ar eisiúint rabhaidh ó bhéal agus litreacha rabhaidh maidir le cáilíocht uisce de bharr na haimsire fluiche leanúnaí. D'eisigh na húdaráis áitiúla agus an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC) fógraí pionóis mar gheall ar neamhchomhlíonadh na gceanglas comhtháite um rialú truaillithe (IPC).

Leanadh den mhonatóireacht go háirithe sa séasúr leata agus le linn dálaí adhamsire. Tuairiscíodh dhá bhlás algaí ar an loch i rith na bliana.

Ionchúisimh i gcoinne Uisce Éireann

Fuarthas dhá chiontú i mí an Mheithimh 2019 i gCúirt Dúiche an Chabháin i gcoinne Uisce Éireann maidir le STP Béal Átha na nEach agus seomra tanúcháin in aice le hAbhainn Bhaile an Chabháin.

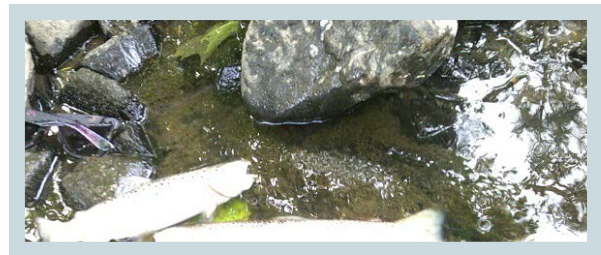
Tar éis imscrúdaithe, fuarthas amach go raibh séarachas gan chóireáil á scaoileadh amach as an ionad cóireála uisce agus ag an stáisiún caidéalaithe níos faide síos na habhainn ag Béal Átha na nEach.

Eachtra truailithe STP Uisce Éireann ag Abhainn Bhéal Átha na nEach, An Cabhán

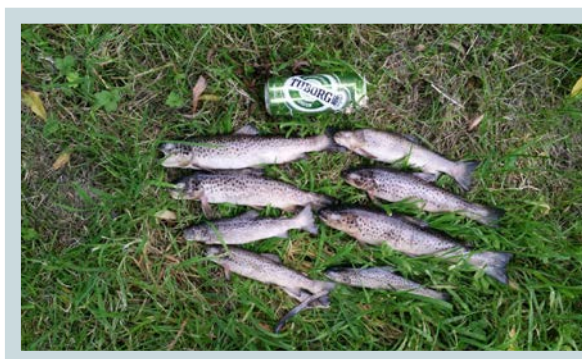
Eachtra truailithe uisce in Éirinn in Abhainn Bhaile an Chabháin, Co. an Chabháin

Rinne Iascach Intíre Éireann ionchúiseamh ar Uisce Éireann an 24 Deireadh Fómhair 2019 i gCúirt Dúiche Bhaile Átha Cliath as ábhar díobhálach a scaoileadh isteach in abhainn na Tulchann an 18 Meán Fómhair 2018. Maraíodh na céadta iasc (lena n-áirítear bric dhonn, loimpre, eascanna, éisc aimsire chloiche agus garmacháin) nuair a scaoileadh séarachas amh isteach san abhainn. Chuala an Breitheamh Anthony Halpin fianaise ó bhaill foirne Iascach Intíre Éireann, ag cur síos ar an gcaoi a ndearna siad imscrúdú mionsonraithe tar éis tuarascáil truailithe a fuarthas ó bhall den phobal.

Aimsíodh san imscrúdú gur tharla marú suntasach éisc thar chuid den abhainn d'fhad 5km, agus ba chúis leis seo gur scaoileadh méid mór séarachais gan chóireáil ó phríomhlíne séarachais a bhí ag cur thar maoil i gceantar Bhaile an Huntaigh i mBaile Átha Cliath.

Tar éis argóint dlí, chuir Uisce Éireann pléadail chiontach isteach. Ghearr an Breitheamh Halpin €1,000 ar Uisce Éireann, agus é ag gabháil buíochais le foireann Iascach Intíre Éireann as a gcuid oibre, leag sé béim ar charachtar uathúil aibhneacha uirbeacha Bhaile Átha Cliath agus an tábhacht a bhaineann le tacú le daonraí sláintiúla éisc.

- ▲ Breac geal marbh ar Abhainn na Tulchann a chonaic foireann Bhaile Átha Cliath agus iad ag fiosrú an marú éisc

Iniúchadh agus tuairisciú ar mharuithe éisc

In 2019, thaifead Iascach Intíre Éireann 20 marú éisc, laghdú suntasach, ar chuir fáilte siad roimh, ar an líon a taifeadadh in 2018, inar maraíodh líon ard éisc le triomach fada an tsamhraidh. Ina theannta sin, mar thoradh ar eachtra truaillithe amháin in 2018 cailleadh thart ar 14,500 iasc. Nuair a eisiatar an teagmhas seo, bhí líon na n-iasc a maraíodh sna 20 imeacht in 2019 ar chomhchéim le hiarmhéid na maruithe éisc in 2018.

Déantar marú éisc a thaifeadadh nuair a shainaithníonn ár bhfoireann cailleanas suntasach éisc, a d'fhéadfadh teacht as aon cheann de roinnt cúiseanna ina ngnáthóg - lena n-áirítear rith chun srutha talmhaíochta, eisilteach tionsclaíoch, cúiseanna nádúrtha agus saincheisteanna eile cosúil le doirteadh ceadúnaithe.

Déanann ár bhfoireann oifigeach comhshaoil imscrúdú sonrach ar imeachtaí den sórt sin agus nuair a údaraíonn siad ionchúiseamh a dhéanamh orthu siúd atá freagrach trí na cúirteanna.

Déanaimid monatóireacht i gcónaí ar fhoinsí aitheanta sceitheadh ceadúnaithe chomh maith le 'príomhspotaí' eile inar tharla truailliú roimhe seo. Tugann tuairiscí ón GCC le fios go bhfuil laghdú leanúnach ag teacht go leanúnach ar líon na n-aibhneacha agus na sruthanna ar ardchaighdeán ó thaobh gnáthóige éisc agus cáilíochta uisce de. I dTábla 1.9 déantar achoimre ar chúiseanna an 20 slad iasc a tuairiscíodh in 2019.

TÁBLA 1.9: Slad éisc de réir bunúis

	2018	2019
Líon iomlán an tslada éisc tuairiscithe	40	20
mar gheall ar chleachtas talmhaíochta	7	4
mar gheall ar oibríochtaí tionsclaíocha	2	2
mar gheall ar oibreacha cathrach	8	5
mar gheall ar chúiseanna eile (galar, cúiseanna nádúrtha)	15	3
cúis neamhdhearbhaithe	8	6
Líon measta taismeach iasc	21,703	7,000

Cosaint chomhshaoil

Tugann Iascach Intíre Éireann faoi ról an-suntasach maidir le cosaint an chomhshaoil ar fud na tíre. Déanann baill foirne monatóireacht ar gach iarratas pleanála ábhartha chun na héifeachtaí féideartha a d'fhéadfadh a bheith ag forbairt den sórt sin ar na hacmhainní uisce nádúrtha agus ar an ngnáthóg éisc ghaolmhar a mheas. Déanaimid measúnú freisin ar gach iarratas ar cheadúnas scaoilte fuíolluisce an GCC agus nuair is gá déanaimid aighneachtaí orthu chun a chinntiú nach gcuirfidh aon ghníomhaíocht a thiocfaidh as sin isteach ar cháilíocht uisce. Oibrímid le comhlachtaí poiblí eile chomh maith le forbróirí, conraitheoirí agus comhairleoirí ar réimsí mar seo a leanas:

- Scéim faoisimh tuilte
- Bonneagar bóithre agus cothabháil droichead
- Oibreacha uisce agus fuíolluisce
- Foraoiseacht, feirmeacha gaoithe agus cairéil
- Modheolaíocht roghnúcháin láithreán mol sloda.

Scéimeanna faoisimh tuile in 2019

Le linn 2019, d'oibrigh Iascach Intíre Éireann le hOifig na nOibreacha Poiblí (OOP), le húdaráis áitiúla agus le conraitheoirí bainteacha chun cosaint agus caomhnú na hacmhainne iascaigh a chinntiú ar roinnt scéimeanna ilbhliantúla faoisimh tuile agus tionscadail faoisimh tuile/cosanta eile. Déanaimid iarracht bearta breise a chur in ionad aon ghnáthóg a cailleadh mar chuid de na cláir draenála. I measc na mórthionscadal faoisimh tuile ar oibrigh muid orthu in 2019 bhí:

- Scéim maolaithe tuile Sruth an Teampaill Ghil (Co. Bhaile Átha Cliath)
- Scéim faoisimh tuile Abhainn Dhún Coillín agus Sruth an Agaird (Co. na Gaillimhe)
- Cora Mhainistir Fhear Maí (Co. Chorcaí)
- Scéim maolaithe tuile Abhainn na Cora (Co. Mhuineacháin)
- Scéim maolaithe tuile abhann na Dothra (Co. Bhaile Átha Cliath)
- Scéim faoisimh tuile Abhainn Inis Córthaidh (Co. Loch Garman)
- Scéim maolaithe tuile an Phoitéil (Co. Bhaile Átha Cliath)
- Scéim faoisimh tuile Abhainn na Bandan (Co. Chorcaí).

Scéim Faoisimh Tuilte Abhainn Dún Coillín agus Sruth an Agaird

Rinne Iascach Intíre Éireann comhairliúchán le Comhairle Contae na Gaillimhe maidir le clár d'oibreacha cothabhála cainéal ar Cheantar Draenála Dhún Coillín idir mhí Iúil agus mí Mheán Fómhair 2019. Rinneadh na hoibreacha seo de réir fhreagracht reachtúil na Comhairle maidir le ceantair draenála artaireach a choinneáil faoina smacht.

Thugamar comhairle don Chomhairle freisin maidir le struchtúr réise soiléir a chur in ionad sean-droichead áirse cloiche thar Abhainn Dún Coillín le sruth ó Chreachmhaoil. Thit an droichead bunaidh i mí Mheán Fómhair 2018 le linn oibreacha scéim faoisimh tuile Dhún Coillín.

Faoin gclár tá an áiritheoir éisc ar an abhainn le suiteáil ag áit chomhaontaithe le sruth ó Dhroichead Rinn. Tá sé beartaithe go ndéanfar na hoibreacha le linn an tsamhraidh de 2020.

Tionscadail bhonneagair bóithre, cothabháil droichid, athsholáthar agus athchóiriú

In 2019, lean Iascach Intíre Éireann ag tairiscint sainchúnamh chun na héisc agus a ngnáthóg a chosaint i gcomhthéacs tionscadal suntasach forbartha bonneagair náisiúnta agus áitiúil, lena n-áirítear ar na tionscadail seo a leanas:

- Cláir náisiúnta cothabhála droichid
- Lón mór clár athsholáthair lintéir
- Atreorú bóithre agus seachbhealaí baile
- Tionscadal bóthair N4 Cúil Mhuine go Béal Átha na gCarraigíní (Co. Shligigh)
- Seachbhóthar Ros Mhic Thriúin (Co. Loch Garman)
- Seachbhóthar Inis Córthaidh (Co. Loch Garman).

Leanann ár bhfoireann comhshaoil le hidirchaidreamh a dhéanamh le raon ollmhór forbairtí bonneagair faoi chláir bóithre agus droichid, idir bheag agus mhór. Táimid ag moladh le fada úsáid a bhaint as lintéir bhosca in ionad píopaí agus a chinntiú go bhfanann uisce i láthair sa lintéar trí leibhéal an urláir suiteáilte a ísliú faoi bhun leaba an tsrutháin. Ina theannta sin, molaimid lintéir dhá chéim a úsáid ionas go mbeidh an sreabhadh íseal sa lintéar comhdhlúthaithe isteach sa chuid lárnach, más gá. Cuidíonn bearta den sórt sin lena chinntiú go bhfuil an struchtúr inrochtana d'iasc agus d'fhiadhúlra eile.

Deisiú Bonneagair ar Chora Mhílic - An tSionainn

Is tionscadal dhá bhliain é uasghrádú ar Chora Mhílic a chuir Uiscebhealaí Éireann tús leis in 2019. Cuireadh pleananna mionsonraithe faoi bhráid Iascach Intíre Éireann, agus ina dhiaidh seo rinneamar monatóireacht ghéar ar na hoibreacha agus rinneamar idirchaidreamh le conraitheoirí agus comhairleoirí.

Rinneamar iniúchtaí ar obair a cuireadh i gcrích in 2019 chun a chinntiú go ndéanfaí an láithreán sábháilte thar thréimhse an gheimhridh agus nach mbeadh aon saincheisteanna truaillithe mar thoradh air. Tugadh aird ar leith ar an gcosaint frith-sciúirse atá ann agus chun a mheas an mbeadh sé indéanta bearta breise frith-sciúrtha a chur isteach i mbliana.

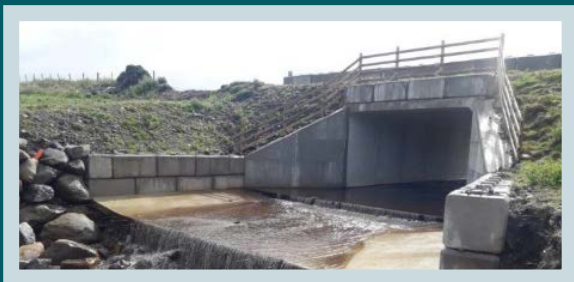

▲ Oibreacha ag Cora Mhílic ar Abhainn na Sionainne (ar chlé) agus oibreacha beagnach críochnaithe in 2019 (ar dheis)

Ag obair le Comhairle Contae Dhún na nGall chun rochtain ar éisc a fheabhsú

Thug Comhairle Contae Dhún na nGall aghaidh ar dhá struchtúr trasnaithe abhainn le saincheisteanna pasáiste éisc ag lintéar Craighnahorne thar Abhainn Straid agus lintéar Droim Fraoigh thar Abhainn uachtarach na Cranncha (Abhainn na Baoi).

Aithníodh an dá shuíomh mar bhacainní ar ghluaiseacht éisc suas an abhainn agus tar éis na n-oibreacha ligtear anois do shaor-ghluaiseacht gach speicis ar gach leibhéal uisce. Thug an Chomhairle faoi na hoibreacha óna mbuiséad féin, agus sa dá chás thug Iascach Intíre Éireann comhairle maidir le huainiú agus modheolaíocht.

▲ Lintéar Craighnahorne roimh (ar chlé) agus tar éis (ar dheis) na n-oibreacha

▲ Lintéir Dhroim Fraoigh roimh (ar chlé) agus tar éis (ar dheis) oibreacha

Oibreacha bonneagair uisce agus fuíolluisce

Ar aon chuma nuair a d'fhéadfadh oibreacha bonneagair uisce nó fuíolluisce tionchar a imirt ar an acmhainn iascaigh, téann Iascach Intíre Éireann i dteagmháil le húdaráis chonarthaigh agus lena gcomhairleoirí chun cosaint agus caomhnú na hacmhainne iascaigh a chinntiú.

Rinneadh uasghrádú ar líon suntasach gléasraí cóireála fuíolluisce i rith na bliana. Déantar cur síos thíos ar chuid de na saothair sin a rinneadh i gcontaetha na Gaillimhe, Mhaigh Eo agus Shligigh.

Gléasra Cóireála Uisce Luimnagh, Cuan Bhaile an Duibh, Loch Coirib

In 2018, rinne Iascach Intíre Éireann imscrúdú ar chaighdeán Ghléasra Cóireála Uisce Luimnagh (astarraingt) agus a dhoirteadh ar ais isteach i Loch Coirib. Ina dhiaidh seo, d'aontaigh Uisce Éireann umar lonnaíochta breise a ionchorprú sna céimeanna deiridh den phróiseas cóireála uisce i mí Feabhra 2019. Léirigh torthaí clár samplála ar cháilíocht uisce ina dhiaidh sin gur fheabhsaigh an próiseas breise seo cáilíocht an uisce a scaoiltear ón bplanda isteach i Loch Coirib. D'iarramar ar Uisce Éireann imscrúdú a dhéanamh ar shaincheistean leagáide a bhaineann le míl / taiscí sloda a d'fhéadfadh a fheiceáil i leapacha giolcach Bhá Bhaile an Duibh in aice leis an bpointe scaoilte.

▲ An Abhainn Mhairidin ag láithreán WWTP go luath in 2019 (ar chlé) agus (ar dheis) nuair a bheidh sí críochnaithe

Foraoiseacht, feirmeacha gaoithe agus cairéil

Glacann Iascach Intíre Éireann spéis san fhoraoiseacht agus ar an gcaoi a bhféadfadh gníomhaíochtaí cosúil le plandáil foraoiseachta, tanú, toirchiú agus fómhár dul i bhfeidhm ar cháilíocht gnáthóg uisce agus éisc. In 2019, chonaiceamar atosú toirchiú aeróige ar stoc foraoiseachta san Iarthar. Nílimid i bhfabhar an chleachtais seo toisc go mbíonn an scaipeadh dosheachanta leasacháin le héileacaptar go dosheachanta mar chúis le millíní leasacháin dul isteach i sruthanna agus i gcainéil san fhoraois, agus ón áit sin, déantar na cothaithigh a iompar go díreach isteach i lochanna agus i gcúrsaí uisce comharsanacha.

Gléasraí cóireála fuíolluisce Shligigh agus Mhaigh Eo

Cuireadh tús nó leanadh leis an tógáil ar chúig ionad cóireála fuíolluisce (WWTP) sa Ghráinseach, i dTobar an Choire agus i mBéal an Átha Fad i gContae Shligigh agus i mBaile Chathail agus i mBéal Easa i gContae Mhaigh Eo. Coimisiúnaíodh Tobar an Choire agus Abhainn na Gráinsí in 2019 agus táthar ag súil go gcuirfidh siad le feabhsuithe suntasacha ar cháilíocht uisce in Abhainn na Gráinsí agus in Abhainn Mhairidin. Rinne foireann Iascach Intíre Éireann comhairliúcháin, cigireachtaí láithreáin agus athbhreithnithe ráitis mhodha le conraitheoirí tógála i rith na bliana.

Bíonn fadhbanna ag baint le gníomhaíochtaí cairéil le gnáthóg iascaigh i gcónaí, mar go bhféadfadh truailliú suntasach aibhneacha a bheith mar thoradh ar nigh gairbhéil agus brúite cloiche. Déanann ár bhfoireann monatóireacht leanúnach ar fhorghór na gcairéal.

Leis an iomadú forbairtí feirme gaoithe le déanaí, méadaíodh ár n-ualach oibre maidir le tionscadail den sórt sin á meas.

Comhairliúchán ar mhodheolaíocht roghnúcháin láithreán mol sloda

Tá sé beartaithe ag Uisce Éireann ionaid mol sloda a úsáid mar shaoráidí láraithe chun sloda fuíolluisce a chóireáil go héifeachtach sula ndéantar é a athúsáid nó a dhiúscairt. Tá na hionaid seo mar chuid de Phlean Náisiúnta Bainistíochta Sloda Fuíolluisce Uisce Éireann, a bhfuil sé mar aidhm aige bainistíocht sloda sábháilte agus inbhuanaithe sloda a chinntiú ar fud na tíre. Chuir Iascach Intíre Éireann leis an modheolaíocht trína roghnaítear na suíomhanna d'ionaid mol sloda timpeall na tíre le haghaidh forbartha.

Tá imní curtha in iúl againn freisin maidir le leathadh talún sloda agus a chumas a bheith ina chúis le héilliú tailte, screamhuisce agus uisce dromchla le ró-nitrigin, miotail throma agus truailleáin eile, go háirithe i gcás ina ndíorthaítear an sloda ó fhoinsí dramhaíola tionsclaíche. D'fhéadfadh éilliú den sórt sin tionchar diúltach fadtéarmach suntasach a bheith aige ar an acmhainn iascaigh.

Sa chás go socróidh suíomh an mhol sloda áit an diúscairta sloda sa deireadh, ansin caithfear oiriúnacht na timpeallachta áitiúla chun an sloda a fháil a mheas. Ba cheart go n-áireofaí sa measúnú seo breithniú ar chineálacha ithreach, leochaileacht screamhuisce agus comhlíonadh abhantrach leis an CTU chomh maith leis an tionchar a d'fhéadfadh a bheith aige ar iascaigh.

Suirbhéanna bacainní i CA an Iarthuaiscirt

Príomhfhócas a bhí ag foireann Iascach Intíre Éireann le linn tréimhsí seachbhuaice 2019 ná críochnú measúnuithe bacainní bunaithe ar dhobharcheantar ar roinnt príomh-iascach ar fud an CAIT. Is éard atá i gceist le suirbhéanna measúnaithe bacainní staidéir tosaigh deisce ag ár bhfoireann taighde chun constaicí féideartha ó léarscáileanna agus sonraí atá ann cheana a aithint. Ansin leanaimid an taighde deisce le suirbhéanna siúil anonn a rinne foireann CAIT chun na bacainní agus na bacainní féideartha a scrúdú agus a thomhas, bíodh siad de dhéantús an duine (m.sh. draenacha, naprúin droichid) nó nádúrtha (m.sh. easanna, buncharraig), agus chun na sonraí ábhartha ar ghléasanna digiteacha soghluaiste ar an láithreán a ghabháil. Chomh luath agus a aimsítear bacainní, déantar grianghraf, tomhas agus measúnú orthu maidir lena dtionchar ar speicis éagsúla iasc nó eascanna imirceacha.

Tionóladh roinnt comhcheardlann i gContae Dhún na nGall idir ár bhfoireann taighde agus ár bhfoireann CAIT chun na measúnuithe bacainní a cuireadh i gcrích sa réigiún a mheas agus chun an fhoireann a chur ar an eolas faoi úsáid táibléad digiteach nua le haghaidh measúnuithe bacainní.

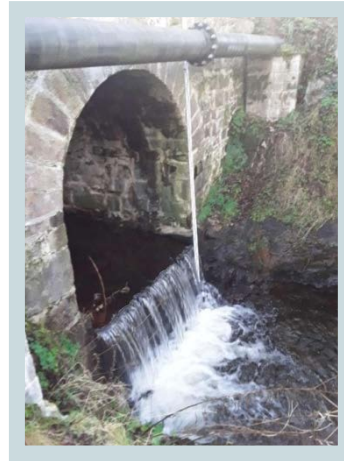
Príomh-dhobharcheantar ar cuireadh measúnuithe bacainní i gcrích ina leith le déanaí ná an córas abhann Drowse / Loch Meilbhe. Rinne foireann Bhéal Átha Seanaidh iniúchadh ar 252 láithreán bacainní féideartha san iomlán, agus dearbhaíodh go raibh 31 acu ina mbacainní ar imirce éisc.

TÁBLA 1.10: Bacainní / Láithreáin Féideartha ar tugadh cuairt orthu agus a ndearnadh a thomhais suas go 31 Nollaig 2019

Coráí	
Sprémhána lintéir / droichid	18
Easanna (Cosc carraige / bhuncharraige)	9
Iomlán na mbacainní a sainithníodh, as 252 láithreán ar tugadh cuairt orthu	31

As na 31 bhacainn, ní rabhtas ar eolas faoi 6 roimhe seo agus aimsíodh iad trí staidéir deisce ar léarscáileanna suirbhé ordanáis agus suirbhéanna siúil ar chraobh-aibhneacha agus uiscí cinn.

Taispeántar thíos i d táblaí 1.11 agus 1.12 achoimre ar líon foriomlán na mbacainní féideartha ar imirce éisc sa CAIT agus líon agus cineál na ndaoine a thomhaistear, a thaifeadtar agus a dhearbhaítear mar bhacainní.

▲ Cora ar shruth Ghob na gCaor, díreach thuas ar shruth ó cumar le hAbhainn na Bealaí

TÁBLA 1.11: Stádas na mbacainní féideartha sa CAIT

	Líon	% den iomlán
Suirbhé deisce críochnaithe, níl aon taighde breise ag teastáil	2,212	29.5%
Measúnú ar an láthair curtha i gcrích - tomhas níos mionsonraithe ag teastáil	217	2.9%
Níl suirbhé deisce críochnaithe fós, faoi athbhreithniú	5,408	67.4%
Níor éirigh le rochtain ar an láithreán	14	0.2%
Iomlán	7,491	-

TÁBLA 1.12: Bacainní a ndearnadh suirbhé orthu (cineál struchtúir)

Sprémhá lintéir / droichid	135
Cora	43
Áth	2
Bualchomhla	1
Bac carraige / buncharraige	86
Iomlán	267

Rinneadh suirbhéanna bacainní go dtí seo ar na haibhneacha seo a leanas: codanna den Éirne Uachtarach (Abhainn na hEoghancha - An Droim Mór, Gleann Fearna), An Duibh, Drowse, An Eidhnigh, Abhainn Áile, Srath Ghairr, An Chrannach, An Ráith, Tulacha Beigile, Abhainn Fhia, Abhainn tSocair agus Breacagh and Duach.

Iascach Intíre Éireann: Creat um Ghníomhú ar son na hAeráide

Tugann an Painéal Idir-Rialtasach ar Athrú Aeráide (IPCC) foláireamh faoi iarmhairtí tromchúiseacha agus dochúlaithe an téimh dhomhanda mura ngníomhóimid ‘athruithe gasta, forleathana agus gan fasach i ngach gné den tsochaí’. Tá an t-athrú aeráide ar cheann de na príomhbhagairtí ar bhithéagsúlacht, agus ar struchtúr agus ar fheidhmiú éiceachóras, agus tá Iascach Intíre Éireann tar éis Creat um Ghníomhú ar son na hAeráide a chur le chéile chun gach ní is féidir a dhéanamh chun na dúshláin seo a shárú.

Táimid ar cheann de chroíghníomhaireachtaí comhshaoil na hÉireann, agus táimid tiomanta ceannaireacht a dhéanamh trí shampla a thabhairt i réimse an ghníomhaithe aeráide. Tá an uailmhian agus an acmhainn againn freisin atá riachtanach chun ár n-oibleagáidí maidir le gníomhaíocht aeráide a chomhlíonadh i gcomhthéacs an Chreata Straitéisigh um Éifeachtúlacht Fuinnimh san Earnáil Phoiblí, an Plean Maolaithe Náisiúnta, an Creat Náisiúnta Oiriúnaithe agus an próiseas leanúnach chun Plean an Rialtais um Ghníomhú ar son na hAeráide 2019 a chur i bhfeidhm.

Tá sé de dhualgas ar Iascach Intíre Éireann a ról a imirt chun cuidiú le hÉirinn a spriocanna náisiúnta laghdaithe carbóin a bhaint amach - comhspríoc chun CO₂eq a laghdú faoi 30 faoin gcéad agus éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú le 50 faoin gcéad faoi 2030 d’fhonn neodracht charbóin a bhaint amach faoi 2050. Mar chomhlacht poiblí, ceanglaíonn an Rialtas orainn freisin Sainordú Gníomhaíochta Aeráide oiriúnaithe a fhorbairt agus tús a chur leis faoi dheireadh 2020, agus tá an próiseas seo ar siúl.

Fuinneamh iompair a laghdú

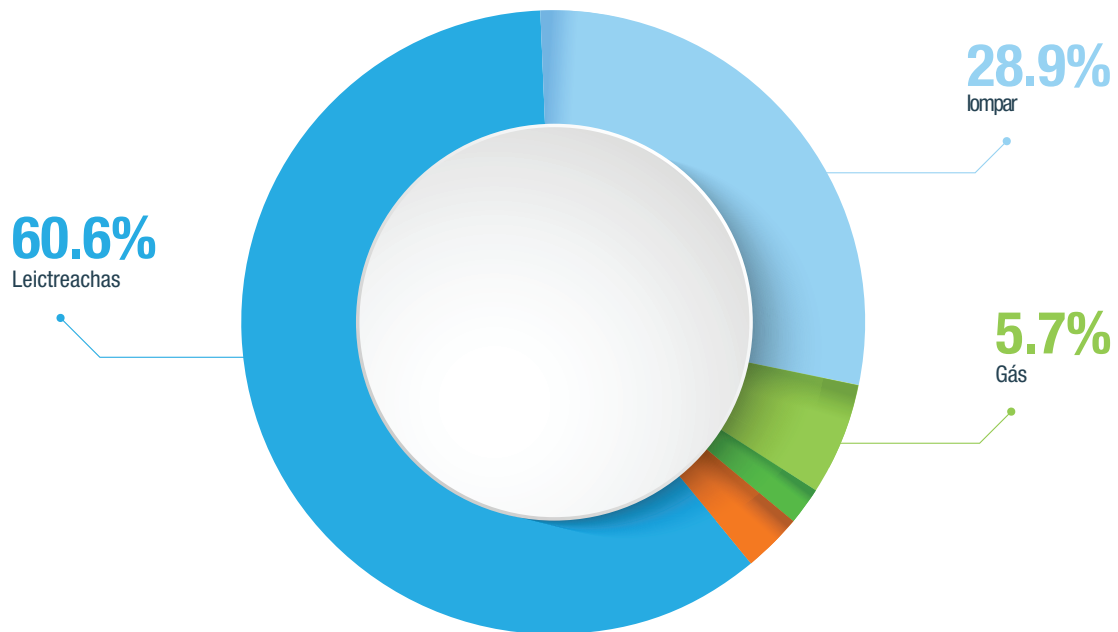
Is ionann fuinneamh iompair agus thart ar 60 faoin gcéad de thomhaltas fuinnimh Iascach Intíre Éireann. Léiríonn sé seo ár bhfórsa saothair soghluaiste a bhíonn ag taisteal gach lá chun a gcuid dualgas a chomhlíonadh. Le linn 2019, leanamar lenár gclár athraithe i réimse na bainistíochta cabhlaigh lena n-áirítear:

- Réasúnú leanúnach na flíte chun feithiclí atá dian ar charbón a bhaint, agus malairtí astaíochtaí ísle nó nialasacha a chur in ionad feithiclí deireadh a réime - tá ocht bhfeithicil lán-leictreacha inár bhflít anois, agus in 2019 fuaireamar próifíl laghdaithe carbóin do 55 feithicil nua.
- Ár líonra pointí luchtaithe feithiclí leictreacha a mhéadú - tá an suiteáil críochnaithe anois ag Citywest agus sa Mhuileann gCearr agus tá sé ar siúl go náisiúnta in áiteanna eile.

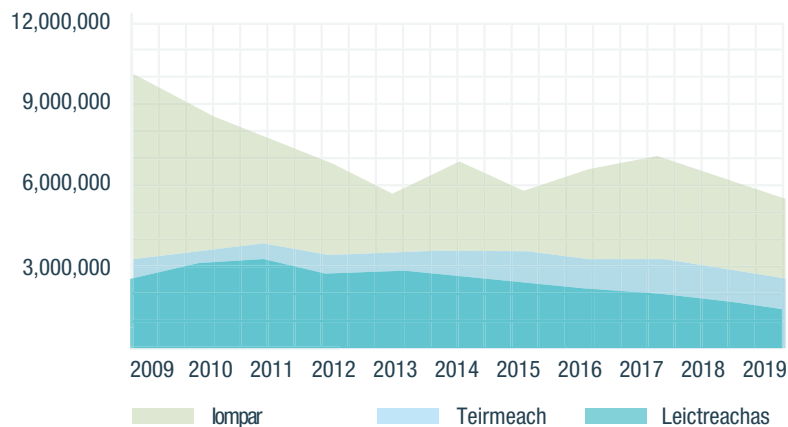

- Taoiseach, Leo Varadkar, an tAire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, Richard Bruton, agus an tAire Stáit um Acmhainní Náidúrtha, Gnóthaí Pobail agus Forbairt Dhigiteach, Seán Canney le baill foirne IIÉ agus cuid de na feithiclí leictreacha nua.

Tomhaltas Fuinnimh 2019 (TPER)

Tomhaltas Fuinnimh Ón mBonnlíne (TPER)

▲ Treochtaí tomhaltais fuinnimh FI 2009 (bliain bhunlíne tuairiscithe ÚFIÉ) go deireadh 2019

Ó 2017 i leith tá glan-choigilteas de 159,117 Kg CO₂ bainte amach againn inár n-oibríochtaí cabhlaigh, mar a thaispeántar sa tábla thíos. Ríomhtar neas-choibhéis CO₂ ar an mbonn gur díosal an breosla a úsáidtear.

Coigilteas coibhéiseach carbóin i gcabhlach feithiclí IIÉ, 2017 go 2019

	2017	2018	2019
Díosal a úsáidtear (lítear)	423,415	393,438	372,380
Kg CO ₂	1,134,752	1,054,413	975,635
Kg CO ₂ a sábháladh	-	80,339	78,778 (~7%)

Gníomh Aeráide in IIÉ - dul chun cinn in 2019

Ag deireadh 2018, chuir Údarás Fuinnimh Inbhuanaithe na hÉireann ‘bearna chun díriú’ ar lascach Intíre Éireann le haghaidh laghdaithe ar fhuinneamh faoi úsáid 2020 ag 12.3 faoin gcéad. In 2019 chuireamar sraith dianghníomhartha i bhfeidhm chun aghaidh a thabhairt ar an mbearna seo agus coigilteas fuinnimh a bhaint amach. I gcomhthreo leis sin, d’fhorbraíomar meicníochtaí chun tacú le tionscnaimh faoi stiúir foirne i réimse níos leithne na gníomhaíochta aeráide. I measc na míreanna ceannlíne bhí clár iniúchta fuinnimh de phunann réadmhaoine agus bunú ár líonra náisiúnta Foirne Glaise.

Tá ár bhFoirne Glasa ríthábhachtach maidir leis an gcaoi a ndéanaimid an t-athrú dearfach comhchoiteann riachtanach chun ár gcuspóirí laghdaithe fuinnimh a bhaint amach (laghdú 33 faoin gcéad ó bhunlíne 2009) agus ár lorg comhshaoil a laghdú. Tá ár líonra Foirne Glaise comhdhéanta d’fhoireann áitiúil amháin in aghaidh an RBD, foireann trasghearrthach Citywest agus foireann náisiúnta a dhéanann ionadaíocht ar na foirne áitiúla go léir. Aithníodh agus cuireadh i bhfeidhm tionscadail fuinnimh, caomhnaithe uisce, éicea-tháirge agus bithéagsúlachta go náisiúnta.

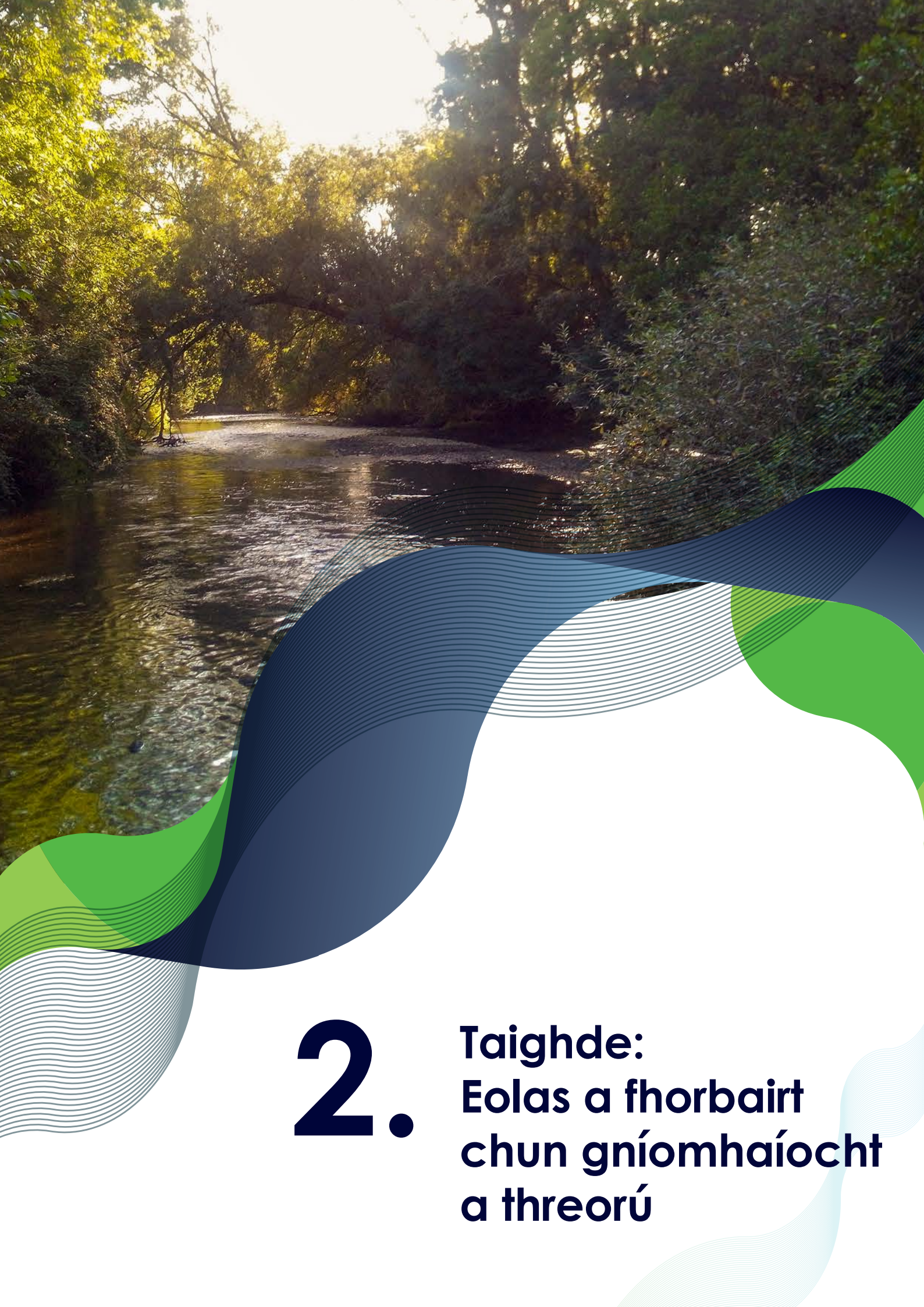
I measc na dtionscnaimh glas a rinneamar bhí insliú áiléir ag roinnt áiteanna, feithiclí leictreacha a sholáthar, cumhdach foirgneamh seachtrach a shuiteáil, monatóireacht ar fhuinneamh agus córais fhoirgnimh chliste, uasghrádú fuinneoige agus dorais, trialacha agus soláthar r-rothar, bainistíocht sonraí teileamaitice, dáileadh boscaí bruscair athchúrsála, uasghrádú ar chórais téimh, tionscadal cupáin coimeádta, clár bhithéagsúlachta ag áitribh IFI, agus suiteáil córais fhótavoltach gréine a shuiteáil.

D’fhoilsigh ÚFIÉ a shonraí fuinnimh 2019 le déanaí ag deimhniú go bhfuil 29 faoin gcéad dár sprioc-choigilteas fuinnimh bainte amach ag lascach Intíre Éireann anois, agus feabhas de 6 faoin gcéad le déanamh ar fhigiúirí fuinnimh 2019.

Na chéad chéimeanna eile maidir le gníomhú ar son na haeráide

Tá IIÉ tiomanta i gcónaí d’inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht réimis maoinne, cabhlaigh, dramhaíola, bainistíochta uisce agus soláthair ghlais a bharrfheabhsú. I measc na mbeart do 2020 tá:

- Cur i gCrích dár Sainordú Gníomhaithe Aeráide
- Forbairt agus tacaíocht leanúnach ar Fhoirne Glasa náisiúnta agus áitiúla
- Bearta laghdaithe carbóin a ghlacadh gan aon chostas (saolré iomlán)
- Tuairisciú ar astaíochtaí agus inbhuanaitheacht, éifeachtúlacht acmhainní agus gníomhaíochtaí bithéagsúlachta
- Cur chuige soláthair ghlais a sheachadadh - praghsáil charbóin agus critéir aeráide i dtairiscintí poiblí
- Fostaithe a éascú chun stíleanna maireachtála carbóin níos ísle a ghlacadh (pleanáil taistil san ionad oibre)
- Comhoibriú a lorg le comhghníomhaireachtaí, soláthraithe agus soláthraithe seirbhíse i gcomhthionscnaimh dícharbónaithe
- Digiúil leanúnach ar phróisis páipéarbhunaithe
- A chinntiú nach ndaingníonn beartais agus cleachtais lascach Intíre Éireann i gcosáin ardcharbóin agus promhadh carbóin ar mhórchinntí agus ar chlár ar bhonn córasach, ag bogadh le himeacht ama go straitéis infheistíochta carbóin atá beagnach nialas (clár soláthair réadmhaoine)
- Ag saothrú agus ag glacadh páirte go gníomhach i gcomhpháirtíochtaí le grúpaí geallsealbhóirí a bhfuil sé mar aidhm acu éagsúlacht bhitheolaíoch a chosaint agus a chaomhnú, úsáid acmhainní a fheabhsú agus an tionchar aeráide laghdaithe.

2.

**Taighde:
Eolas a fhorbairt
chun gníomhaíocht
a threorú**

Tá taighde oibríochta bunaithe ar fhianaise mar bhonn agus mar thaca ag obair oibríochtúil uile Iascach Intíre Éireann maidir le hacmhainn iascaigh na hÉireann a chosaint agus a chaomhnú a chuidíonn linn eolas cruinn a thógáil faoinár n-iascach agus a ngnáthóga. Cinntíonn ár n-iarracht taighde go bhfuil tuiscint dhomhain againn ar na dúshláin atá romhainn agus gur féidir linn freagraí iomchuí a fhorbairt, cibé acu treoirlínte oibríochta, oibreacha bonneagair, nó bearta iad chun brúnna comhshaoil aitheanta a mhaolú.

Ar an gcéad dul síos, is eolaithe iad ár dtaighdeoirí a bhfuil a gcuid oibre bunaithe ar mhodheolaíochtaí cruthaithe, scoláireacht dhian, agus tiomantas láidir do leas ár n-iascach agus don chomhshaol agus do ghnáthóga a chothaíonn iad. Tugtar aitheantas idirnáisiúnta dóibh ina sainréimsí agus bíonn tóir go rialta ar a gcomhoibriú i gclár idirnáisiúnta.

Buaicphointí taighde do 2019

Cumhdaítear inár ngníomhaíocht taighde réimse leathan i go leor réimsí éagsúla oibre agus ar speicis, gnáthóga agus timpeallachtaí éagsúla.

An Clár Suirbhé Taighde Náisiúnta (NRSP)

Is iad príomhfheidhmeanna na foirne CSTN-L&R ná tacaíocht allamuigh agus saineolas i modheolaíochtaí samplála a sholáthar do roinnt clár taighde. Áiríodh leis an obair seo:

- Oibleagáidí monatóireachta éisc na hÉireann a chomhlíonadh faoi CTU an AE
- Suirbhéanna abhann agus locha a dhéanamh

In a lán cásanna tá tionscadail éagsúla idirnasctha agus cuireann obair ó thionscadal amháin le tionscadail eile nó tacaíonn siad leo.

- **An Clár Suirbhé Taighde Náisiúnta - Lochanna agus Aibhneacha (NRSP-L&R)** - clár leathan ina chuimsítear speicis éisc aonair, gnáthóga, plandaí ionracha, suirbhéanna ar lochanna agus aibhneacha aonair, agus a chomhlíonann cuid d'oibleagáidí na hÉireann faoin CTU freisin.
- **Dhírigh an obair ar ghnáthóga** - go háirithe maidir le Treoir um Ghnáthóga an AE, agus lena n-áirítear tionscadail shonracha maidir le loimpre agus iasc imirceach
- **Tionscadail hidreamoirfeolaíochta** - tionscadail a mheasann na caidrimh idir pobail de speicis éisc agus a ngnáthóga fisiciúla
- **Monatóireacht náisiúnta ar eascanna** - taighde agus monatóireacht leanúnach ar dhaonra eascann na hÉireann
- **Taighde salmainide** - raon tionscadal taighde agus comhairleach a bhaineann le bradáin fhiáine agus bric gheala
- **Taighde ar iasc spóirt** - lena n-áirítear staidéir ar speicis áirithe cosúil le bas, tuinnín gorm agus ealásmabrainciaigh.

- Taighde agus monatóireacht a dhéanamh ar bhreac donn, iasc garbh agus liús i lochanna agus in aibhneacha
- Athshlánú daonraí salmainide i ndobharcheantar Abhainn an Chnoic a chur chun cinn
- Bunachar fianaise a thógáil maidir le tionchar an athraithe aeráide ar speicis éisc fionnuisce agus inbhir in Éirinn

- Níos mó a fhoghlaim faoi speicis ionracha (lena n-áirítear Lagorosiphon) agus conas iad a rialú.

Tugtar breac-chuntas thíos ar an obair a rinneamar i ngach ceann de na réimsí seo in 2019.

Creat-Treoir Uisce - monatóireacht a dhéanamh ar éisc i lochanna agus in aibhneacha

I 2007, chuir Iascach Intíre Éireann tús le clár monatóireachta éisc chun sláinte aibhneacha, lochanna agus inbhir / murlaigh na hÉireann a mheas. Tá an obair seo riachtanach chun riachtanais CTU an AE a chomhlíonadh, a aistríodh i reachtaíocht na hÉireann mar IR Uimh. 722 de 2003). Rinneadh na suirbhéanna ag úsáid sraith de mhodhanna caighdeánacha Eorpacha. Cuimsítear i gclár cuimsitheach monatóireachta éisc rollta trí bliana níos mó ná 300 dobharlach, (abhann, lochanna agus dobharlaigh idirthréimhseacha cosúil le hinbhir agus murlaigh). Úsáidtear faisnéis a bhailítear sna suirbhéanna chun ‘stádas éiceolaíoch’ a shannadh do gach dobharlach, idir ardstádas agus drochstádas.

Ó 2015, bhí freagracht ar fhoireann NRSP-L&R as monatóireacht a dhéanamh ar iasc CTU i lochanna agus in aibhneacha amháin, ach soláthraíonn siad tacaíocht i bhfoirm foirne agus saineolais d’iasc CTU sa chlár suirbhé ar uisce idirthréimhseach (TRaC). Faoin gclár monatóireachta CTU in 2019, rinneadh suirbhé ar 7 loch agus 13 láithreán abhann agus sannadh stádas éiceolaíoch éisc dóibh. Ina theannta sin, rinne an fhoireann stádas éiceolaíoch éisc a ríomh do na 9 loch agus 220 abhainn a ndearnadh suirbhé orthu faoi chlár eile Iascaigh Intíre Éireann a bhaineann le clár taighde breac donn, garbh éisc agus liús, ruabhreac Artach agus athrú aeráide.

Foilseofar tuairiscí do gach dobharlach a ndearnadh suirbhé orthu in 2019 in am trátha ar shuíomh gréasáin iasc Iascach Intíre Éireann agus CTU (www.wfdfish.ie).

Suirbhéanna abhann in 2019

Rinneadh suirbhé ar 233 láithreán abhann san iomlán le linn 2019 - rinneadh é seo chun críocha éagsúla, lena n-áirítear taighde breac donn, CTU, agus mar sin de. Tugadh faoi chur chuige bunaithe ar dhobharcheantair maidir le suirbhéanna leictreiascaireachta in 2019 agus rinneadh suirbhéanna ar aibhneacha a théann isteach i Lochanna na Cara, Coiribe agus Measca. Rinneadh suirbhéanna ar fud an dobharcheantair ar aibhneacha na Life agus na Bandan.

Taifeadadh dhá speiceas déag lena n-áirítear bric gheala i suirbhéanna abhann in 2019. Níor taifeadadh aon iasc ag sé shuíomh. Ba é bric dhonn an speiceas is coitianta agus taifeadadh é ag 91 faoin gcéad de shuíomhanna, agus ina dhiaidh sin bradán (29 faoin gcéad), garmachán trí-spíce (22 faoin gcéad), bodairlín (21 faoin gcéad), eascann Eorpach (18 faoin gcéad), éisc aimsire chloiche (41 faoin gcéad), liús (6 faoin gcéad), an loimpre (3 faoin gcéad), péirse (6 faoin gcéad) agus róiste (1 faoin gcéad). Taifeadadh bric gheala agus gustúin ag láithreán amháin an ceann (<0.5 faoin gcéad).

Suirbhéanna ar lochanna in 2019

Rinneadh suirbhé ar 16 loch san iomlán in 2019, agus úsáidfear na sonraí a fuarthas ar struchtúr aoise, aiste bia, ráta fáis agus raidhse do gach speiceas éisc atá i láthair chun bonn eolais a chur faoi bhearta caomhnaithe agus bainistíochta.

Taifeadadh trí speiceas déag éisc (bric gheala mar 'éagsúlacht' bric ar leithligh) agus taifeadadh cineál amháin hibrídeach i ngach ceann den 16 loch a ndearnadh suirbhé orthu le linn 2019. Ba é breac donn na speicis éisc is coitianta a taifeadadh, le fáil i 93.8 faoin gcéad de na lochanna a ndearnadh suirbhé orthu. Ina dhiaidh sin bhí eascanna (81 faoin gcéad), péirse (62 faoin gcéad), liús (37 faoin gcéad) agus róiste (31 faoin gcéad). Taifeadadh hibridí bric ghil, bradáin, bran, ruabhreac Artach agus róiste x bran i go leor lochanna. Go ginearálta, ba iad bradáin na speicis is mó a aimsítear i lochanna in iarthuaisceart, iarthar agus iardheisceart na tíre.

Taifeadadh bric gheala i gcúig loch - Loch na Coille Móire, Loch Beara, Loch Eidhneach, Loch Thamhnaigh Ard agus Loch Cluanach. Gabhadh ruabhreac Artach i gcúig loch: Loch na Coille Móire, Loch Measca, Loch Ghleann an Bhua, Loch Dhoire an Chláir agus Loch Cluanach.

Críochnaíodh suirbhéanna hidreaclórach i gcriosanna peiligeacha Loch Measca i mí Iúil 2019 agus i Loch Aillionn i mí na Samhna 2019.

▲ Loch Ghleann an Bhua, Co. na Gaillimhe

Taighde bric dhoinn in 2019

Mar chuid de chlár náisiúnta iascaigh locha bric dhoinn na hÉireann rinneadh suirbhé ar dhá loch (Loch Carra agus Measca) chun stádas a stoc bric dhoinn a mheas le linn 2019. Rinneadh stádas bric dhoinn a mheas freisin i gcraobh-aibhneacha a shreabhann isteach i Lochanna Coiribe, Measca agus Cara agus in aibhneacha na Life agus na Bandan. Beidh tuarascálacha air seo ar fáil i lár na bliana 2020.

Taighde iasc garbh agus liúis in 2019

Rinneadh suirbhéanna ar stoic éisc ar cheithre loch (Loch Bó Dearg, Loch Ramhar, Claonloch agus Taiscumar Inis Cara) in 2019. Bhí róiste, bran agus a hibridí i gceannas ar stoc ciprinide i ngach loch ach amháin Claonloch, áit a raibh bran an t-aon speiceas ciprinide a taifeadadh.

▲ Loch Bó Dearg, Liatroma/Ros Comáin

Tar éis tuairiscí gur gabhadh eiseamail de sheamhróg chruinn (*Neogobius melanostomus*), speiceas a d'fhéadfadh a bheith ionrach, ar Loch Ramhar in 2018, socraíodh gaistí baoite ag 30 áit ar fud an locha i dteannta na líonta suirbhéireachta. Níor taifeadadh seamhróga cruinne.

Athshlánú daonraí salmainide i ndobharcheantar Abhainn an Chnoic a chur chun cinn

Tionscnaíodh plean athshlánaithe daonra éisc in 2018 do dhobharcheantar Abhainn an Chnoic, fo-dhobharcheantar Loch Coirib. Is é aidhm an plean tionscadail a fhorbairt chun athshlánú na ndaonraí bric dhoinn (cónaitheach agus imirceach) agus bradán a chur chun cinn i lochanna agus in aibhneacha araon chun meath breise a chosc.

Rinneadh suirbhéanna bunlíne ar na stoic éisc sa dobharcheantar in 2017 agus 2018 agus leanfaidh siad ar aghaidh gach trí bliana chun monatóireacht a dhéanamh ar athrú.

Baineadh úsáid as teiliméadracht raidió chun idirghníomhaíochtaí creachóireacha idir liús agus salmainidí ar chóras Abhainn an Chnoic a scrúdú in 2019. Clibeáladh salmainidí óga i sruthanna fo-abhainn san earrach, agus clibeáladh breac donn aosaigh a chuaigh ar imirce ó Loch Coirib san fhómhar. Rinneadh clibeáil agus monatóireacht ar roinnt liús aosach ó earrach 2019. Baineadh úsáid as logálaithe teochta ag láithreáin abhann agus locha laistigh den dobharcheantar chun an staidéar seo a chomhlánú. Tá an staidéar ag leanúint ar aghaidh in 2020 agus tá sé mar aidhm aige scrogaill chreachóireacha féideartha a aithint agus cuidiú le bainistíocht speiceas dúchasach agus a tugadh isteach laistigh de dhobharcheantar Abhann an Chnoic.

▲ Trealamh rianaithe raidió ar dhobharcheantar Abhann an Chnoic in 2019

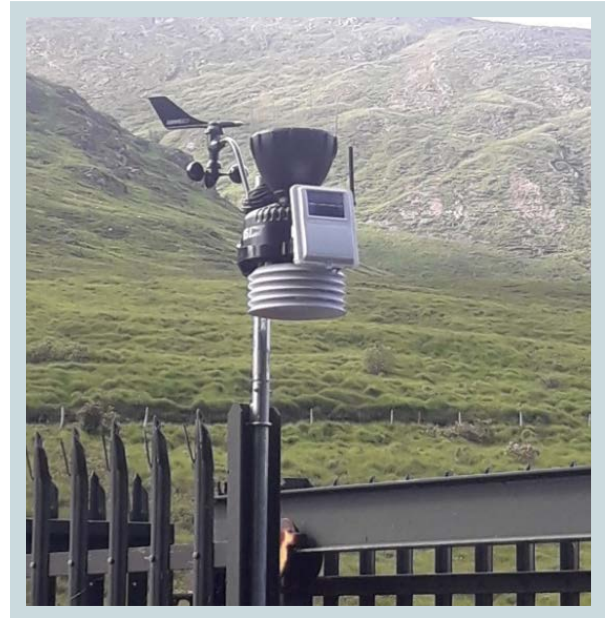
An Clár Taighde um Maolú ar Athrú Aeráide (CCMRP)

Chuir Iascach Intíre Éireann tús le Clár Taighde um Mhaolú Athrú Aeráide (CCMRP) in 2019 chun eolas a bhailiú ar thionchar an athraithe aeráide ar speicis éisc na hÉireann. Is é an aidhm ná clár measúnaithe bunaithe ar fhianaise a thógáil chun tionchar an athraithe aeráide ar earnáil iascaigh na hÉireann i dtimpeallachtaí fionnuisce agus inbhir a mheas agus chun eolas a thabhairt agus chun acmhainn a thógáil do bhearta caomhnaithe agus cosanta iascaigh (lena n-áirítear straitéisí oiriúnaithe agus maolaithe).

Chuireamar tús freisin le tionscadal Córas Faisnéise Geagrafaí (GIS) in 2019 chun dobharcheantair innéacs fadtéarmacha a aithint agus chun monatóireacht a dhéanamh ar shuíomhanna atá ionadaíoch ar an raon leathan athróg comhshaoil i ndobharcheantair ar fud na hÉireann. Baineadh úsáid as logálaithe sonraí teochta an uisce in aibhneacha i dtrí dhobharcheantar san Oirthear (38 logálaí), in abhantrach amháin san Iarthuaisceart (28 logálaí), chomh maith le dobharcheantar an Innéacs Náisiúnta Salmáide (NSIC) in Abhainn na hOirimhe (33 logálaí). Taifeadann gach logálaí sonraí teocht an uisce ag gach láithreán ag eatraimh 30 nóiméad. Rinneadh suirbhé ar fho-shampla de shuíomhanna laistigh de gach dobharcheantar chun stádas na stoc éisc a mheas. Suiteáladh slabhraí logálaithe teochta (20 san iomlán) ag eatraimh rialta de 2 mhéadar ó dhromchla an locha go grinneall locha in dhá loch san Iarthar agus san Iarthuaisceart.

Suiteáladh dhá stáisiún aimsire uathoibríocha, ceann ag an NSIC gar d'Eas Liath ar abhainn na hOirimhe agus an ceann eile ag bunáit Iascach Intíre Éireann na nGleanntach. Tá sonraí stáisiúin aimsire beo ó na stáisiúin seo ar fáil don phobal anois

www.weatherlink.com agus ar an aip Weatherlink. Cuirfear dobharcheantair innéacs agus láithreáin monatóireachta breise in 2020.

➤ Eagar braiteora stáisiún aimsire Abhainn na hOirimhe in situ

Taighde Lagarosiphon ar Loch Coirib (LARC)

Is éard atá i bhfeamainn le duilleoga cuartha (Lagarosiphon móra (L. móra)) ná planda uisceach ionrach a taifeadadh den chéad uair i Loch Coirib in 2005, agus in 2018 bhunaigh Iascach Intíre Éireann tionscadal taighde nua chun déileáil leis – **Taighde Lagarosiphon Loch Coirib (LARC)**. Is iad príomhfheidhmeanna an tionscadal ná:

- Faisnéis cothrom le dáta a sholáthar maidir le dáileadh agus méid *L. móra* sa loch
- Athbhreithniú a dhéanamh ar dhul chun cinn i rialú fiailí uisceacha náisiúnta agus idirnáisiúnta
- Tionchar na bhfachtóirí gnáthóige agus comhshaoil a chinneadh ar bhunús agus ar mharthanacht *L. móra* i Loch Coirib
- Cur chuige nuálacha a fhorbairt agus a thriail chun gníomhaíochtaí suirbhéireachta agus monatóireachta a fheabhsú.

In 2018/2019, chuir foireann LARC athbhreithniú litríochta ar mhodhanna rialaithe i gcrích agus d'aithin siad roghanna rialaithe a d'fhéadfaí a mheas. Rinneadh trialacha ar mhodhanna nua suirbhéireachta freisin - mar shampla, feithicilí cianfhorbartha (ROVanna), aerfheithicilí gan foireann, agus hidreafuaimiúil. Forbraíodh agus tástáladh feidhmchláir bhailithe sonraí allamuigh digiteacha freisin.

Cinneadh dáileadh L. móra ag 200 láithreán a ndearnadh sampláil randamach orthu agus sé bhá ar Loch Coirib le linn 2019. Bailíodh sonraí comhshaoil agus gnáthóige freisin ag an 200 láithreán trasna an locha agus in dhá cheann de na bána. Baineadh úsáid freisin as líonra logálaithe teochta (112), solais (60) agus doimhneacht (26). Tiomsaíodh athróga cothaitheach agus díorthaithe GIS lena gcur san áireamh i samhlacha staidrimh. Beidh tuarascáil eatramhach 2019 ar fáil in am trátha.

▲ Íomhá faoi uisce den phlanda uisceach ionrach, *Lagarosiphon major*, i Loch Coirib

Obair ghnáthóga

Tá obair na foirne Gnáthóg dírithe go príomha ar oibleagáidí na hÉireann a chomhlíonadh chun monatóireacht agus tuairisciú a dhéanamh ar stádas na speiceas éisc atá liostaithe faoi Threoir Gnáthóg an AE, ach cuireann sé le dhá thionscadal idirnáisiúnta maidir le loimpre agus iasc imirceach.

An treoir maidir le Gnáthóga agus clár éisc an Leabhar Sonraí Dearg (HD & RDB)

Ceanglaítear le Treoir maidir le Gnáthóga an AE (HD) ar bhallstáit tuairisc a thabhairt gach sé bliana ar chur i bhfeidhm beart a glacadh faoin Treoir, agus tacaíonn foireann Ghnáthóg Iascach Intíre Éireann leis an gceanglas sin maidir le tuairisciú ar speicis éisc.

Chuir an fhoireann tuairisciú ar an tréimhse 2013-2018 in 2019 i gcrích agus cuireadh ar aghaidh chuig Seirbhís na bPáirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra é sula gcuirfí faoi bhráid an AE é.

Thosaigh an fhoireann ag obair ar an gcéad timthriall sé bliana eile (2019-2025) in 2019. Áiríodh leis seo prótacail athbhreithnithe a mheasúnú, go háirithe maidir le hanailís treochtaí a fhorbairt do loimpre larbha. Mar thoradh ar sineirgí le Clár Náisiúnta na Lochanna rinneadh suirbhéireacht chomhroinnte ar pollan ar Loch Aillíonn agus cuireadh na torthaí le tuairisciú don chéad timthriall sé bliana eile.

Clúdaíonn an clár HD & RDB seo dhá speiceas éisc Leabhar Sonraí Dearga (RDB) - ruabhreac agus smealt - agus tá sineirgí suntasacha ann freisin le foireann Lochanna Iascach Intíre Éireann maidir le suirbhéireacht ruabhric agus chomhroinnte. Rinneadh suirbhéireacht ar bholadh in inbhir leis an bhfoireann Éisc Spóirt Mara.

Le haghaidh tuilleadh faisnéise

Tá tuairiscí bliantúla suirbhéanna agus imscrúduithe na foirne HD & RDB ar fáil ar: <https://www.fisheriesireland.ie/Projects/habitats-directive-and-red-data-book-fish-species.html>.

EVOLAMP: loimpre ag céimeanna éagsúla den saol

Is tionscadal bunaithe ar ghéineolaíocht é EVOLAMP atá faoi stiúir comhghleacaithe ó Ollscoil Évora sa Phortaingéil agus arna mhaoiniú ag Rialtas na Portaingéile. Tá an tionscadal ag scrúdú géineolaíochta ag céimeanna difriúla saoil den loimpre abhann agus shrutháin a bhfuil dlúthbhaint acu.

Comhoibríonn foireann Ghnáthóg Iascach Intíre Éireann leis an tionscadal trí eiseamail a shampláil agus a bhailiú ag na céimeanna beatha ábhartha ó chainéil ina bhfuil daonraí uathúla de gach speiceas agus ó bhealaí ina gcónaíonn an dá speiceas. Ansin déanann foireann Iascach Intíre Éireann na fíocháin ábhartha a fhómhar le haghaidh anailíse géinití ag ár gcomhghleacaithe sa Phortaingéilis.

DiadES: éisc imirceacha i gcomhthéacs earraí agus seirbhísí éiceolaíochta

DiadES: Is Tionscadal Limistéar Atlantach atá maoinithe ag an AE é ar iasc imirceach (diadromach) i gcomhthéacs earraí agus seirbhísí éiceolaíochta. Tá an tionscadal faoi stiúir eagraíocht taighde na Fraince, Institut National de la Recherche Agronomique (**INRAE**) agus tá comhpháirtithe aige ón Spáinn, ón bPortaingéil, ón bhFrainc, ón Ríocht Aontaithe agus ó Éirinn, a ndéanann Iascach Intíre Éireann ionadaíocht dóibh. Tá foireann DiadES na hÉireann ag baint úsáide as inbhir Chuain Phort Láirge / inbhir na dTrí Dheirfiúr le haghaidh a cás-staidéir agus tá siad ag díriú ar sead fhallacsach agus lannach caol-liopach. Tá sineirgí soiléire ag an bhfoireann leis an bhfoireann Gnáthóg agus leis an bhfoireann Éisc Spóirt Mara. Is éard atá i gceist le suirbhéireacht uiscí a shampláil le haghaidh fianaise DNA comhshaoil agus scálaí agus otoliths a fhómhar le haghaidh micrea-cheimic agus teiliméadrachta. D'óstáil Iascach Intíre Éireann cruinniú tosaithe an tionscadail i mí Aibreáin 2019 agus ritheann an tionscadal go dtí earrach 2022.

Hidreamoirfeolaíocht - ag nascadh gnáthóg agus speicis

Sa CTU, cuireadh béim ar thábhacht na nascachta i bhfeidhmiú nádúrtha aibhneacha. Tá nascacht mar chomhpháirt amháin de hidreaforolaíocht abhann, na tosca gnáthóige fisiciúla ilchodacha atá mar bhonn agus taca le héiceolaíocht abhann - áirítear leis seo cainníocht an uisce, riocht na gnáthóige srutha agus bruachánaí agus nascacht na gcainéal go cliathánach agus go fadaimseartha. Tá breithniú na bhfachtóirí hidreamoirfeolaíochta seo comhsheasmhach le haidhmeanna foriomlána Iascach Intíre Éireann maidir le speicis agus a ngnáthóga a chaomhnú. Tá sé ag teacht freisin le haidhmeanna na Treorach maidir le Gnáthóga maidir le céimeanna éagsúla beatha na n-iasc imirceach.

In 2019, lean Iascach Intíre Éireann ag obair ar na ceithre thionscadal suntasacha hidreamoirfeolaíochta seo a leanas, gach ceann acu le snáitheanna roinnte:

- An Clár um Fheabhsú Aibhneacha Comhshaoil (EREP)
- An tionscadal AMBER (Bainistíocht Oiriúnaitheach Bacainní in Aibhneacha na hEorpa)
- An Clár Bacainní Náisiúnta, arna mhaoiniú ag an Roinn Tithíochta, Pleanála agus Rialtais Áitiúil.
- Tionscadal CÚRAM Dobharcheantar trasteorann INTERREG¹.

An Clár um Fheabhsú Aibhneacha Comhshaoil (EREP)

Is tionscadal fadtéarmach ilghnéitheach é staidéar EREP ar a gcomhoibríonn Iascach Intíre Éireann le Rannán Draenála an OOP. Cuireann an tionscadal critéir an CTU i bhfeidhm maidir le haibhneacha draenáilte d'fhonn scrúdú a dhéanamh ar stádas phobal an éisc agus ar hidreamoirfeolaíocht (gnáthóg fhisiciúil agus nascacht) agus chun straitéisí bainistíochta iomchuí a chur i bhfeidhm chun an ghnáthóg fhisiceach a choinneáil agus a fheabhsú i gcainéil draenáilte.

Le linn 2019, rinne an tionscadal scrúdú ar an bpobal éisc, gnáthóg fhisiciúil agus saincheisteanna bacainní in abhantrach na Daoile i Luimneach. Baineann cuid d'obair EREP le hathchuidiú ar bhealaí ina ndearnadh staidéir roimhe seo - d'fhonn bunachar sonraí fadtéarmach a thógáil ar iasc agus gnáthóga. Rinneadh suirbhéanna arís agus arís eile ar Dhubhabhainn an Bhóthair Bhuí i ndobharcheantar na Bóinne ina ndearnadh mór-oibreacha caipitil srutha in 2010, agus in aibhneacha Eidhní agus Cluain Leamhais in abhantrach an Mhuaidh inar cuireadh straitéisí cothabhála turgnamhacha i bhfeidhm go luath sna 2000idí.

Is fachtóirí iad na leibhéil cumhdaigh crann agus tarlú adhmaid mhóir i gcainéil a d'fhéadfadh cabhrú le cáilíocht níos fearr gnáthóige a chruthú do speicis éisc, go háirithe bric dhonn, agus a d'fhéadfadh drochthionchar téamh domhanda sruthchúrsaí a mhaolú.

¹ Clár Interreg. Maoineáir Comhar Críche na hEorpa (ETC), ar a dtugtar Clár INTERREG níos fearr trí Chiste Forbartha Réigiúnaí na hEorpa (ERDF). Is é a chuspóir uileghabhálach forbairt chomhchuí eacnamaíoch, shóisialta agus chríochach an Aontais ina iomláine a chur chun cinn

Rinne an OOP turgnamh ar scála beag in abhainn Eidhní, áit ar athúsáid crainn a baineadh i gcothabháil mar struchtúir sraonadh péireáilte ar leibhéal íseal, ag tabhairt roinnt adhmaid mhóir isteach ar imeall na gcainéal agus ag táirgeadh éagsúlacht sreafa áitiúil agus sciúradh an chainéil láir.

Bainistíocht Oiriúnaitheach Bacainní in Aibhneacha na hEorpa (AMBER)

Tá Iascach Intíre Éireann ar cheann de 20 comhpháirtí i mBainistíocht Oiriúnaitheach Bacainní in Aibhneacha na hEorpa (**AMBER**), ar tionscadal de chuid Horizon 2020 an AE é. Is éard a bhí i gceist lenár gcuid oibre ná rannchuidiú le pacáistí oibre a bhaineann le forbairt Atlas Bacainní Eorpacha, agus chuireamar suirbhé mionsonraithe i gcrích ar dhobharcheantar na Bearú. Ina theannta sin, táimid ag tiomsú faisnéise faoi ghnáthóga agus daonra éisc le haghaidh pacáiste oibre a bhreathnaíonn ar áiteanna ina bhfuil sé beartaithe bacainní a bhaint nó a mhaolú - sa chás seo, d'úsáideamar Dubhabhainn na Mumhan ar nós ár gcás-staidéir. D'fhorbair staidéar daonra ar eascann i gcuid ghaibhnithe den abhainn ina staidéar leanúnach corraitheach inar clibeáladh eascanna le freagróir comhtháite éighníomhach (PIT) agus chuir líontán foscaí bliantúil faisnéis ar fáil maidir le cónaitheacht eascann agus ráta fáis sa tréimhse 2016-2019. Chríochnaigh an fhoireann staidéar bunaithe ar theiliméadracht ag scrúdú idirghníomhaíochtaí déis agus bric sa bhaint cainéil chéanna agus chuir siad lámhscríbhinn isteach le haghaidh foilsithe irise.

Ligeann AMBER d'Iascach Intíre Éireann idirghníomhú go heolaíoch le comhpháirtithe idirnáisiúnta.

Chuamar i gcomhar le comhghleacaithe in Ollscoil Southampton chun breathnú ar bhealach níos mionsonraithe ar shonraí bhacainn na Bearú d'fhonn scóir ICE (modh measúnaithe bacainní na Fraince) a ghiniúint ónár sonraí allamuigh féin. Tá lámhscríbhinn ar an taighde seo á chur isteach le foilsíú.

Thug comhghleacaithe ó Institiúid Iascaigh na Polainne cuairt in 2019 agus ghlac siad páirt i suirbhé comhroinnte bailithe sonraí in Dubhabhainn na Mumhan, inar scrúdaíodh méiseaghnáthóga; beidh na sonraí seo mar chuid de staidéar níos mó laistigh de AMBER.

An Clár Náisiúnta Bacainní

Leanadh le hobair Iascach Intíre na hÉireann ar an gClár Náisiúnta Bacainní le linn 2019. Tá an clár á mhaoiniú ag an Roinn Tithíochta, Pleanála agus Rialtais Áitiúil agus ina measc ár gcúraimí tá:

- Sraith náisiúnta bacainní in aibhneacha atá bunaithe ar GIS a fhorbairt
- Tosaíocht a thabhairt do bhacainní bainistíochta sa tríú timthriall CTU
- Straitéisí maolaithe a fhorbairt maidir le nascacht ag bacainní.

Tógfaidh an clár ar shonraí a gineadh cheana féin atá ar fáil ónár gcomhghleacaithe RBD Iascaigh Intíre Éireann, ó AMBER agus ón EREP. Le linn 2019, d'fhorbair foireann an tionscadail cur chuige bunaithe ar aip maidir le bailiú sonraí a chuireann ar chumas sonraí suirbhé a bhailítear ar an láithreán a uaslódáil láithreach chuig freastalaí scamall-bhunaithe, agus ar an gcaoi sin deireadh a chur leis an ngá atá le taifid pháipéir.

Thug roinnt dár bhfoirne RBD faoi chlár oiliúna chun a chur ar a gcumas a bheith páirteach i suirbhéanna ar bhacainní, agus fuarthas aiseolas an-dearfach ó na foirne seo.

An tionscadal Gníomhartha Dobharcheantar d'Éiceachórais Athléimneacha (CARE)

Is tionscadal arna mhaoiniú ag INTERREG an AE é CARE ina bhfuil údarais agus gníomhaireachtaí áitiúla ar dhá thaobh na teorann. Cuireadh tús leis ag deireadh 2017, agus díródh ar cháilíocht uisce a fheabhsú i dtrí dhobharcheantar trasteorann - iad siúd aibhneacha na Finne, na hAarna agus an Dubhabhainn .

Tá sraith beart dobharcheantair ag an tionscadal chun cáilíocht uisce a scrúdú agus a fheabhsú (mar atá sainmhínithe ag CTU) agus ina measc seo tá saibhriú foinse pointe, saibhriú foinse idirleata, bearta hidreamoirfeolaíochta (srutha agus bruachánach) agus saincheisteanna screamhuisce.

Ina theannta sin, lena chomhpháirt láidir eolaíoch, tá comhpháirt rannpháirtíochta pobail ag an tionscadal freisin. Earcaíodh foireann Iascach Intíre Éireann le linn 2018 agus tá speisialtóir hidreamoirfeolaíochta agus teicneoir ann d'aibhneacha na hAarna agus na Dubhabhann agus oifigeach tionscadail dobharcheantair d'abhainn na hAarna. Scrúdaigh an foireann hidreamoirfeolaíochta táscairí pobail éisc agus gnáthóige in aibhneacha na hAarna agus na Dubhabhann agus d'fhorbair siad maitrís de bhearta srutha agus bruachánach do shuíomhanna a ndearnadh suirbhé orthu. Bhog siad ansin chun machnamh a dhéanamh ar conas tosaíocht a thabhairt do shuíomhanna maolaithe i leith (a) gníomhartha srutha agus bruachánach agus (b) oibreacha maolaithe bacainní. Tosóidh an obair ar an gclár chur chun feidhme in 2020.

le haghaidh tuilleadh eolais
<http://www.catchmentcare.eu/>

An Clár Náisiúnta Monatóireachta Eascann

Déanann Clár Náisiúnta Monatóireachta Eascann de chuid Iascach Intíre Éireann monatóireacht ar chéimeanna éagsúla saoil na n-eascann i ndobharcheantair innéacs na n-eascann timpeall na tíre. Bhí earcú eascanna óga ón aigéan go haibhneacha andona do 2019 le líon íseal taifeadta i gceithre cinn de na suíomhanna gaisteoireachta (Baile Easa Dara, Eidhneach, an Mháigh agus an Fhéil), seachas an gaiste ar an gCoirib a ghabh 122kgs de luathóga. Rinneadh an earcaíocht bhocht in Éirinn a mheaitseáil le patrún comhchosúil ar fud na hEorpa.

Tuairiscíonn an ceann is déanaí ón gComhairle Idirnáisiúnta um Thaiscéalaíocht na Farraige (ICES) earcaíocht ag 6.0 faoin gcéad (sealadach) don tsraith 'in áiteanna eile san Eoraip' (síos ó 8.9 faoin gcéad (figiúr coigeartaithe) a tuairiscíodh in 2018) agus 1.4 faoin gcéad don tsraith 'An Mhuir Thuaidh' (síos ó 2.1 faoin gcéad in 2018).

Cuireadh tús le staidéar píolótach ag féachaint ar eascanna gloine in inbhear abhainn na Bóinne in 2018 agus leanadh leis in 2019. Breathnaíonn an staidéar seo ar eascanna gloine a bheith i ngaiste foshraithe ag eis-sreabhadh lochán Beaulieu. Déantar monatóireacht ar an gaiste go seachtainiúil ó Eanáir go lúil chun an treocht san fhlúirseach a aimsiú.

Ba é an ghabháil iomlán in 2019 ná 783 eascann ghloine, síos ó 2,189 a taifeadadh in 2018. Tacaíonn an laghdú seo ar líon na n-eascann gloine leis an laghdú ar earcaíocht a fheictear sa mhonatóireacht luathóige agus sna sonraí samhaltaithe ó ICES. Gan ach dhá bhliain sonraí ann tá sé deacair teacht ar aon chonclúidí eile maidir le daonra na n-eascann gloine san inbhear.

▲ Eascann gloine ó Inbhear na Bóinne

Marcáil - staidéir ar eascanna athghabhála

Dearadh an staidéar athghabhála marc eascann i gCuan Phort Láirge chun gluaiseacht eascann a aithint i dtimpeallacht inbhir agus chun cabhrú linn meastacháin daonra níos cruinne a dhéanamh. Chuir an staidéar, a bhí ina cheathrú bliain in 2019 béim ar ghluaiseacht eascanna idir na criosanna éagsúla agus a ndílseacht láithreáin agus iad ag filleadh ar a gcrios gabhála.

I gcomhar le comhghleacaithe ó thionscadal AMBER, rinneamar suirbhé ar stráice Dubhabhann na Mumhan os cionn Cora Chluain Dalláin don tríú bliain mar chuid de staidéar glan marc-athghabhála fosaí. Athghabhadh deich n-eascann in 2019, clibeáladh ocht gcinn díobh in 2017 agus dhá cheann in 2018. Ba é an meánfhás ar eascanna athghafa thar na trí bliana (bunaithe ar 17 n-athghabháil) ná 2.8cm agus gnóthachan meáchain de 310g ar an meán.

Eascanna i ndobharcheantar na Bearú

Tugadh faoi dara bliain de líontán foscaí ar phríomhbhealach na Bearú chun dáileadh na n-eascann i ndobharcheantar na Bearú a dhearbhu. Leanann sé seo ó roinnt blianta de leictriú an fho-dhobharcheantar a léirigh líon an-íseal d'eascanna i gcraobh-aibhneacha na Bearú.

Deimhníonn sonraí thar an dá bhliain dlús íseal na n-eascann i ndobharcheantar na Bearú agus líon níos mó dírithe timpeall ar Thobar Moling ag an marc lánmhara. Tá an laghdú seo ar dháileadh spásúil na n-eascann agus tiúchan na n-eascann in áiteanna íochtaracha na gcóras mar iarmhairt a bhfuiltear ag súil leis ó dhaonra íseal na n-eascann in Éirinn.

An nasc idir eDNA eascann agus raidhse eascann

In 2018, shínigh an Clár Náisiúnta Monatóireachta Eascann agus Ollscoil Iarthar Shasana comhaontú comhpháirtíochta chun an nasc idir láithreacht eascann eDNA agus raidhse eascann a imscrúdú mar is léir ó shamplaí a tógadh ó líonta fosaí i gcúig loch ar fud na tíre.

Léirigh torthaí an staidéir seo comhdhlúthú níos airde de ADN comhshaoil eascainne (eDNA) i samplaí uisce lítear amháin do lochanna daonra 'eascann ard' mar Loch Derg agus Loch Coirib Uachtarach, le leibhéil ísle eDNA eascann i lochanna daonra 'eascann íseal' cosúil le Loch Uail agus an Loch Bán. Fuarthas méideanna comhchosúla eDNA i samplaí uisce i lár locha i gcomparáid le samplaí cladaigh, rud a thugann le fios gur áiteanna oiriúnacha iad cladaí le haghaidh samplála.

Tá an staidéar seo curtha i gcrích anois agus tá na torthaí á n-athbhreithniú mar ullmhúchán d'fhoilsiú. Tá gá le tuilleadh taighde ar raidhse ama rátaí eDNA agus lobhadh eDNA i dtimpeallachtaí locha.

Séasúr na n-eascann geal 2019

Bhí séasúr na n-eascann geal do 2019 i gcodarsnacht shuntasach le séasúr 2018. Níor thosaigh séasúr 2018 go dtí mí na Samhna ach in 2019 thosaigh an iascaireacht go déanach i mí Mheán Fómhair agus tharla an chuid is mó den rith thar thréimhse coicíse de bháisteach throm.

Taighde salmainide

Tá taighdeoirí Iascach Intíre Éireann páirteach i raon leathan tionscadal a bhaineann le bradáin agus bric gheala. Tá fócas na gníomhaíochta seo ar chur lenár n-eolas faoi bhradáin agus bric, ionas gur féidir linn stoic a chosaint agus a chaomhnú. In 2019, bhí baint ag ár gcuid oibre leis:

- An fhaisnéis a sholáthar ar a bhfuil comhairle bhliantúil bainistíochta bradáin bunaithe
- Bainistiú NSIC na hÉireann ar abhainn na hOirimhe - áis taighde leathan trína ndéanaimid iarracht teacht ar thuiscint níos fearr ar bhitheolaíocht, ar stair na beatha agus ar dhinimic daonra bradán an Atlantaigh agus bric gheala
- Eolas ar mhíolta mara a fhorbairt agus bealaí a lorg chun a thionchar ar stoic bradán fiáin a mhaolú - tríd an Tionscadal LiceTrack

Bhí na gabhálacha eascann geal do na haibhneacha Átha Féan agus an Bearú laghdaithe i gcomparáid le gabhálacha ó 2018 agus 2017. Sa taighde a rinne Iascach Intíre Éireann ag ár suíomhanna innéacs eascann geal, aibhsítear an riosca a d'fhéadfadh a bheith ag athrú aeráide ar imirce eascann agus conas is féidir leis bac a chur ar aisghabháil an stoic.

- Imscrúdú a dhéanamh ar imirce, dáileadh, úsáid gnáthóige agus maireachtáil breac geal agus bradán sa timpeallacht mhuirí ar chósta thiar na hÉireann - Tionscadal Salmainide na hIarthar, lena n-áirítear **SMOLTRACK**
- Scrúdú a dhéanamh ar iarmhairtí an athraithe ar úsáid talún agus ar ghníomhaíocht dhaonna ar bhric gheala-tionscadal **CHASES**
- An Clár Monatóireachta um Measúnú Breac Geal a Chur i bhFeidhm (**STAMP**) ag loch Luíoch i gContae Chiarraí
- Acmhainn a thógáil chun monatóireacht agus bainistíocht comhshaoil a dhéanamh ar limistéir mhuirí faoi chosaint - **Tionscadal COMPASS²**.

2 COMPASS: Aigéaneolaíocht Chomhoibritheach agus Monatóireacht ar Limistéir agus Speicis faoi Chosaint

Tacú le comhairle náisiúnta maidir le bainistíocht bradáin

Gach bliain, foilsíonn an Grúpa Saineolaithe Teicniúil neamhspleách ar Bhradán (TEGOS) a mheasúnú ar stádas stoic bradán agus soláthraíonn sé comhairle gabhála don bhliain atá le teacht. Tacaíonn Iascach Intíre Éireann leis an obair seo trí shonraí a sholáthar a dhíorthaítear ó leictir-iascaireacht ar fud an dobharcheantair (CWEF), a chuireann ar ár gcumas measúnú a dhéanamh ar raidhse agus dáileadh gealóg bradán, atá ina seachfhreastalaí ar láithreach bradán aosach sna haibhneacha. In 2019, thugamar cuairt ar 564 láithreán san iomlán agus rinneamar CWEF i 28 ndobharcheantar nó i bhfo-dhobharcheantair agus i go leor córais ní sholáthraíonn sé seo ach na sonraí amháin ar sceitheadh bradán sna dobharcheantair seo.

Bunaithe ar an gcomhairle eolaíoch a chuir TEGOS ar fáil, chinn bainistíocht Iascach Intíre Éireann go mbeadh 40 abhainn ar oscailt le haghaidh iascaireachta fómhair i rith 2019, go n-osclofaí 40 abhainn le haghaidh slatiascaireachta gabhála agus scaoilte agus go ndúnfaí 63 abhainn. As na 16 abhainn bradán earraigh, bhí 11 oscailte, agus 5 cinn oscailte le haghaidh slatiascaireachta gabhála agus scaoilte in 2019.

Le haghaidh tuilleadh faisnéise

Tá sraith chuimsitheach tuarascálacha ar an gclár bainistíochta bradán Iascach Intíre Éireann ar fáil ar shuíomh gréasáin Iascach Intíre Éireann ar: <https://www.fisheriesireland.ie/Fisheries-management/salmon-management.html>.

Abhainn na hOirimhe - Dobharcheantar Innéacs Salmainide Náisiúnta na hÉireann (NSIC)

San abhantrach na hOirimhe tá fo-dhobharcheantar agus fo-abhainn arna cothú ag loch, rud atá ionadaíoch ar ghnáthóga imirceacha bradán in Éirinn. Ar an ábhar sin, ainmnítear an dobharcheantar mar an NSIC do dhaonraí bradán agus breac geal in Éirinn.

Tá clár monatóireachta fadtéarmach breac geal ag feidhmiú ar fho-dhobharcheantar Loch Thamhnaigh Ard den na hOirimhe ó 1985. Ó mhí an Mhárta go dtí Meitheamh 2019, taifeadadh 993 brainlín bric gheal (ógánaigh) agus 235 dádach bric gheal (daoine fásta sceathraithe) sa ghaiste síos an abhainn atá suite in aice le heis-sreabhadh an locha.

Rinneadh monatóireacht freisin ar bhradáin aosaigh agus bric gheala ag filleadh agus iad ag dul suas tríd an gcuntar gaiste / éisc ag Eas Liath, agus le linn 2019, ba iad na líonta a taifeadadh ná 3,355 bradán agus 1,037 breac geal.

Tá obair fhoireann NSIC thar a bheith tábhachtach chun monatóireacht a dhéanamh ar dhaonra breac mara na hOirimhe, agus cuireann sé ar ár gcumas tionchar na bhfachtóirí comhshaoil, lena n-áirítear leibhéil míolta mara, ar an stoc bric ghil a mheas.

Ó 2014 i leith, tá sraith glacadóirí hidreaclórach in úsáid againn atá suiteáilte i gCuan Killary chun monatóireacht a dhéanamh ar ghluaiseacht agus cónaitheacht bric ghil agus bradáin sa timpeallacht mara. Tá an t-eagar seo lárnach i gclár cúig bliana chun céim mhuirí na mbradán a imscrúdú agus tuairiscítear é faoin Tionscadal Salmainide na hIarthar ar leathanach 51 thíos.

Teicneolaíocht trasfhreagróra chomhtháite éighníomhigh (PIT)

In earrach 2016, thosaíomar ag úsáid teicneolaíocht clibeanna PIT chun marthanacht muirí mara agus bradán ag filleadh ar abhainn na hOirimhe a chinneadh. In 2016, 2017 agus 2018, clibeáladh PIT ar 1022, 553 agus 893 de ghealóga bradáin san iomlán faoi seach le linn imirce smideadh an earraigh. Ba é marthanacht mara na gcóhóirt clibeáilte seo ná 3.5 faoin gcéad, 2 faoin gcéad agus 3.6 faoin gcéad, faoi seach. Féadfar an meastachán deireanach marthanais muirí a athbhreithniú aníos má fhilleann gealóga a clibeáladh in 2018 mar bhradán mara geimhridh in 2020. Go dtí seo, áfach, is gríl aon-gheimhridh (1SW) iad formhór na n-iasc clibeáilte atá ag filleadh, rud a léiríonn forlámhas na comhpháirte stoic seo san abhainn.

Ba é an céatadán de bhric gheala a raibh clib PIT orthu ag filleadh ar abhainn na hOirimhe mar fhionnóga (ie sa bhliain chéanna agus a chuaigh siad ar imirce mar ghealóga) ag 17.2 faoin gcéad in 2016, 4.9 faoin gcéad in 2017, 23.4 faoin gcéad in 2018 agus 2.7 faoin gcéad in 2019. Is mionchuid de thuairisceáin breac geal sa tsraith ama go dtí seo iad sceithirí roimhe seo agus maighdeana 1SW (<8.5 faoin gcéad agus <2.4 faoin gcéad, faoi seach). Rinneadh dul chun cinn suntasach ar staidéir mhionsonraithe ar dháileadh spásúil, gnáthóg agus stair saoil breac geal óg in 2019. Rinneadh leictrea-iascaireacht agus clibeáil PIT ar bhric gheala óga, athróga gnáthóige a thomhas agus monatóireacht ar bhreac imirceach clibeáilte. Déanfar anailís ar na sonraí a bhaileofar chun samhlacha táirgeachta breac mara a fhorbairt d'abhainn na hOirimhe, agus beidh feidhm aige seo ar bhainistiú agus iascach breac geal eile a bhainistiú.

Eolas ar mhíolta mara a fhorbairt - an Tionscadal LiceTrack

Is mó an t-eolas atá againn faoi mhíolta mara, is mó is féidir linn a dhéanamh chun tacú le forbairt inbhuanaithe dobharshaothraithe agus caomhnú stoic bradán fiáin a chinntiú.

Ó 2017 i leith, tá Iascach Intíre Éireann mar chuid den tionscadal LiceTrack atá maoinithe ag an AE, a bhfuil sé mar aidhm aige tiománaithe bitheolaíocha, comhshaoil, aigéaneolaíochta agus antrapaigineacha dhaonraí míolta mara a shamhaltú, chomh maith le ról suíomhanna feirmeoireachta bradán ar leith a aithint mar fhaighteoirí nó mar fhoinsí de mhíolta mara. Forbraíodh samhlacha den sórt sin san Iorua agus in Albain, ach d'fhoill meastacháin inchomparáide a dhéanamh go díreach ar scaipeadh míolta, agus dá bhrí sin comhdhlúthú labhra agus brú ionfhabhtaithe, ba ghá na samhlacha a bheith comhtháite agus caighdeánaithe - agus is sa réimse seo a rinne LiceTrack go mór dul chun cinn.

Críochnaíodh tionscadal LiceTrack i mí na Samhna 2019, agus tá a thuarascáil deiridh ag imlíniú creata caighdeánaithe chun scaipthe míolta mara a shamhaltú curtha faoi bhráid an AE. Tá an tionscadal maoinithe ag an AE trí Eagraíocht um Chaomhnú Bradán an Atlantaigh Thuaidh (NASCO), agus ba iad ár gcomhpháirtithe Ollscoil Náisiúnta na hÉireann Gaillimh, Institiúid na hIorua um Thaighde Dúlra, Eolaíocht Mara na hAlban, agus an Institiúid um Thaighde Mara, an Iorua.

Tionscadal Salmainide an Iarthair agus tionscadail SMOLTRACK

Tá Tionscadal Salmainide an Iarthair ag fiosrú imirce, dáileadh, úsáid gnáthóige agus maireachtáil breac geal agus gealóga bradáin sa timpeallacht mara ar chósta thiar na hÉireann.

Dírthe go príomha ar staidéar fadtéarmach gealóga ar abhainn na hOirimhe, i gCuan Killary agus sna huiscí cósta máguaird, úsáideann an staidéar teicneolaíocht teiliméadrachta fuaimiúil go príomha chun gluaiseacht éisc a rianú. Tá aschuir an staidéir seo ag cuidiú le heolas a thabhairt dúinn ar éiceolaíocht salmainide sa chéim luath mhara agus tá siad ag cur lenár n-eolas ar thionchar míolta mara ar na speicis seo. Cuirfidh an obair faisnéis ar fáil freisin maidir le conas is féidir linn measúnú níos fearr a dhéanamh ar thionchar forbairtí ar nós feirmeacha gaoithe, forbairt cuain agus dobharshaothrú iasc eite ar bhradáin fhiáine..

In 2019, clibeáladh agus scaoileadh 30 smideadh breac geal go fuaimiúil. Bhí an marthanacht i bhfionnuisce ard le linn a n-eisimirce agus níor chríochnaigh ach 2 ghealóg clibeáilte an turas isteach i gCuan Killary. Ag 3 faoin gcéad, bhí an ráta marthanachta gealóige go fionnóga an-íseal - tá sé seo bunaithe ar líon na bhfionnóg clibeáilte a fhilleann ar uisce úr tar éis a n-imirce beathaithe mara.

In 2019, rinneadh an clár clibeála ghealóg bradáin faoin tionscadal SMOLTRACK, arna mhaoiniú ag an AE. Is tionscadal faoi stiúir NASCO é seo, agus rinne comhpháirtithe tionscadail sa Bhreatain Mhór agus i dTuaisceart Éireann, sa Spáinn, sa tSualainn agus sa Danmhairg cláir chlibeála den chineál céanna.

Ar phríomhbhealach na hOirimhe clibeáladh agus scaoileadh 20 gealóg bradán fiáin san earrach de 2019. Díobh seo, cailleadh 3 cinn (básanna, toimhdeacha) i bhfionnuisce, agus chuaigh 16 isteach san fharraige ag Cuan Killary, ar a mbealach chuig tailte beathaithe i bhfad i gcéin.

Clibeáladh 43 brainlín fiáine breise le tarchuradóirí raidió beaga chun cabhrú le scrogaill chreachóireachta a aithint agus a thuiscint. Murab ionann agus clibeanna fuaimiúla, is féidir comharthaí clibeanna raidió a bhrath san aer agus is féidir caillteanais éisc a chur i leith creachadóirí éagsúla bunaithe ar fhaisnéis a bhailítear nuair a dhéantar an chlib a aisghabháil. Scaoileadh iasc i bpríomhbhealach na hOirimhe agus faoi bhun Loch Thamhnaigh Ard ar an abhainn Dubh (fo-abhainn d'abhainn na hOirimhe).

Bhí an marthanais i bhfad níos airde maidir le héisc a scaoiltear sa phríomhbhealach le 63 faoin gcéad ag maireachtáil go Cuan Killary i gcomparáid le 26 faoin gcéad don ghrúpa Thamhnaigh Ard. Tá sé beartaithe tuilleadh oibre a dhéanamh ar scrogaill chreachóireachta agus marthanais do 2020, sa tionscadal seo faoi stiúir NASCO.

CHASES - imscrúdú a dhéanamh ar thionchar ghníomhaíocht an duine ar bric gheala

Tá Iascach Intíre Éireann sna céimeanna deiridh dá chomhoibriú le taighdeoirí ó Ollscoil Eolaíochta agus Teicneolaíochta na hIorua (agus comhpháirtithe idirnáisiúnta eile) mar chuid den tionscadal CHASES atá maoinithe ag Comhairle Taighde na hIorua. Is é an phríomhaidhm atá leis an tionscadal scrúdú

a dhéanamh ar iarmhairtí an athraithe talamhúsáide agus na gníomhaíochta daonna ar ghluaiseacht, fás agus daonraí an bhric ghil.

Áirítear inár gcuid oibre comparáid a dhéanamh idir tréimhse fáis agus cónaitheachta muirí an bhric ghil i limistéir ina bhfuil dobharshaothrú éisc eite agus iad siúd atá i limistéir rialaithe (i gcuanta roghnaithe

in Éirinn agus san Iorua) - tá an chomparáid seo bunaithe ar athruithe caolchúiseacha a thabhairt faoi deara i gcomhdhéanamh bunúsach scálaí bric. Is gné a bhaineann le go leor daonraí bric ghil é saolréimeanna casta (ag eascairt ó éagsúlacht nádúrtha daonra, agus éifeachtaí comhshaoil nó antropaigineacha), rud a chiallaíonn go mbaineann deacracht le scálaí a thuiscint.

Dhear taighdeoirí Iascach Intíre Éireann anailís scála bunaithe ar EL-PCIMS³ chun idirdhealú a dhéanamh idir céimeanna fionnuisce agus muirí éisc aonair, agus tacaíonn sé seo le saolréim a thuiscint agus, b'fhéidir, measúnú cainníochtúil a dhéanamh

ar fhás mara. Rinneadh anailís ar shamplaí scála ó bhric gheala ó roinnt córais san Iorua agus in Éirinn agus an modh seo á úsáid. Bhraith an staidéar gaol idir láithreachtaí feirmeacha bradáin agus laghdaigh fás muirí i measc bric gheala. Tá an obair seo faoi athbhreithniú piaraí faoi láthair.

STAMP Loch Luíoch

Aithnítear go hidirnáisiúnta dobharcheantar Loch Luíoch i gContae Chiarraí mar phríomhshuíomh slatiascaireachta bradáin, ach le blianta beaga anuas thuairiscigh slatiascairí a bhfuil taithí acu go bhfuil meath tagtha ar bhric gheala agus léirigh siad imní faoi inbhuanaitheacht na hiascaireachta. In 2019, chuir Iascach Intíre Éireann Clár Faireacháin um Measúnú Bric Ghil Loch Luíoch i bhfeidhm (**STAMP**), agus é mar aidhm aige: (a) tuarascáil nuashonraithe stádais a sholáthar ar raidhse, dáileadh agus iompar salmainide i ndobharcheantar Loch Luíoch; agus (b) méid an mheath a fheictear sa cheantar a chinneadh agus scrúdú a dhéanamh air.

Ina theannta sin, agus mar bheart réamhchúraim chun brú breise a chosc ar bhreac geal, tugadh isteach fodhlí sealadach (Fodhlí Uimh. 971, 2019) laistigh de dhobharcheantar Loch Luíoch agus i mBá Bhaile an Sceilg chun cead a thabhairt do ghabháil agus scaoileadh amháin de bhreac geal.

Bhí réimse gníomhaíochtaí i gceist leis an gclár STAMP, lena n-áirítear:

- Comhordú na sonraí gabhála slat, le déanaí agus le sonraí stairiúla
- Amharc-mheasúnú ar an bpríomhbhealach agus na sruthanna
- Leictriascaireacht
- Clibeáil fuaimiúil.

Sonraí gabhála slat

Chun táscaire a sholáthar ar stádas stoic aosach, tá an clár ag tiomsú na sonraí gabhála slat go léir le déanaí agus go stairiúil, agus léiríonn réamhbhreathnuithe don tréimhse 2017-2019 gur taifeadadh na luachanna is ísle in 2018. Cuirfidh leanúint den bhailiúchán sonraí eolaíochta seo faoi threoir saoránach ag treoracha slatiascaireachta in 2020 go mór le stádas na hiascaireachta a thuiscint.

Amharc-mheasúnú

Laistigh de dhobharcheantar leathnaithe de Loch Luíoch rinneadh riocht fisiceach an phríomhchainéil agus na fo-aibhneacha a mheas ag baint úsáide as RHAT⁴, teicníc lena mbaineann measúnú tapa amhairc ar an méid a chlaonann abhainn óna staid nádúrtha réamh-mheasta. Coinníonn an chuid is mó d'aibhneacha agus de shruthanna de Loch Luíoch gnéithe sreafa nádúrtha gan ach mionathruithe stairiúla ar bhruacha abhann agus bairr agus ní gá aon fheabhsúchán a dhéanamh chun gnáthóga bradáin a fheabhsú.

3 LA-ICPMS: eisídiú léasair - plasma cúpláilte go hionduchtach - mais-speictriméadrac

4 RHAT: teicníc measúnaithe hidreamoirfeolaíochta abhann

Léirigh na torthaí go bhfuair gach láithreán monatóireachta scór CTU de ‘ard’ nó ‘maith’, i gcomhréir le haibhneacha agus sruthanna sláintiúla atá ag sreabhadh go nádúrtha le cainéil agus bruacha ag taispeáint mionathruithe stairiúla, más ann dóibh.

Leictriascaireacht

In 2019, rinneadh leictriascaireacht ag 34 láithreán monatóireachta a bhí mar fhócas ag measúnuithe bradán óg roimhe seo idir 1985 agus 2014. Taispeánann torthaí 2019 go gcoinníonn roinnt suíomhanna monatóireachta dlúis ard náisiúnta de bhradáin óga, ach chonacthas laghduithe ag roinnt suíomhanna. Sannadh Rátálacha Cáilíochta Comhshaoil (EQR) do na suíomhanna monatóireachta leictriascaireachta bunaithe ar thorthaí an leictriúcháin agus an iliomad paraiméadar comhshaoil agus geografach gaolmhar: sa 34 láithreán, fuair 26 ceann scór ‘maith’ nó ‘ard’, fuair 6 ceann scór ‘measartha’ agus fuair 2 scór 2 ‘bocht’.

Clibeáil fuaimiúil

Chun imscrúdú a dhéanamh ar úsáid uiscí mara i mBá Bhaile an Sceilg nuair a sceitheann an córas Loch Luíoch chun na farraige agus tuiscint a fháil ar an áit a bhféadfadh básmhaireacht tarlú, clibeáladh 50 smideadh breac le tarchuradóirí fuaimiúla beaga in Aibreán 2019.

San iomlán, imlonnaíodh 22 glacadóir fuaimiúil i Loch Luíoch agus i mBá Bhaile an Sceilg chun úsáid spásúil, gluaiseachtaí agus rátaí marthanais breac a chinneadh agus iad ag dul ar imirce ó fhionnuisce go gnáthóga muirí.

Den 50 gealóg, dearbhaíodh 28 iasc ar a laghad ar muir agus is dócha gur meastachán coimeádach é seo toisc gur aimsíodh 8 n-iasc breise ag Linn Butler, 60 méadar ón gcósta. Chríochnaigh gach iasc a n-imirce mara tosaigh idir 20 Aibreán agus 16 Meitheamh 2019.

Chríochnaigh seacht n-iasc timthriall imirce iomlán ó fhionnuisce go farraige agus ar ais go fhionnuisce. Bhí na himeachtaí básmhaireachta is airde sa réimse pasáiste idir Linn Butler agus Cuan Bhaile an Sceilg áit a nglactar leis go raibh eachtra creiche ag 29 iasc. D’fhan ocht n-iasc i bhfionnuisce ar feadh na tréimhse monatóireachta agus measadh gur cónaitheoirí locha iad.

COMPASS: acmhainn a thógáil le haghaidh monatóireachta comhshaoil

Is tionscadal trasnáisiúnta é COMPASS a bhfuil sé mar aidhm aige acmhainn a thógáil chun monatóireacht agus bainistíocht comhshaoil a dhéanamh ar limistéir mhuirí faoi chosaint sna farraigí cósta idir Éire agus iarthar na hAlban.

Tá Iascach Intíre Éireann ag obair le hInstitiúid Agraibhia agus Bitheolaíochtaí Thuaisceart Éireann ar an bpacáiste oibre salmainide, arb é a phríomhchuspóirí úsáid gnáthóige agus iompar imirce bradán sa timpeallacht mhuirí gar don chladach a thuiscint. Tá sé mar aidhm ag an obair seo freisin gnáthóga tábhachtacha a aithint le haghaidh breac geal agus bealaí nó cosáin bhrairlín bradán a aithint agus iad ag dul ar imirce ó fhionnuisce isteach i dtimpeallacht na mara. Go dtí seo, mar chuid den tionscadal seo, tá tarchuradóirí fuaimiúla tagaithe ar níos mó ná 400 breac geal agus bradán.

- Le linn an earraigh de 2019, chuireamar 65 gealóg bric ghil ó Abhainn Bhaile an Chaisleáin agus 70 gealóg bradáin ón mBóinn. Cuireadh glacadóirí in inbhir agus in áiteanna íochtaracha na n-aibhneacha chun am na himirce as gach córas a bhrath. Cuireadh na eagair chósta cois cladaigh chun iompar eisimirce tosaigh an éisc a bhrath, agus ar an gcaoi sin faisnéis a sholáthar faoin bhfad ama a chaitheann gealóga feadh an chósta sula dtéann siad amach ón gcósta.

- I bhfómhar 2019, le cabhair ó shlatiascairí ó Chumann Slatiascairí Breac Dún Dealgan agus Dúiche, chlibeamar 50 fionnóg bhric ghil in Abhainn Bhaile an Chaisleáin le clibeanna fuaimiúla. Baineadh úsáid as glacadóirí in áiteanna íochtaracha agus uachtaracha na habhann chun monatóireacht a dhéanamh ar imirce na bhfionnóg isteach agus amach as an gcóras.
- Le linn an gheimhridh 2019, chuireamar aisghabháil an eagar teiliméadrachta fuaimiúil i gcrích ó shuíomhanna mara i gCuan Dhún Dealgan agus ó na codanna íochtaracha d'Abhainn Bhaile an Chaisleáin. Rinneadh roinnt glacadóirí a ath-implonú in áiteanna straitéiseacha in Abhainn Bhaile an Chaisleáin ag deireadh an tsamhraidh / tús an fhómhair chun fionnóg clibeáilte a rianú.

Cuireadh leis na sonraí rianaithe a bailíodh ar na glacadóirí seasta trí rianú láimhe a dhéanamh ar na fionnóga clibeáilte seo. Taispeánann réamh-anailís ar na sonraí agus na torthaí clibeála go léir go dtí seo cineálacha éagsúla imirce agus úsáid gnáthóige mara le haghaidh bric gheala a fhágann na haibhneacha seo. Nuair a dhéantar analís chuimsitheach orthu, cuirfidh na sonraí seo go léir faisnéis luachmhar ar fáil maidir le rath imirce gealóg agus iad ag bogadh trí na haibhneacha íochtaracha in aibhneacha Bhaile an Chaisleáin agus na Bóinne.

I gcomhthreo leis sin, d'aimsigh taighdeoirí COMPASS eile a rinne monatóireacht ar ghluaiseacht míolta móra agus deilfeanna in uiscí mara domhain amach ó chósta thuaidh na hÉireann, gealóga bradáin go luath sa samhradh ag dul thar ar a nglacadóirí cósta amach ón gcósta, agus nocht sé seo patrúin imirce gealóga bradáin i dtreo ó thuaidh amach as Muir Éireann den chéad uair.

Níor thóg sé ach os cionn 30 lá do gealóg bradáin amháin (15.2cm ar fhad) a d'fhág abhainn na Bóinne i mí Bealtaine 2019 achar 250km a thaisteal, ag soláthar faisnéise ríthábhachtach maidir le himirce mhara.

Le haghaidh tuilleadh faisnéise

Rinne Iascach Intíre Éireann dhá fhíseán dírithe ar ghníomhaíocht gabhála agus clibeála gealóige don tionscadal COMPASS a thugann achoimre ar obair chlibeála salmainide sna suíomhanna staidéir seo.

<https://www.fisheriesireland.ie/Fisheries-Research/compass-project.html#video-river-boyne-acoustic-array>

<https://www.fisheriesireland.ie/Fisheries-Research/compass-project.html#video-smolt-tracking>

- Turas de bhrairlín bradáin ón mBóinn ó thuaidh amach ó Mhuir Éireann, mar a thaifead taighdeoirí COMPASS

Clár Éisc Spóirt Mhuirí

Is é Iascach Intíre Éireann an comhlacht reachtúil atá freagrach as comhairle a thabhairt ar bheartais agus straitéisí náisiúnta a bhaineann le slatiascaireacht mhara in Éirinn. Cuimsíonn an Clár Éisc Spóirt Mhuirí staidéir ar speicis áirithe, lena n-áirítear bas, tuinnín gorm agus ealásmabrainciaigh, agus clúdaíonn sé suirbhéanna áineasa agus inbhir freisin.

An Clár Náisiúnta um Chaomhnú Bais

Mar gheall ar thit ar stoic na mbas, cuireadh cosc ar iascaireacht tráchtála do bhás in uiscí na hÉireann i 1990; agus ón am sin i leith, rinneadh bas a bhainistiú le haghaidh slatiascaireachta amháin. Ó 2013, tá Clár Náisiúnta Caomhnaithe um Chaomhnú Bais de chuid Iascach Intíre Éireann tar éis taighde iascaigh agus eolaíocht saoránach a chur le chéile chun tuiscint níos fearr a fháil ar an mbas Eorpach atá le fáil in uiscí cósta na hÉireann. Déantar suirbhéanna ar cheithre inbhir iasclainne thábhachtacha gach bliain chun monatóireacht a dhéanamh ar earcú na gcéimeanna i saol na n-óg (aois 0 years4 bliana). Cuireann eolaithe saoránach le caomhnú bas trí shamplaí scála bas a bhailiú ó bhas de gach méid, trí lomáin a choinneáil dá ngníomhaíocht slatiascaireachta bas agus trí chlibeáil a dhéanamh ar bhas thar ceann Iascach Intíre na hÉireann.

Léirigh suirbhéanna ar líontán seine iasclainne Bais go raibh earcú bais ar ghealóg in 2019 go dona ar fud na gceithre phríomh-iasclann bas (Sláine, Bearú, Dubhabhainn na Mumhan, An Lithe i dTrá Lí). Le suirbhéanna tráláireachta ar na trí iasclann bais ar an gcósta theas tugtar faisnéis faoi na haicmí aoise 1-4 bliana agus tugann siad le tuiscint go bhfuil ag éirí go maith leis na bais sin a earcaíodh don Bearú in 2018 nuair a bhí siad aon bhliain d'aois. Bhí dlúis na mbas sa raon aoise 1-4 íseal in in Abhainn na Sláine agus i nDubhabhainn na Mumhan in 2019.

In 2019, chuir eolaithe saoránach sonraí isteach maidir le 343 bas ó shamplaí scála agus sonraí clibeála. Is beag slatiascairí a thuairiscigh bais mhóra in 2019, agus tuairiscíodh go raibh 76 faoin gcéad níos lú ná 50cm ar fhad. Tugann sonraí clibeála le fios go bhfillleann an bas gach bliain ar a dtailte beathaithe samhraidh, go minic laistigh de chúpla céad méadar óna suíomh clibeála sna blianta roimhe seo.

Bas gafa, clibeáilte agus scaoilte ag Shane Wickham, slatiascaire bas agus eolaí saoránach.

Clár Tuinnín Gorm an Atlantaigh (CHART Tuinnín)

In 2019, thug an Coimisiún Idirnáisiúnta um Chaomhnú Tuinníní an Atlantaigh (ICCAT) cead d'Éirinn den chéad uair clár eolaíoch píolótach a reáchtáil chun tuinnín gorm an Atlantaigh a ghabháil, a chlibeáil agus a scaoileadh. Is iad seo an tuinnín is mó ar domhan (os cionn 4m ar fhad agus suas le 1500lbs de réir meáchain), agus tá an-tóir orthu i measc slatiascairí farraige mar gheall ar a gcumhacht agus a luas.

▲ Tuinnín gorm an Atlantaigh (200cm), gafa, clibeáilte agus scaoilte i mí Mheán Fómhair 2019 ag Adrian Molloy, scipéir cairte údaraithe le Tuinnín CHART

Ba chlár ilghníomhaireachta é seo ina raibh comhoibriú idir Iascach Intíre Éireann, Foras na Mara, an SFPA agus an dá roinn tuismitheoirí-rialtas (An Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil (RCGAC) agus an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (RTBM)). Tar éis próiseas roghnúcháin, thug Iascach Intíre Éireann agus RCGAC údaruithe do 15 scipéir cairte a raibh taithí acu, agus bhí ar gach duine acu freastal ar chúrsa oiliúna agus cloí leis na treoirlínte a leag foireann Tuna CHART síos. Bhí an trealamh is airde rátáil - slata, ríleanna, crúcaí agus líne ag teastáil chun go bhfaigheadh scipéirí a n-údarú. Sonraíodh an trealamh seo chun leas agus láimhseáil mhaith an éisc chumhachtach ach íogair seo a chinntiú.

Bhí séasúr slatiascaireachta tuinnín gorm oscailte ón 15 Lúnasa go dtí an 12 Samhain 2019, agus sa tréimhse ghearr sin chlibeáil agus scaoileadh 209 tuinnín i riocht maith ag scipéirí údaraithe thar 202 turas iascaireachta. Taifeadadh sonraí faoi shuíomh, fad agus riocht gach tuinnín a aimsíodh. Clibeáladh agus scaoileadh an chuid is mó den tuinnín ghorm amach ó chósta Dhún na nGall (205), agus aimsíodh ceann acu amach ó chósta an Chláir agus trí cinn as Iarthar Chorcaí.

Tar éis rath an chláir in 2019, leathnaíodh é go 2020.

Clár clibeála ealásmabrainciaigh

Chuir lontaobhas lascaigh Intíre tús leis an gclár clibeála ealásmabrainciaigh i 1970. Ba é an coincheap a bhí taobh thiar den chlár clibeála ná caomhnú agus gabháil agus scaoileadh ealásmabrainciaigh (siorcanna, scolabaird agus roic) a spreagadh. Is é seo an clár eolaíochta saoránach is faide a réachtáil in Iascach Intíre Éireann. Comhoibrímid le scipéirí slatiascaireachta cairte a chlibeálann na healásmabrainciaigh a ghlacann siad, a thaifeadann a fhad agus a chuireann ar ais san fharraige iad. Leanann an bunchlár go dtí an lá atá inniu ann, le roinnt oiriúnuithe ar mhodhanna clibeála le himeacht ama.

Caoga bliain ina dhiaidh sin, tá luach an tacar sonraí fadtéarmach seo le feiceáil sa ré seo de chailteanas tapa speiceas agus athrú aeráide. Clibeáladh níos mó ná 40,000 ealásmabrainciaigh thar an gcaoga bliain, ag cuimsiú cúig speiceas dhéag éagsúla. Mar gheall ar nádúr eolaíochta saoránach an chláir, de ghnáth tuairiscítear sonraí i riaráistí bliain. Tá sonraí iomlána ar fáil faoi láthair go dtí 2018.

▲ Gabháil de gearrthóir chlibeáilte

I 2018 clibeáladh níos mó ná 446 ealásmabrainciaigh a chuimsíonn deich speiceas, ón ngearrthóir a ghabhtar go coitianta agus siorc gorm go speicis nach bhfeictear go minic mar roc péinteáilte, roc dústrioctha agus roc fionn. Tuairiscíodh go raibh téipeanna, scátaí coitianta agus siorc gorm in 2019.

Chuir an clár clibeála ealásmabrainciaigh go mór leis an litríocht eolaíoch faoi dháileadh agus patrúin imirce ealásmabrainciach, agus bhí sé luachmhar freisin mar bhonn eolais faoi iarrachtaí caomhnaithe leanúnacha.

Suirbhé lascaigh Áineasa Mara na hÉireann (IMREC)

Mar oileán le beagán níos mó ná 3,000 ciliméadar de chósta agus saol muirí saibhir, tá acmhainn slatiascaireachta farraige ag Éirinn a bhfuil meas mór air go hidirnáisiúnta, agus ceann a thairgeann gníomhaíocht áineasa thábhachtach agus a sholáthraíonn tairbhí sóisialta agus eacnamaíocha ar fud na bpobal tuaithe agus cósta.

Ach caithfimid níos mó eolais a fháil faoin acmhainn sin, ionas go mbeidh bunús láidir againn le haghaidh anailísí eolaíochta ar iascaigh. Chun an riachtanas seo a chomhlíonadh, d'fhorbair Iascach Intíre Éireann suirbhé lascaigh Áineasa Mara na hÉireann (IMREC) in 2019, clár atá deartha chun bailiú faisnéise faoi ghabhálacha éisc áineasa ar muir agus feadh an chósta a éascú. Is cuid é seo d'iarracht níos leithne ón gCoimisiún Eorpach (faoi rialachán na Comhairle 199/2008) chun tacú le comhairle fhónta eolaíoch chun an Comhbheartas lascaigh (CFP) a chur i bhfeidhm.

Cuideoidh an fhaisnéis a bhaileofar trí IMREC leis na páirtithe leasmhara go léir an acmhainn iascach agus slatiascaireacht áineasa a bhainistiú. Tacóidh sé le cosaint na hacmhainne do shlatiascairí farraige agus dóibh siúd a sholáthraíonn na seirbhísí a thacaíonn le slatiascaireacht mhara agus a sholáthraíonn poist i bpobail timpeall an chósta.

Suirbhéanna ar iasc inbhir

Is gnáthóga an-táirgiúil iad inbhir a sholáthraíonn foscadh agus bia do speicis mhuirí agus tá tábhacht ar leith leo mar ghnáthóg iasclainne d'éisc óga. Tá suirbhéireacht agus monatóireacht ar dháileadh agus raidhse na speiceas éisc mhara in inbhir laistigh de threoir slatiascaireachta farraige Iascach Intíre na hÉireann agus tugtar aghaidh freisin ar riachtanas CTU stádas éisc a shampláil agus a thuairisciú in uiscí idirthréimhseacha liostaithe. Tá ár gclár suirbhé inbhir leathanbhunaithe deartha chun láithreach agus dáileadh speiceas éisc in inbhir na hÉireann a chinneadh.

I bhfómhar na bliana 2019, rinneamar suirbhé ar sé dhobharlach, lena n-áirítear coimpléasc dobharlach uisce idirthréimhseach Feoire - Bearú - Siúir, Cuan Thrá Lí, Cuan Bhaile an Sceilig, inbhear llen, inbhear na hOirimhe agus Cuan Killary. Le linn an tsuirbhé leagamar 116 líon agus rinneadh 8,914 iasc aonair a ghabháil, a chomhaireamh agus a shainaithint go leibhéal na speiceas sular scaoileadh saor iad. D'aimsíomar 50 speiceas éisc éagsúla le linn an chlár samplála.

As na suíomhanna go léir a ndearnadh suirbhé orthu, bhí an saibhreas speiceas is ísle in inbhear hOirimhe ar an gcósta thiar. Ritheann an inbhear seo go tapa isteach i gCuan Killary, mar sin tá an ghnáthóg teoranta le saibhreas íseal speiceas dá bharr. Ba é dobharlach idirthréimhseach uisce na Feoire - Bearú - na Siúire an dobharlach is mó a ndearnadh suirbhé air in 2019, agus le 31 speiceas, bhí an saibhreas speiceas is airde taifeadta aige.

3.

**Go hinbhuanaithe
ag forbairt
Acmhainn iascaigh
na hÉireann**

Tá rannán Forbartha Gnó de chuid Iascach Intíre Éireann freagrach as forbairt inbhuanaithe acmhainn luachmhar iascaigh intíre agus slatiascaireachta farraige. Tá an rannán comhdhéanta de roinnt foirne le baill foirne lonnaithe ar fud na hÉireann.

- Cuireann an **Oifig Bainistíochta Tionscadal** scéimeanna maoinithe éagsúla chun cinn agus riarann sí iad, scéimeanna a úsáidimid chun acmhainní iascach agus a ngnáthóga a chosaint agus a fheabhsú
- Déanann an **Foireann Bainistíochta Bradáin agus Bric Ghil** gach gné de cheadúnú slatiascaireachta bradáin agus bric ghil agus iascaireacht tráchtála a bhainistiú, lena n-áirítear comhairle a thabhairt ar ábhair reachtaíochta agus rialála

- Tá an **Foireann Margaíochta Slatiascaireachta** ag oibriú lena chinntiú go mealltar tarraingteacht na slatiascaireachta in Éirinn do lucht féachana níos leithne, agus chun fás inbhuanaithe a bhaint amach i slatiascaireacht áineasa
- Insíonn an **Foireann Cumarsáide Corparáidí** scéal acmhainn iascach na hÉireann do lucht féachana níos leithne
- Tá ár **bhFoireann Oideachais agus For-rochtana** nua dírithe ar níos mó daoine a bheith 'gafa' ar slatiascaireacht, leis na buntáistí áineasa agus sóisialta go léir a thig leis.

Highlights from the work of each team in 2019 are presented below.

Scéimeanna maoinithe a chur chun cinn agus a riar

Tá Oifig Bainistíochta Tionscadal Iascaigh Intíre Éireann (PMO) freagrach as ár scéimeanna maoinithe a chur chun cinn agus a riar, agus tacaíonn sí lenár bhfoireann freisin i bhforbairt agus i gcur chun feidhme tionscadal. Tá an taithí agus an saineolas leathan ag foireann an PMO i mbainistíocht iascach, taighde, forbairt, innealtóireacht, riarachán agus measúnú comhshaoil, agus tarraingíonn baill foirne ar na réimsí seo go léir chun a chinntiú go ndéantar tionscadail a sheachadadh ar ardchaighdeán agus i gcomhréir lenár nósanna imeachta rialachais.

Déanann na tionscadail seo a mhaoinímid fiordhifriocht do thaitneamhacht chomhshaoil, eacnamaíoch agus áineasa na gceantar ina bhfuil siad suite. Áirítear leo tionscadail ina ndéantar:

- Gnáthóga éisc a chosaint agus a fheabhsú chun inbhuanaitheacht iascaigh agus slatiascaireachta a chinntiú

- Rochtain ar acmhainní nádúrtha uathúla a fheabhsú ar fud na tíre
- Deiseanna dearfacha a sholáthar le haghaidh áineasa allamuigh in Éirinn
- Tarraingteacht na slatiascaireachta a chur chun cinn do chuairteoirí agus do thurasóirí.

Scéimeanna maoinithe nua do 2019

I mBealtaine 2019, ceadaíodh don PMO na scéimeanna maoinithe nua seo a leanas a oscailt:

- Scéim Deontas Caipitil (faoi NSAD) ar luach €128,300
- An Ciste Iascaigh Lár Tíre, ar luach €15,000
- An ciste Athshlánúcháin, Caomhnaithe agus Cosanta Bradáin agus Bric Ghil, ar luach €707,760.

Le cuidiú le hiarratasóirí ionchasacha faoi na scéimeanna nua seo agus chun iad a chur in aithne dár bhfoireann réigiúnach RBD, reáchtáil an PMO sraith ceardlann ag naoi n-ionad éagsúla ar fud na tíre.

Áiríodh sna ceardlanna cur i láthair grúpa agus seisiúin duine le duine le daoine leasmhara, ar tugadh comhairle dóibh faoi na nósanna imeachta chun iarratas a dhéanamh agus ar na hacmhainní a theastaíonn le haghaidh smaoineamh nó tionscadal beartaithe. San iomlán, bhuail muid le 105 iarratasóir ag na ceardlanna seo.

Chomh maith leis na ceardlanna, chuaigh foireann an PMO i dteagmháil le daoine leasmhara, úinéirí iascaigh, clubanna, pobail agus údaráis áitiúla ar bhonn ad-hoc chun na próisis agus na cuspóirí tosaíochta don mhaoiniú atá ar fáil a léiriú.

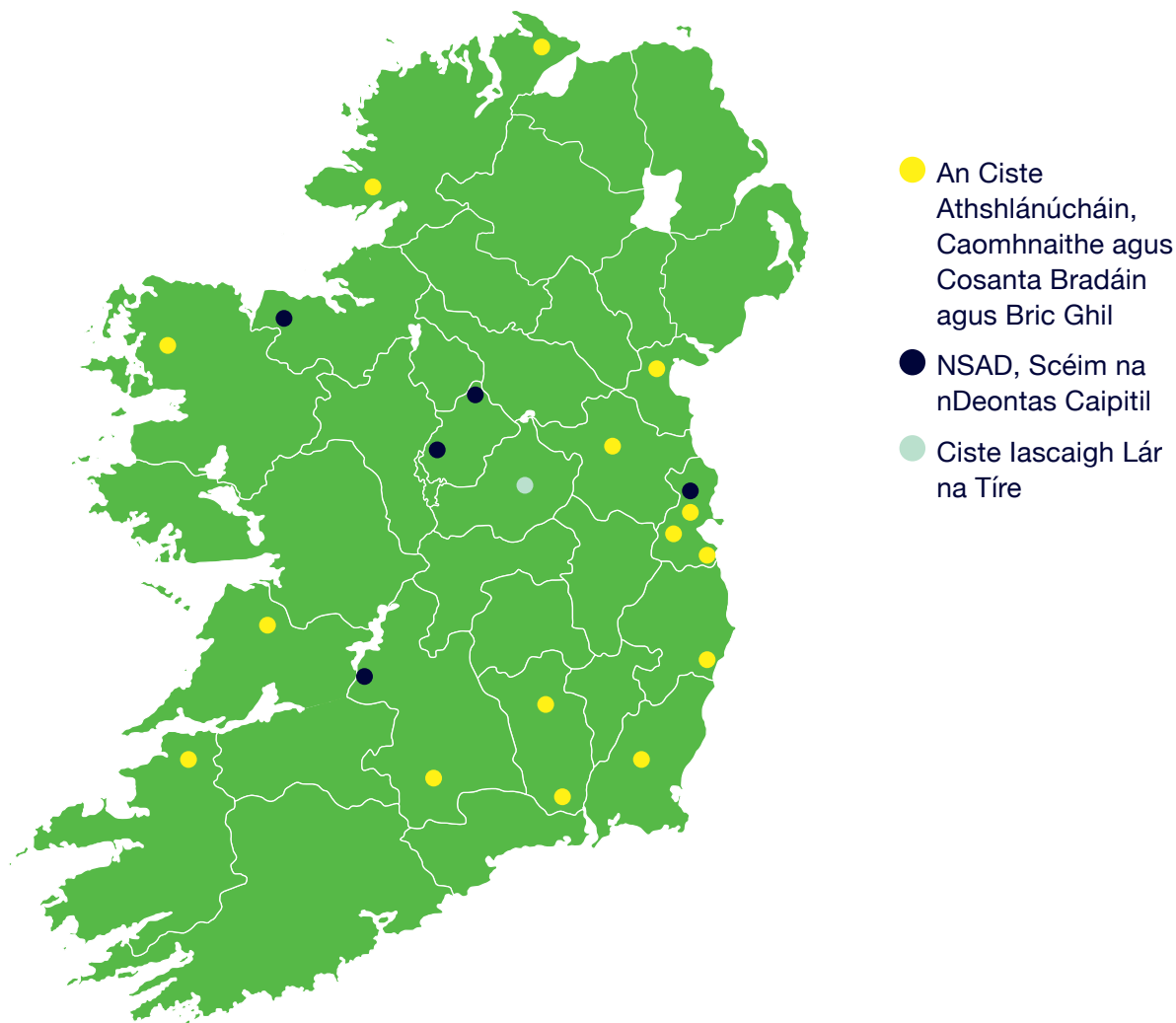
Rinneadh an próiseas iarratais a shruthlíníú trí chéim ‘léiriú spéise’ a úsáid a chuir ar ár gcumas tionscadail fhéideartha a mheas go luath, ionas nach gcuirfí ach tionscadail oiriúnacha ar aghaidh go dtí céim iomlán an iarratais. San iomlán, fuarthas 35 iarratas iomlán faoi na scéimeanna seo, agus ceadaíodh 26 acu sin ar luach iomlán €1,038,150.

TÁBLA 3.1: Scéimeanna maoinithe 2019 - líon agus luach

Scéim Maoinithe	Iarratais rathúla	Luach na n-iarratas rathúil
NSAD, Scéim na nDeontas Caipitil	6	€128,300
Ciste Iascaigh Lár na Tíre	1	€15,000
An Ciste Athshlánúcháin, Caomhnaithe agus Cosanta Bradáin agus Bric Ghil	19	€894,850
Iomlán	26	€1,038,150

- ▲ Tionscadal Cobhsaíochta Cainéal ar Chora Behal, Cill Mhic Bhúith, Co. Chill Chainnigh, a rinneadh faoin gciste Athshlánúcháin, Caomhnaithe agus Cosanta Bradáin agus Bric Ghil.

▲ Léarscáil ag taispeáint suíomhanna na dtionscadal atá ceadaithe faoi gach ceann de na trí scéim mhaoinithe nua

Leanann foireann an PMO ag tacú agus ag plé le hiarratasóirí agus le baill foirne réigiúnacha le linn chéimeanna forbartha na dtionscadal. Ar an mbealach seo cabhraímid le tionscadail a gcuspóirí a bhaint amach agus a chinntiú go gcomhlíontar agus go ndoiciméadaítear na coinníollacha árachais, pleanála agus comhshaoil go léir.

▲ Sraodbhalla bruach fí sailí ar Abhainn Ghleann Iomaire Co. Mhaigh Eo, a rinneadh faoin gciste Athshlánúcháin, Caomhnaithe agus Cosanta Bradáin agus Bric Gheal, agus a críochnaíodh sa samhradh de 2019.

Scéimeanna maoinithe leanúnacha

Le linn 2019, d'oibrigh foireann an PMO go dlúth lenár gcomhghleacaithe réigiúnacha iascaigh chun tionscadail a fuair dámhachtainí maoinithe a threorú agus tacaíochta a thabhairt dóibh go dtí go gcuirfear i gcrích iad.

Is é aidhm an mhaoinithe seo rochtain ar shliatiascaireacht a fheabhsú agus gnáthóga abhann a fheabhsú; agus maidir le gach tionscadal a dtacaímid leis, déanaimid measúnú freisin ar oiriúnacht na mbeart feabhsúcháin atá beartaithe. In 2019, threoraíomar 30 tionscadal suas go dtí gur cuireadh i gcrích iad, ar luach iomlán de €939,000. I measc na gcatagóirí tionscadal ar cuireadh i gcrích bhí tionscadail a bhain le rochtain slatiascaireachta, measúnú comhshaoil agus feabhsú gnáthóige.

Ar an drochuair, ní éiríonn le gach tionscadal, agus le bliain anuas tháinig muid ar an eolas faoi roinnt tionscadal a bhí ag streachailt le torthaí a sheachadadh - ar gach cineál cúiseanna, amhail srianta ama, rialachas tionscadal, fadhbanna árachais, deacrachtaí le conraitheoirí, agus mar sin de. Sna cásanna seo, chuireamar saineolas agus acmhainní ár bhfoireann PMO ar fáil maidir le pleananna feabhsúcháin gnáthóige srutha a ullmhú, chomh maith le scileanna innealtóireachta agus bainistíochta tionscadail i dtionscadail chomhshaoil. I ngach cás den sórt sin, is é an príomhchúram atá orainn an ghnáthóg d'éisc a fheabhsú agus tionchair dhearfacha a bhaint amach do speicis eile a bhfuil cónaí orthu in aibhneacha.

▲ Ardán slatiascaireachta inrochtana ar abhainn an Mhuaidh ag an tSráid

Tionscadal um Fheabhsú Dobharcheantar Loch Coirib

Tionscnaíodh an Tionscadal um Fheabhsú Dobharcheantar Loch Coirib go déanach in 2019. Tá sé mar aidhm ag an tionscadal seo léargas ardleibhéil a thabhairt ar dhobharcheantar na Coiribe agus comhairle a thabhairt ar oibreacha féideartha caomhnaithe agus feabhsú abhann, go háirithe iad siúd a bhféadfadh an tionchar dearfach is mó a bheith acu ar shalmainidí agus ar a ngnáthóga. Tabharfaidh an tionscadal seo le chéile na tacaí sonraí ábhartha go léir maidir le hiascaigh agus comhshaoil atá ar fáil d'Iascaigh Intíre Éireann agus déanfaidh sé staidéar tosaigh deisce chun cabhrú le codanna abhann a shainaithint ina bhféadfadh oibreacha forbartha bruachánacha agus/nó ionsrutha a bheith tairbheach.

Faoin tionscadal, ní thabharfar faoi oibreacha feabhsúcháin abhann ach in aibhneacha a ndearnadh modhnuithe hidromorfaiceolaíocha orthu, ach nach bhfuil aisghafa fós mar a bhíodhas ag súil. Níl dea-stádas éiceolaíoch á bhaint amach ag aibhneacha den sórt sin nó tá an cumas acu teip orthu an stádas a bhaint amach agus dá bhrí sin ní chomhlíonann siad ceanglais CTU. Déanfar gach obair fhorbartha i gcomhréir go hiomlán leis an CTU agus leis an HD.

Forbrófar plean sonrach rannpháirtíochta le páirtithe leasmhara go luath sa chlár agus cuirfear i bhfeidhm é ag gach céim dá shaolré.

Creataí soláthraithe seachtracha

Feidhmíonn an PMO roinnt creataí soláthraithe chun rochtain a thabhairt d'iaratasóirí ar mhaoiniú agus do chomhghleacaithe lascaigh Intíre Éireann ar an saineolas atá riachtanach chun tionscadail a mheas agus a fhorbairt.

Go bunúsach is éard atá i gcreat soláthróirí ná socrú le grúpa saineolaithe teicniúla ar féidir a saineolas a éileamh chun cabhrú le tascanna teicniúla nó speisialaithe de réir mar is gá. Trí chreat den sórt sin a bheith i bhfeidhm ligtear d'lascaigh Intíre Éireann dlús a chur leis an bpróiseas soláthair do thionscadail iomchuí.

Déantar oiriúnacht na saineolaithe a mheas nuair a bhunaítear an creat, mar sin ní gá é seo a athmheasúnú gach uair a theastaíonn saineolas. Ansin, nuair a mbíonn gá leo, tugtar cuireadh do na baill chreata iomchuí tairiscintí a dhéanamh.

Tá creataí soláthraithe i bhfeidhm againn anois do na sainréimsí seo a leanas:

- Innealtóireacht chomhshaoil
- Dearadh ríomhchuidithe (CAD)
- Próiseas dearaidh maoirseora tionscadail (sláinte agus sábháilteacht)
- Tógáil
- Saineolas comhshaoil
- Próiseas Measúnaithe Comhshaoil (EAP).

Bliain Idirnáisiúnta na mBradán ECBAT (BIB)

Is tionscnamh é an BIB ó ECBAT (Eagraíocht Chaomhantais Bradán an Atlantaigh Thuaidh) a bhfuil sé mar aidhm aige feasacht a chruthú faoi na héisc iontach seo agus faoi na dúshlán atá rompu. Ba í 2019 an bhliain fócasach, ach leanfaidh roinnt gníomhaíochtaí leanúnacha ar aghaidh go 2022.

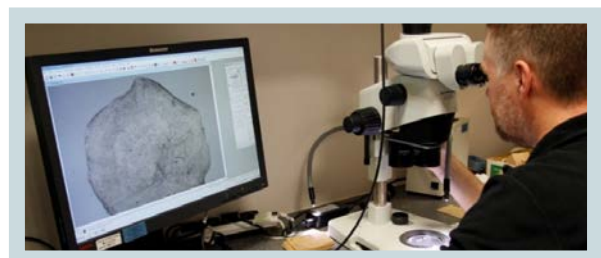
- Seoladh Bliain Idirnáisiúnta na mBradán le Seán Canney, TD agus an tAire Stáit a bhfuil freagracht air as earnáil an iascaigh intíre

D'oibrigh foireann PMO Iascach Intíre Éireann le ECBAT chun a clár oideachais agus for-rochtana idirnáisiúnta BIB a chur i bhfeidhm, a fuair maoiniú deontais de €150,000. Áiríodh leis an obair seo nósanna imeachta a ullmhú chun éilimh ar dheontais tionscadail a cheadú.

Tionscadal amháin den sórt sin is ea an Tionscadal Náisiúnta Gainne Bradán, a thugann cuireadh do shliatascáirí a bheith ina n-eolaithe saoránach trí shamplaí gainne a thógáil ó na bradáin agus na bric gheala a ghabhann siad sula scaoilfidh siad ar ais san uisce iad. Nuair a dhéantar anailís orthu, is féidir leis na samplaí gainne cuid mhór faisnéise a sholáthar faoin iasc.

Féach freisin

Le haghaidh tuilleadh faisnéise ar an Tionscadal Náisiúnta um Ghainne Bradán, féach <https://www.fisheriesireland.ie/Fisheries-Research/national-salmon-scale-project.html#national-salmon-scale-archive>

- Gainne éisc á anailísiú i gCartlann Náisiúnta um Ghainne Bradán de chuid Iascach Intíre Éireann

Nósanna imeachta oibríochta caighdeánacha (SOPanna) le haghaidh forbartha

In 2019, thug an PMO comhghleacaithe le chéile chun forbairt nósanna imeachta oibríochta caighdeánacha atá le leanúint i ngnáthoibríochtaí forbartha iascaigh a éascú. Cuireadh ceithre ghrúpa déag ar leithligh le chéile, agus roghnaíodh comhghleacaithe chun páirt a ghlacadh bunaithe ar a dtaithí agus a n-eolas ar réimsí ar leith d'fhorbairt iascaigh.

Tá an obair seo ar siúl go leanúnach agus áirítear ann athbhreithniú ar nósanna imeachta atá ann cheana agus forbairt nósanna imeachta nua. Nuair a bheidh siad críochnaithe, soláthróidh na nósanna imeachta oibríochta caighdeánacha (SOPanna) treoir bhreise dár bhfoireann agus do thríú páirtithe a bhfuil baint acu le forbairt iascaigh.

Sna SOPanna a forbraíodh, cumhdaítear réimse leathan oibríochtaí, lena n-áirítear athchóiriú bruach abhann, rialú fiailí, bainistíocht speiceas ionrach, bainistíocht liús, oibreacha droichid agus lintéir, seastáin slatiascaireachta a bhaint, gairbhéal a bhaint, dí-thollánú agus bithshlándáil le haghaidh obair allamuigh.

Bainistíocht an bhradáin agus an bhric ghil

Ceadúnais bhradáin agus bhric ghil

Fuarthas ceadúnais agus clibeanna slatiascaireachta agus iascaireachta tráchtála bradáin agus bric ghil le tairiscint phoiblí agus cuireadh ar fáil don phobal i gcoitinne iad trí dháileoirí díolacháin ceadúnais ceadaithe roimh shéasúir iascaireachta 2019. Tá díolacháin ceadúnas slatiascaireachta bradán, a cuireadh ar fáil ar líne mí amháin roimh shéasúr na slatiascaireachta, ag méadú bliain i ndiaidh bliana.

In 2019, rinneadh athbhreithniú ar phraghsanna ceadúnais slatiascaireachta bradáin agus bric ghil d'fhonn an ghníomhaíocht shocheacnamaíoch a chuireann turasóireacht slatiascaireachta in Éirinn a uasmhéadú. Ní dhearnadh aon athruithe ar phraghsanna ná ar chineálacha ceadúnais tar éis an athbhreithnithe seo.

Reachtaíocht tacaíochta

Ghlac Iascach Intíre Éireann páirt in athbhreithniú ar na rialacháin agus na fodhlíthe a rialaíonn caomhnú agus bainistíocht bradáin agus bric ghil, agus ar tugadh cuireadh do pháirtithe leasmhara cur leo. Leagtar amach sa reachtaíocht foilsithe na háiteanna ina gceadaítear slatiascaireacht agus iascaireacht tráchtála do bhradáin agus bric gheala agus cad iad na teorainneacha mála agus na coinníollacha eile atá i bhfeidhm.

Chuireamar achoimrí ar an reachtaíocht i bhfoirm bileoige freisin agus chuireamar iad seo ar fáil le dáileadh le ceadúnais slatiascaireachta ag gach asraon dáileora ceadúnais údairithe.

Féach freisin

Tá na rialacháin agus na fodhlíthe bradáin agus bric ghil ar fáil ar shuíomh Gréasáin na Roinne Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil ar: <https://www.gov.ie/en/publication/b4f20-inland-fisheries-bye-laws-2020/>

Tuairisciú ar ghabhálacha éisc

Gach bliain déanann Iascach Intíre Éireann sonraí iomlána maidir le slatiascaireacht bradáin agus iascaireacht tráchtála a bhailiú agus a fhoilsiú ar ár suíomh gréasáin.

Gintear tuilleadh tuairiscí gabhála ó thuairisceáin logleabhar agus úsáidtear iad le haghaidh anailíse eolaíche agus rannchuidiú leis an athbhreithniú ar bheartais reatha bainistíochta bradáin.

Beidh tuarascálacha 2019 ar fáil in 2020 nuair a iontrálfar gach logleabhar a chuirtear ar ais ar an mbunachar sonraí náisiúnta agus a ndéanfar athbhreithniú agus comhaontú air.

Féach freisin

Tá na staidrimh is déanaí maidir le bradáin fiáine agus bric mhara ar fáil ar ár suíomh gréasáin ar: <https://www.fisheriesireland.ie/Salmon-Management/wild-salmon-and-sea-trout-statistics.html>

Margaíocht agus Fógraíocht a dhéanamh ar an tSlatiascaireacht

Cuireann turasóireacht slatiascaireachta go mór le geilleagar na hÉireann agus soláthraíonn sí fostaíocht do go leor gnóthaí beaga agus geallsealbhóirí eile i ngach réimse den tír. Ceann de phríomhghnéithe ár bPlean Corparáideach is ea a chinntiú go mbíonn an t-éileamh ar thurasóireacht slatiascaireachta na hÉireann láidir, agus mar sin tá margaíocht agus cur chun cinn ár dtáirge slatiascaireachta ina ghné ríthábhachtach d'obair Iascach Intíre na hÉireann.

Tá foireann thiomnaithe de chomhairleoirí slatiascaireachta againn a bhfuil ina slatiascairí agus a bhfuil neart taithí acu féin agus ar an gcúis sin tá siad i riocht maith chun láidreachtaí na hÉireann mar cheann scríbe slatiascaireachta a thuiscint agus conas na buanna sin a mheaitseáil le riachtanais na slatiascairí. Úsáidimid roinnt modhanna éagsúla chun slatiascaireacht na hÉireann a mhargú agus a chur chun cinn agus déantar cur síos thíos ar chuid den obair a rinneamar in 2019.

Éire a chur chun cinn ag seónna trádála slatiascaireachta idirnáisiúnta

Bealach amháin a chuireann muid slatiascaireacht chun cinn in Éirinn is ea freastal ar thaispeántais trádála slatiascaireachta speisialaithe i dtíortha éagsúla arb iad ár bpríomh-mhargáí sprice iad. In 2019, d'fhreastalaíomar ar 17 seó trádála san iomlán a scaipeadh ar fud na hÉireann, na Stát Aontaithe, na Gearmáine, na Fraince, na hÍsiltíre, na Beilge, na hIodáile agus na Ríochta Aontaithe. Trí fhreastal ar thaispeántais trádála tugtar deis dúinn labhairt go díreach le slatiascairí a bhfuil suim acu in iascaireacht in Éirinn agus cabhrú leo na roghanna cearta a dhéanamh ionas go mbainfidh siad an leas is fearr as a gcuart.

Chomh maith le teagmháil a dhéanamh le daoine a thagann chuig ár seastán, is minic a thugann muid láithreoiríocht a ghnéithe éagsúla den slatiascaireacht in Éirinn chun spéis bhreise a spreagadh.

Tugann na seónna trádála slatiascaireachta deiseanna dúinn freisin labhairt le daone a bhfuil tionchar mór acu ar shaol na slatiascaireachta, foghlaim faoi aon fhorbairtí nua nó réimsí spéise ar féidir linn leas a bhaint astu, agus teagmháil a dhéanamh le hiriseoirí ó na príomh-irisí slatiascaireachta chun pleananna a dhéanamh do chuaipteanna ó na meáin an bhliain dar gcionn. Ag go leor de na seónna trádála seo spreagaimid ionadaithe ó thrádáil slatiascaireachta na hÉireann chun páirt a ghlacadh linn ag ár seastán - in 2019, d'éascaíomar 27 ball trádála ag roinnt seó trádála éagsúil. Feabhsaíonn dinimic agus infheictheacht na hócáide trí mheascán maith de thrádáil ag imeachtaí agus tugann sé bealach níos éasca dár gcomhpháirtithe trádála a dtáirge a dhíol, agus chuidigh sé seo le go leor acu a ngnó a fhás le blianta beaga anuas.

Trádáil ag taispeáint ar an Seastán
Slatiascaireachta na hÉireann ag an Angelwelt
Show i mBeirlín

Léarscáileanna agus bróisiúir i gcúig theanga

Bealach eile a sholáthraímid faisnéis do shlatiascairí is ea trí bhróisiúir fhógraíochta agus léarscáileanna. Is breá le slatiascairí breathnú ar bhróisiúir agus tarraingítear a n-aird ar leith trí léarscáileanna, mar sin ar an gcúis sin tá sé tábhachtach go mbeadh faisnéis mhaith agus cothrom le dáta againn ar féidir linn a thairiscint sna formáidí seo.

In 2019, chuireamar i gcrích sraith nua bróisiúir slatiascaireachta fhógraíochta atá dírithe go príomha ar shlatiascairí ó thar lear a d'fhéadfadh a bheith ag pleanáil turas iascaireachta go hÉirinn. Tá na bróisiúir ar fáil i mBéarla, i nGearmáinis, in Ollainnis, i bhFraincis agus in Iodáilis agus is 'achóimre' úsáideach iad do chuaipteoirí chuig seónna trádála. Tá níos mó ná 40 bróisiúir sa tsraith nua agus creidimid go bhfuil siad ar an gcaighdeán céanna ar a laghad nó níos fearr leis na cinn ó chinn scríbe ár n-iomaitheoirí.

▲ Roinnt samplaí dár mbróisiúir slatiascaireachta nua do 2019

Cuairteanna ó na meáin

Tá sé tábhachtach Éire a choinneáil infheicthe agus chun tosaigh in intinn slatiascairí ionas go smaoiníonn siad faoi dea-iascaireacht nuair a smaoiníonn siad faoi Éirinn agus go measann siad gur ceann scríbe ar fiú cuairt a thabhairt uirthi. Bealach amháin a dhéanaimid é seo ná oibriú le hiriseoirí agus leis na meáin ar fud raon foilseachán ar líne agus cló chun aird a tharraingt ar chuid de na cinn is fearr atá le tairiscint ag Éirinn. I rith 2019, d'óstáileamar dáréag iriseoir ar thurais go hÉirinn agus d'oibríomar leo chun cuid dár bpríomh-chinn scríbe slatiascaireachta a chur chun cinn agus aird a tharraingt orthu.

Déanaimid iarracht, nuair is féidir, oibriú le baill de thrádáil na slatiascaireachta (treoraithe, scipéirí cairte, lóistín slatiascaireachta srl.) ar na turais seo ionas go nochtar iad go díreach in alt a eascraíonn as na turais. Táimid ag súil go scríobhfaí alt amháin ar a laghad de bharr gach turais; ach má éiríonn go maith leis an iascaireacht, d'fhéadfadh go mbeadh trí nó ceithre alt ann, agus cabhraíonn sé sin lena chinntiú go ndéantar ionadaíocht mhaith ar Éirinn sna príomhfoilseacháin slatiascaireachta go léir.

- ▲ Roinnt alt in irisí slatiascaireachta idirnáisiúnta a bhí le feiceáil tar éis cuairteanna ó na meáin a rinneadh in 2019

Ár dteachtaireacht a fhógairt - cumarsáid chorparáideach

Déanaimid iarracht, tríd ár gcumarsáid chorparáideach uile, ár ngeallsealbhóirí agus an pobal i gcoitinne a chur ag obair le deascéal acmhainn iontach iascaigh na hÉireann agus na tionscnaimh atá á ndéanamh againn chun í a chosaint agus a chaomhnú.

Le linn 2019, eisíodh 281 eisiúint meán, agus bhí 58 acu sin do na meáin náisiúnta, agus an t-iarhmhéid do na meáin réigiúnacha. Mar thoradh ar an bhforochtain seo, bhí 957 gearrthán meán clóite (cóip chrua), 568 gearrthán ar líne agus 546 gnéchraoladh. Mar thoradh ar an gclúdach seo sroicheadh lucht féachana de 16 milliún agus ar luach de €3.68 milliún é.

Cuireadh roinnt feachtais cumarsáide comhtháite tras-chainéil i bhfeidhm ar ardáin anuraidh. Toisc gurbh é 2019 an BIB, thapaíomar an deis feasacht a mhúscailt faoi na dúshláin éagsúla atá roimh bhradáin inniu agus creat a chruthú le haghaidh forrochtana agus taighde idirnáisiúnta. Mar ghníomhaireacht stáit don acmhainn iascaigh intíre agus na turasóireachta slatiascaireachta farraige, ghlacamar páirt ghníomhach sa chomhrá náisiúnta timpeall an BIB agus na himeachtaí agus na gníomhaíochtaí a bhaineann leis an tionscnamh in Éirinn.

Mar thoradh ar fheachtas straitéiseach PR bhí clúdach mór eagarthóireachta, lena n-áirítear 2 alt sna meáin náisiúnta, 19 alt i gcló réigiúnach, 23 gnéchraoladh ar stáisiún raidió náisiúnta agus réigiúnacha, chomh maith le 17 alt ar líne, 3 agallamh próifíle réigiúnach agus agallamh próifíle náisiúnta amháin. Ina theannta sin, bhí sroicheadh iar-orgánach beagnach de 61,000 duine ag ár leathanach Facebook. Cuireadh míreanna BIB san áireamh i 21 eagrán de r-nuachtlitir Nuashonrú Slatiascaireachta na hÉireann a bhfuil ráta oscailte de 34.3 faoin gcéad aige (i gcoinne meán tionscail de 26.8 faoin gcéad) agus ráta cliceáil-trí de 18.2 faoin gcéad (i gcoinne meán tionscail de 3.4 faoin gcéad).

Fás leanúnach ar ardáin cumarsáide digití in 2019

Bhí cainéil ar líne de chuid Iascach Intíre Éireann gníomhach agus cruthaíodh 146 leathanach gréasáin nua ar www.fisheriesireland.ie agus gineadh 937 postáil bhlag ar www.fishinginireland.info.

Bhí 4,626,439 amharc ar leathanaigh (ásc de leathanach á luchtú nó á athlódaíl i mbrabhsálaí) ó 611,106 cuairteoir ar shuíomhanna gréasáin éagsúla Iascach Intíre Éireann in 2019, agus mhéadaigh ár bhfigiúirí lucht féachana ar gach ardán in 2019.

- Tháinig méadú ar mhairc leathanaigh ar ár suíomh gréasáin corparáideach, www.fisheriesireland.ie ó 934,306 in 2018 go 1,353,615 in 2019.
- D'fhás líon na leantóirí ar ár leathanach Facebook go 14,883 (suas 8.51 faoin gcéad ó 2018). Foilsíodh 302 post ar an ardán seo i rith na bliana agus 2.9 milliún imprisean (an líon uaireanta a taispeánadh ábhar Iascach Intíre Éireann).
- Ar ár gcuntas Twitter @IrishAnglingUpdate tháinig méadú ar an lucht leanúna go dtí os cionn 3,700 (suas 13 faoin gcéad) agus bhí imprisean tvuíte míosúla (an líon iomlán uaireanta a chonacthas tvuíteanna Iascach Intíre Éireann) chomh hard le 108,000. In 2019, seoladh níos mó ná 900 tvuit ón gcainéal seo.
- Chuir síntiúsóirí fáilte mhór roimh an Nuashonrú Slatiascaireachta Éireannach. Foilsíodh é 40 uair i rith na bliana, ag cur na nuachta slatiascaireachta is déanaí ar fáil i ngach disciplín slatiascaireachta. Lean sé de ráta oscailte láidir a bheith aige go dtí os cionn 50 faoin gcéad (i gcomparáid le meán an tionscail de 26.8 faoin gcéad). Rinneamar a liostaí teagmhála cumarsáide agus a ardáin dhigiteacha a nuashonrú freisin chun a chinntiú go gcomhlíonann siad ceanglais an Rialacháin Ghinearálta um Chosaint Sonraí.

Oideachas agus for-rochtain

Ba é an nuacht mhór in 2019, maidir lenár sainchúram oideachais agus for-rochtana ná foireann nua agus thiomnaithe Oideachais agus For-rochtana a cheapadh, a bhí indéanta trí mhaoiniú ón gCiste um Chuntais Díomhaoine.

Tá tionscnaimh oideachais agus for-rochtana Iascach Intíre Éireann deartha chun cosaint agus caomhnú leanúnach ár n-acmhainní luachmhara iascaigh a chinntiú, agus chun eolas agus feachtas ar na hacmhainní sin a chur chun cinn do lucht féachana leathan.

Tá an fhís atá leagtha amach inár bPlean Corparáideach 2016-2020 mar bhonn agus taca lenár ngníomhartha i leith oideachais agus for-rochtana: ‘... ccmhainn iascaigh intíre inrochtana agus inbhuanaithe den scoth a sholáthar do chách’. Tá ár gcuid oibre comhtháite freisin i mbeartas poiblí níos leithne thar roinnt réimsí gaolmhara.

- Sa Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta Bithéagsúlachta 2017–2021, tá Iascach Intíre Éireann liostaithe mar cheann de na comhlachtaí stáit a bhfuil ról acu i gcaomhnú na bithéagsúlachta. Agus le linn 2019, chuir Sprioc 1 den phlean gníomhaíochta bonn le go leor dár gcuid oibre san oideachas agus san fhor-rochtain, chun a chinntiú go ‘..... é a chaomhnú agus a úsáid go hinbhuanaithe.
- In 2016, d’fhoilsigh an Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta (NCSE) comhairle beartais do leanaí a bhfuil neamhord speictrim an uathachais orthu agus d’iarr sí ina hathbhreithniú ar gach roinn Rialtais clár gníomhaíochta lae náisiúnta a fhorbairt a sholáthródh timpeallacht struchtúrtha, shábháilte agus shóisialta do mhic léinn a bhfuil riachtanais chasta i rith mhí lúil. Oireann ár gClár Téigh ag Iascaireacht go maith leis an gcuspóir seo, agus tá an cumas ann freisin é a chur in oiriúint tuilleadh de réir chomhairle NCSE.
- Tá ár gClár Something Fishing atá deartha do bhunscoileanna ar fud na tuaithe in Éirinn deartha chun mic léinn a chur ar an eolas agus oideachas a chur orthu maidir le héisc, uisce, slatiascaireacht agus an timpeallacht ina gceantair áitiúla, agus tá an obair seo ag teacht le cuspóirí an Phlean Gníomhaíochta um Fhorbairt Tuaithe.
- Is gníomhaíocht allamuigh í an iascaireacht a chabhróidh le daoine a leibhéil struis a laghdú, agus tá sé seo ag teacht leis an tionscnamh Éire Shláintiúil faoi stiúir an Rialtais a bhfuil sé mar aidhm aige sláinte agus folláine gach duine in Éirinn a fheabhsú.

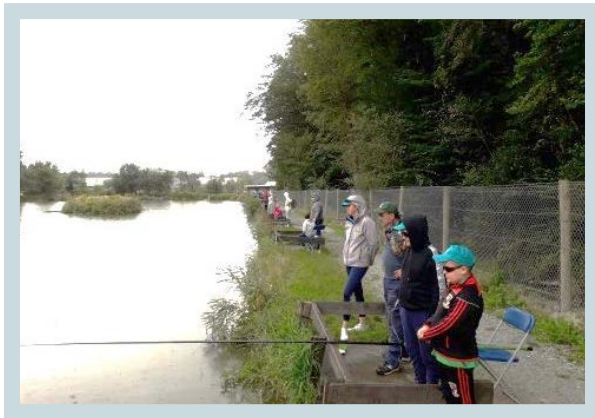
Cuimsítear obair ár bhfoirne Oideachais agus Forochtana i dtrí chatagóir leathana idirnasctha: tionscnaimh slatiascaireachta nua, cláir oideachais, agus imeachtaí poiblí agus geallsealbhóra. Tá breac-chuntas ar ár gcuid oibre sna réimsí seo in 2019 leagtha amach thíos.

Tionscnamh do Shlatiascairí gan Taithí

Féachann an Tionscnamh do Shlatiascairí gan Taithí le himeachtaí agus gníomhaíochtaí a fhorbairt chun daoine (go háirithe daoine óga) nach bhfuil taithí acu ar shlatiascaireacht a mhealladh agus ligean dóibh a fheiceáil cén ghníomhaíocht áineasa iontach a d’fhéadfadh a bheith ann. Cé gur tionscnamh nua é, tharraing sé go mór ar obair agus ar thaithí tionscnamh roimhe seo, ar nós an Tionscnamh Slatiascaireachta Bhaile Átha Cliath.

In 2019, reáchtáil muid cláir phíolótacha slatiascaireachta nua-thimpeall na tíre agus é mar aidhm againn níos mó daoine a chur ag iascaireacht - ag éisteacht agus ag meastóireacht i gcónaí tar éis gach cláir píolótaigh chun a fháil amach cad a d’fhéadfaimis a dhéanamh níos fearr nó ar bhealach difriúil. Ba é an rud is fearr ar éirigh leis, dár linn:

- Imeacht a reáchtáil do dhaoine nach raibh riamh ag iascaireacht roimhe seo - ‘bain triail as iascaireacht’
- Clár níos faide a chur ar fáil dóibh siúd a bhfuil a fhios acu cheana gur maith leo a bheith ag iascaireacht - ‘téigh ag iascaireacht’.

▲ Clár críochnaithe scoile Loch Garman ag na Feá

▲ Comórtas Tionscnamh Slatiascaireachta Bhaile Átha Cliath 2019 - tionscnamh slatiascaireachta praiticiúil atá dírithe ar dhaoine óga ó mhórchéantar Bhaile Átha Cliath

▲ Daoine óga ó mhol Phort Láirge ag taiscumar Bhaile Sheonaic ag éisteacht go géar le faisnéisiú sábháilteachta sula dtéann siad ag iascaireacht. Cuirtear slata ar fad ar bun sa chúlra agus bhí hataí agus spéaclaí á gcaitheamh acu chun a sábháilteacht a chinntiú

Bhí fonn ar leith orainn dea-rialachas a chinntiú maidir le gach imeacht slatiascaireachta nua, ionas go mbeadh ‘áit shábháilte le hiascaireacht’ ag gach duine. Mar gheall ar chóitseálaithe slatiascaireachta a bheith ar fáil le cuidiú, bhí saineolas i roinnt réimsí a bhí thar a bheith luachmhar chun duán a chur ar dhaoine. Le linn 2019, chabhraigh go leor clubanna slatiascaireachta agus cónaidhmeanna slatiascaireachta linn na himeachtaí seo a sheachadadh.

Bhí a fhios againn, áfach, nach raibh aon chlár creidiúnaithe oiriúnach ann chun cúrsaí a sheachadadh do shlatiascairí go dtí seo. Mar sin, i mí Dheireadh Fómhair 2019, d’fhoilsíomar cuireadh chun tairisceana ag lorg soláthraithe a d’fhéadfadh cúrsaí a dhearadh agus a sheachadadh d’oiliúnóirí slatiascaireachta agus do shlatiascairí nach bhfuil taithí acu. Easnamh eile a bhfuilimid ag iarraidh aghaidh a thabhairt air is ea an easpa ionad oiriúnach inar féidir le slatiascairí nach bhfuil taithí acu a gcéad iasc a ghabháil agus mar sin ‘a bheith gafa’.

Táimid ag obair faoi láthair le comhairleoirí seachtracha chun Straitéis cuimsitheach slatiascairí nua a fhorbairt do 2020-2025. Bhí suirbhé fairsing ar líne agus comhairliúcháin duine le duine eile i gceist leis seo.

Iontaobhas Mhuaidh - Ar Lá Slatiascaireachta agus Bithéagsúlachta Óige Seastán oideachais Iascach Intíre Éireann ag an Foxford Riversfest, i mí Lúnasa 2019. Díriodh anseo ar na speicis éisc atá sa Mhuaidh (le cúnamh umar taispeána éisc). Bhí fócas láidir ar bhradáin toisc go bhfuil an Mhuaidh ar cheann de phríomh-aibhneacha bradáin na hÉireann.

TÁBLA 3.2: Scéimeanna maoinithe 2019 - uimhir agus luach

2019, Mí	Líon na n-imeachtaí slatiascaireachta	Líon na Rannpháirtithe
Bealtaine	2	16
Meitheamh	9	106
Iúil	16	253
Lúnasa	13	230
Meán Fómhair	4	40
Deireadh Fómhair	9	152
Samhain	4	62
Nollaig	1	6
Iomlán	58	865

- ▲ Slatiascaireacht do Bhuanchn Mary Robinson 2019 a tionóladh i Loch an Dóchais, Uíbh Fhailí i mBealtaine 2019

Cláir oideachais

Rud lárnach do rath ár gcláir oideachais is ea an bealach a chuidíonn siad lenár rannpháirtithe óga feasacht a fhorbairt agus a bheith ina maoir neamhoifigiúil ar an gcomhshaol go neamhbheartaithe.

Something Fishy

Is é Something Fishy an príomhchlár oideachais a bhfuil Iascach Intíre Éireann páirteach ann agus tá ag éirí go maith leis i gcónaí, agus tá seachadadh na foirne iascaigh áitiúla rithábhachtach chun an tóir atá air i measc múinteoirí. Faoi dheireadh chlár 2018/2019 i mí an Mheithimh, bhí 110 scoil tar éis páirt a ghlacadh ann. Cuireadh an clár chun cinn trí Ionad Oideachais na Carraige Duibhe go deich n-ionad oideachais réigiúnacha.

Agus is é buaiteoir an chomórtais bhlag scoileanna Something Fishy do 2019 ná... Scoil Náisiúnta Dhúire as Co. an Chláir, ar bhronn an tAire Pat Breen an trófaí orthu go hoifigiúil ina raibh sceitimíní ar chách.

- ▲ Something Fishy: daltaí ó Scoil Náisiúnta Dhúire lena gcuid trófaíthe

▲ Daoine óga as Cathair Luimnigh ag scrúdú sampla d’inverteabraigh ó ghrinneall na habhann, rud a chabhróidh leo stádas cáilíochta uisce na habhann a sheiceáil. (Abhainn Uaithne ag Gleannta an Chláir, Co Thiobraid Árann)

TÁBLA 3.3: Uaslódálacha blog is fearr do gach Ionad Oideachais

Ionad Oideachais	Scoil
An Uaimh	SN Ráistín
Dún na nGall	SN Ráth Sionnaigh
Maigh Eo	SN Snugboro
Gaillimh	SN Chill Tartan
An Clár	SN Dhúire
Trá Lí	Crois Naofa, Cill Airne
Iarthar Chorcaí	SN na Clogaí
Loch Garman	SN Bhaile Mhúráin
Cill Chainnigh	Scoil Chiaráin Naofa
Cora Droma Rúisc	SN Thigh Baoithín

TÁBLA 3.4: Líon na scoileanna a raibh baint acu le hlascach Intíre Éireann sa scoilbhliain 2018/2019 de réir Ceantar Abhantraí.

Ceantar Abhantraí	Líon na scoileanna	Líon iomlán na ndaltaí
Oirthir	12	280
Oirdheisceart	10	326
Iardheisceart	17	411
An tSionainn	11	288
Iarthair	35	889
Iarthuaisceart	25	426
Iomlán	110	2,620

Idirthréimhse agus clár scoile eile

Rinne Ceantar Abhantraí an Oirthir clár slatiascaireachta a thriail do mhic léinn iar-bhunscoile san idirbhliain ag CBS Shráid James i mBaile Átha Cliath. Comhthionscadal idir EIR agus Iascach Intíre Éireann ba ea Taiscéalaíochta Slatiascaireacht na hIdirbhliana de St. James agus rith sé thar 13 seachtaine go luath in 2019.

Rinne an tionscadal imeachtaí ranga a mheascadh le turais allamuigh chun slatiascaireacht a thabhairt do dhaoine nach slatiascairí iad.

Ghlac tionscadail críochnaithe scoile i Luimneach páirt i suíomh ‘seomra ranga lasmuigh’ ar Ghleann an Chláir i gCo Thiobraid Árann a cheadaigh eispéireas foghlama níos mó do ranganna eolaíochta agus tíreolaíochta.

▲ Stáisiún bithshlánda ag Suirfest

Aistriú eolais ag Béal Átha na Muice

I mí Iúil, ghlac Iascach Intíre Éireann páirt i gclár um Aistriú Eolais (KT) arna réachtáil ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara i mBéal Átha na Muice, Co. Mhaigh Eo. Is éard a bhí i gceist leis seo taispeántas allamuigh a chur ar bun ar shaincheistanna comhshaoil a bhaineann le feirmeoirí, feirmeoireacht agus cleachtais fheirmeoireachta. Dhírigh muid ár n-iarrachtaí ar speicis ionracha ar an seastán le roinnt faisnéise slatiascaireachta don cheantar chomh maith le bileog a chur i láthair ar dhea-chleachtas feirmeoireachta.

Bioblitz ag Baile Chruaich, Co. Mhaigh Eo

Tionóladh imeacht Bioblitz ag Páirc Náisiúnta Bhaile Chruaich thar thréimhse 24 uair an chloig ó 5in ar 30 Lúnasa. Mar gheall ar uiscí arda, áfach, níorbh fhéidir an measúnú leictrea-iascaireachta pleanáilte a dhéanamh, mar sin dhírigh muid ar an BIB a chur chun cinn, lena n-áirítear imeacht dathúcháin do leanaí chun páirt a ghlacadh ann mar chuid de chomórtas BIB Mhúsaem Stair an Dúlra. Bhí cur i láthair againn freisin ar bhithéagsúlacht áitiúil agus ar na speicis éagsúla éisc agus inveirteabraigh atá le fáil in aibhneacha na Páirce Náisiúnta.

▲ Bioblitz ag Páirc Náisiúnta Bhaile Chruaich.

▲ Ghlac Kenmare Welcome páirt i gclár tosaigh gairid ar iascaireacht inar fhoghlaím imircigh chun an bhaile faoin iascaireacht. Áiríodh sa chlár turas chuig Uisceadán Dhaingean Uí Chúis.

Imeachtaí leis an bpobal agus le páirtithe leasmhara

Tá teagmháil leis an bpobal agus lenár bpríomhpáirtithe leasmhara go léir bunúsach maidir le rath Iascach Intíre Éireann mar eagraíocht. Déanaimid é seo trí bualadh le daoine ag imeachtaí náisiúnta agus áitiúla timpeall na tíre agus i rith na bliana - agus an béim curtha go daingean ar éisc agus ar a ngnáthoga. Ag imeachtaí náisiúnta níos mó, cosúil leis an gComórtas Náisiúnta Treabhaidh, tarraingíonn ár n-uisceadán lena thaispeántas éisc aird de dhaoine de gach aois, agus tarraingíonn ár 'samplaí cic' d'inveirteabraigh daoine nach bhfuil ar an eolas go minic go bhfuil ainmhithe den sórt sin fiú ann.

Toisc gurbh í 2019 an bhliain fócasach do Bhliain Idirnáisiúnta an Bhradáin, chuireamar é seo chun cinn ag gach imeacht ar fhreastail muid air. Chuireamar tús le comhoibriú nua go háirithe le Músaem Stair an Dúlra i mí Iúil, a thug Iascach Intíre Éireann do lucht féachana nua teaghlaigh de dhaoine a bhí thar a bheith dearfach agus a raibh suim acu san obair a dhéanaimid, chomh maith le foghlaim faoi bhradáin.

- Imeacht 'Funy Fishy' Mhúsaem Stair an Dúlra agus Bliain Idirnáisiúnta an Bhradáin Mhúsaem Stair an Dúlra

- Foireann Iascach Intíre Éireann le Seán Canney TD, Aire Stáit le freagracht as earnáil an iascaigh intíre ag an gComórtais Náisiúnta Treabhaidh 2019

TÁBLA 3.5: Imeachtaí móra náisiúnta inar ghlac Iascach Intíre Éireann páirt iontu, 2019

Mí	Imeacht	Tinreamh
Feabhra	Taispeántas Slatiascaireachta Éireann, Baile Átha Cliath	10,000
Meitheamh	Carnabhal Eolaíochta, Corcaigh	13,000
Iúil	Bliain Idirnáisiúnta an Bhradáin, Músaem Stair an Dúlra, Baile Átha Cliath	2,000
Meán Fómhair	Comórtais Náisiúnta Treabhaidh, Ceatharlach	297,000

- Comórtais Náisiúnta Treabhaidh 2019

TÁBLA 3.6: Imeachtaí réigiúnacha inar ghlac Iascach Intíre Éireann páirt iontu, 2019

Mí	Imeacht
Aibreán	Ceiliúradh an Spóirt, Béal Feirste
	Suirfest, Tiobraid Árann
Meitheamh	Féile na Máighe, Luimneach
	Tallaghfest, Baile Átha Cliath
	Lá Oscailte Óige Phaiteagó agus an Dúiche, Dún na nGall
	Seoladh Turas Salmons Wake go dtí an Ghraonlainn, Luimneach
Iúil	Lá Pobail Shéipéal Iosóid, Baile Átha Cliath
	Lá Spraoi Teaghlaigh Oirthear Mhaigh Eo, Maigh Eo
	Lá Pobail Dharndál, Baile Átha Cliath
Lúnasa	Splish, Splash Foghlaim faoi aibhneacha, Maigh Eo
	Féile Abhainn Bhéal Easa, Maigh Eo
Meán Fómhair	Féile Shráid Iascaí, Sligeach
	Deireadh Seachtaine Bithéagsúlachta Theach Enniscoe, Maigh Eo
Deireadh Fómhair	Aonach Eolaíochta na Mumhan, Corcaigh
	Féile Tíre Dhubhadh Point to Point, An Mhí
Samhain	Imeacht LAWPRO Abhainn Ghabhra, An Mhí

◀ Póstaer d'Fhéile Spraoi ar an Mháigh

4.

**Ag tacú
éifeachtúlacht
agus
éifeachtúlacht**

Soláthraíonn Iascach Intíre Éireann Seirbhísí Corparáideacha na seirbhísí acmhainní daonna agus bainistíochta airgeadais go léir a chuireann ar chumas na heagraíochta rith go réidh agus ár misean a chomhlíonadh chun acmhainn iascaigh na hÉireann a chosaint agus a chaomhnú ar bhealach éifeachtach agus éifeachtúil.

Clúdaíonn na seirbhísí seo freagracht as sláinte agus sábháilteacht, soláthar foghlama agus oiliúna, bainistíocht saoráidí agus rialachas sonraí.

Acmhainní daonna

Tá an rannán Acmhainní Daonna freagrach as gach gné de bhainistiú na sócmhainne is tábhachtaí atá againn - ár ndaoine. Bainistíonn sé na feidhmeanna riaracháin ar fad a bhaineann le hearcaíocht, párolla agus sochair, sláinte agus sábháilteacht, oiliúint, agus saoráil faisnéise.

Is obair allamuigh atá á déanamh ag beagnach 80% dár bhfoireann, iad ag cosaint, ag forbairt, ag caomhnú agus i mbun taighde ar éisc agus ar a ngnáthóga.

Foghlaim agus oiliúint

Oibrímid go leanúnach chun eolas agus cumais scileanna ár bhfostaithe go léir a fheabhsú mar is iad an tsócmhainn is tábhachtaí atá againn.

TÁBLA 4.1: Príomhfhigiúirí foghlama agus oiliúna in 2019

Líon na gcúrsaí oiliúna a seachadadh	119
Líon na rannpháirtithe ar chúrsaí oiliúna	807
Luach na hoiliúna do 2019	€451,761
Líon na laethanta oiliúna a seachadadh	305
Líon na gcineálacha éagsúla cúrsaí	40

Coláiste Oiliúna Oifigeach Iascaigh Séasúrach 2019

In Aibreán 2019, d'eagraigh an Fhoireann Foghlama & Forbartha coláiste oiliúna do na tosaithe nua go léir. Tharla sé seo thar dhá sheachtain agus d'éirigh go hiontach lenár bhfoireann le hoiliúint chomhordaithe lena chinntiú go raibh gach ball foirne réidh le hobair nuair a thosaigh siad ina gceantar féin.

Ag freastal ar an gcoláiste oiliúna bhí na 39 oifigeach iascaigh séasúrach nua, oibrí ginearálta amháin agus ceathrar fostaí nua Oideachais agus For-rochtana a tháinig isteach inár bhfoirne.

Bhí an méid seo a leanas i measc na réimsí oiliúna a clúdaíodh in 2019:

- Ionduchtú AD
- Sláinte agus Sábháilteacht
- Ionduchtú agus oiliúint Tiománaithe

- Láimhseáil láimhe
- Breacadh Nótaí
- An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS)
- Raidió tetra
- Rún Coimhlinte
- Ag obair go sábháilte in uisce (ar tugadh tarrtháil uisce Swift roimhe seo)
- Oiliúint bád agus cadhc (do roinnt rannpháirtithe)
- Reachtaíocht iascaigh
- Córas Bainistithe Ama
- Freagróir garchabhrach na Comhairle Cúraim Éigeandála Réamh-Ospidéil (PHECC)

Oiliúint chun an flít Delta RIB a úsáid

Leanaimid orainn ag cur oiliúna ar ár bhfostaithe le bheith ina gcrú agus ina gcomhghleacaithe ar ár gcabhlach Delta RIB lena chinntiú go bhfanfaidh siad sábháilte agus go mbeidh siad in ann dul ar phatról feadh chósta na hÉireann.

Cuid lárnach den oiliúint is ea go bhféadann baill foirne freastal ar an gcúrsa Teicníc Marthanais Phearsanta, a bhíonn ar siúl go príomha i linnte snámha agus a chuimsíonn, i measc rudaí eile, oiliúint ar conas dul ón uisce ar rafta tarrthála.

Oiliúint maidir le ualaí a dhaingniú

Tá cabhlach fairsing gluaisteán agus leantóra againn agus tá trealamh ag go leor fostaithe le tabhairt leo ina gcuid oibre timpeall na tíre. Chun a chinntiú go bhfuil an trealamh go léir sábháilte agus muid ag tiomáint (lena n-áirítear an trealamh ar leantóirí), táimid ag comhoibriú le scoil tiomána a sholáthraíonn oiliúint dúinn maidir le hualaí a dhaingniú.

Cuidíonn an oiliúint seo lena chinntiú go bhfuil ualaí ar ár bhfeithiclí slán agus nach gcuireann siad aon ghuais ar ár dtiománaithe ná ar aon úsáideoirí bóthair eile.

➤ Oiliúint RIB

Sláinte agus Sábháilteacht

Tá Sláinte agus Sábháilteacht comhtháite go hiomlán le hoibríochtaí laethúla lascaigh Intíre Éireann. Is é ár dtiomantas ár bhfeidhmíocht sábháilteachta foriomlán a fheabhsú go leanúnach agus glacaimid leis nár cheart go dtarlódh aon teagmhas a bhaineann le sábháilteacht, sláinte agus leas fostaithe agus páirtithe leasmhara. Tá ról ríthábhachtach ag ár bhFeidhmeannacht Sláinte agus Sábháilteachta maidir lenár gcultúr sábháilteachta a chothú agus ardchaighdeán sábháilteachta a chothabháil.

Rinneadh iniúchadh le déanaí ar ár gcórais bainistíochta sábháilteachta de réir chaighdeáin Institiúid Chairte na nIniúcháirí Inmheánacha, agus aimsíodh leis seo go dtugann na córais bhainistíochta riosca, rialaithe agus rialachais atá ann cheana maidir le Sláinte agus Sábháilteacht dearbhú sásúil.

Sábháilteacht fhlít

Tar éis próiseas iomaíoch tairisceana, thugamar sraith clár oiliúna tiománaithe isteach in 2019, lena n-áirítear:

- Oiliúint tarraingthe leantóra, rud a ligeann do thiománaithe ualaí suas le 3,500kg a tharraingt (as a dtiocfaidh ceadúnas tiomána chatagóir BE)
- Oiliúint dheimhnithe i luchtú slán le haghaidh iompair bhóthar
- Ard-oiliúint d'fhoireann ag tarraingt, ag seoladh agus ag aisghabháil RIBanna móra.

Comhlánaíonn an oiliúint an oiliúint lámhleabhar tiománaithe a chuirtear ar fáil cheana ag an ionduchtú, an córas teileamaitice agus an seiceáil laethúil sábháilteachta feithiclí (aip teileafóin). In 2019, choinnigh ár n-oibríochtaí flít feithiclí a gcreidiúnú 'Van Safe' ó Chumann Iompair Lastais na hÉireann - is dámhachtain é seo d'eagraíochtaí a oibríonn flíteanna veain ag an leibhéal is airde dea-chleachtas, comhlíonadh agus sábháilteacht tionscail.

Cuidíonn na bearta seo freisin le riachtanais an Údaráis Sláinte agus Sábháilteachta agus an Údaráis um Shábháilteacht ar Bhóithre a chomhlíonadh maidir le tiomáint chun oibre.

Scéim iarchéime Sláinte agus Sábháilteachta agus tagarmharcáil

In 2019, d'earcaíomar céimí Sláinte agus Sábháilteachta, agus chuir sé seo ar chumas na Feidhmeannachta Sláinte agus Sábháilteachta minicíocht na gcigireachtaí sábháilteachta láithreáin a mhéadú agus forbairt tagarmharcála inmheánach d'fheidhmíocht sábháilteachta a éascú. Is tiománaí tábhachtach é an tagarmharcáil i bhfeabhsú leanúnach agus tugann sé deis dúinn bearta rialaithe a athmheas agus modhanna nua a thabhairt isteach nuair is cuí.

Oiliúint Sláinte agus Sábháilteachta

Tá oiliúint fós ina cuid dhílis den chóras bainistíochta Sláinte agus Sábháilteachta foriomlán. Cuireann baill foirne oilte agus inniúla go mór leis an gcultúr dearfach foriomlán in Iascaigh Intíre Éireann.

D'éirigh go hiontach le Coláiste Oiliúna na nOifigeach Iascaigh Séasúrach a tugadh isteach sa réimse seo, toisc go soláthraíonn sé roinnt modúl a bhaineann le sábháilteacht. De bharr go bhfuil na baill foirne inniúil ar oibríochtaí allamuigh ó phointe an-luath ina gconradh riosca, maolaítear táirgiúlacht ionchasach agus is bealach i bhfad níos éifeachtaí agus níos costéifeachtaí é chun oiliúint a sholáthar.

Bainistíocht airgeadais

Soláthraíonn rannán Airgeadais Iascach Intíre Éireann tacar cuimsitheach de chórais airgeadais agus rialachais lena gcinntítear bainistíocht airgeadais éifeachtach. Tá na córais seo sách solúbtha le hoiriúnú dár riachtanais athraitheacha mar eagraíocht agus comhlíonann siad na caighdeáin is airde de rialachas corparáideach.

Tá an rannán Airgeadais freagrach freisin as an gcomhairle airgeadais a theastaíonn uathu chun cinntí straitéiseacha a sholáthar don fhoireann ceannaireachta sinsearaí agus don Bhord. Cuirtear cuntais bhainistíochta faoi bhráid gach cruinnithe den Bhord, mar aon le tráchtairacht ar fheidhmíocht i gcoinne an bhuiséid.

Ar bhonn ráithiúil, soláthraíonn an rannán Ráiteas ar Staid Airgeadais, Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Ráiteas Cuntas Caipitil don Bhord.

Maoiniú do 2019

In 2019, fuair Iascach Intíre Éireann deontas Státchiste de €31.583 milliún lena n-áirítear maoiniú neamhphá imfhálaithe de €1.2 milliún don Scéim Tacaíochta Eascainne, €300k do chlár rialaithe fiailí Lagarosiphon agus € 393k do thionscadail Oideachais agus For-rochtana - Straitéis do Shliatascáirí gan Taithí agus Téigh ag Iascaireacht.

Ón Scéim Tacaíochta Eascainne, cuireadh €687k de mhaoiniú siar go 2020 agus gineadh ioncam NSAD de €576k ag tabhairt figiúr ioncaim de chuid an Státchiste de €31.584 milliún sna ráitis airgeadais. Ghin muid €3.630 milliún freisin ó fhoinsí ioncaim eile in 2019 (i gcomparáid le € 3.254 milliún in 2018) agus soláthraítear miondealú mionsonraithe i Ráitis Airgeadais 2019.

Gineadh beagnach €0.5 milliún ó chuid na bhfáltas ón gCiste Caomhantais Bradán ó dhíol ceadúnais slat bradáin agus bric ghil in 2019. Tá an ciste seo le heisíoc amach anseo le hathinfheistíocht a dhéanamh i gcaomhnú agus athshlánú na n-iascach agus na ngnáthóg bradán agus breac geal. Cuirfear cuid de na cistí seo ar fáil do chlubanna

slatiascaireachta, cónaidhmeanna agus eagraíochtaí cosúla.

Éiteas luach ar airgead

Táthar ag tacú le héiteas uileghabhálach luach ar airgead ar fud Iascach Intíre Éireann, sna próisis tairisceana go háirithe. Tá na treoirlínte atá sonraithe ag an Roinn Caitheachais Phoiblí agus Athchóirithe sa Chód Caiteachais Phoiblí á gcomhlíonadh againn

Bainistíocht airgeadais agus chisteáin

I gcomhar lenár roinn choimircíochta, an Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, chomhlíon Iascach Intíre Éireann a cheanglais straitéiseacha agus oibríochtúla mhaoinithe i rith 2019.

Iniúcháireacht inmheánach

Ina athbhreithniú ar chórais de rialú inmheánach airgeadais Iascach Intíre Éireann, dheimhnigh ár n-iniúcháir inmheánach seachfhoinsithe, Cuntasóirí Cairte ASM, go bhfuil córais bunaithe chun dearbhú substaintiúil a thabhairt gur féidir cuspóirí a bhaineann le príomhchórais airgeadais a chomhlíonadh. Tá mionsonraí maidir le hiniúchtaí inmheánacha eile le fáil i dTuarascáil Bhliantúil Choiste Iniúchta agus Riosca Iascach Intíre Éireann.

Ráitis Airgeadais don bhliain 2018

Chuir Iascach Intíre Éireann a ráitis airgeadais le haghaidh 2017 faoi bhráid an Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil (RCGAC) agus Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (A&CC), agus chomhlíon sé a oibleagáidí reachtúla ar fad - roimh an 28 Feabhra 2018 don Aire agus roimh an 31 Márta 2018 don A&CC.

Bainistíocht réadmhaoine agus flít

Tá ár bhfoireann Lóistíochta freagrach as réadmhaoine, bainistíocht flít (feithiclí agus báid), agus feisteas oibre a sholáthar. In 2019, tugadh faoi thionscadal chun feithiclí nua a chur in ionad líon mór de na feithiclí is sine le míleáiste ard agus CO2 níos airde. Ceannaíodh 69 feithicil nua san iomlán, lena n-áirítear 4 feithicil lán-leictreacha nua, agus leis sin tugadh líon na bhfeithiclí lán-leictreacha suas le 8, diúscaíodh 61 feithicil níos sine dár bhflít feithiclí leictreacha.

In 2019, thug ár bhfoireann Lóistíochta cúnamh freisin ar gach réimse soláthair agus in eisiúint trealaimh chosanta pearsanta (TCP), agus bhí baint shuntasach aici freisin le sealbhú agus ceadúnú na RIBanna nua. Cuireadh i gcrích an seachadadh deiridh de cheithre RIB Delta HX 780 in 2019.

Críochnaíodh an próiseas chun Bainisteoir Lóistíochta nua a earcú i mí na Nollag 2019 agus tosóidh an ceapaí nua sa ról go luath in 2020.

Faisnéis agus trédhearcacht

Saoráil Faisnéise

Mar chomhlacht poiblí, cloímid leis an Acht um Shaoráil Faisnéise 2014. Fuaireamar 65 iarratas um Shaoráil Faisnéise don tréimhse 1 Eanáir go 31 Nollaig 2019, agus bhí dhá iarratas gan réiteach ag deireadh na bliana.

Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaoil (RFC)

Faoi Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Rochtain ar Fhaisnéis ar an gComhshaoil) (AIE) 2007 (IR 133 de 2007) go 2014 (IR 615 de 2014) soláthraímid faisnéis ar ábhair chomhshaoil a bhaineann le hiascaigh. Fuarthas ocht n-iarratas den sórt sin in 2019.

Ceisteanna parlaiminte agus ceisteanna Oireachtais

Mar chuid dár dtiomantas do shreabhadh faisnéise na Dála, chuireamar ábhar ar fáil do 72 cheist pharlaiminteacha (PQanna) a d'fhreagair an tAire. Fuarthas dhá cheist go díreach ó bhaill an Oireachtais in 2019.

Nochtadh cosanta

Le hAlt 22 den Acht um Nochtadh Cosanta 2014, éilítear go bhfoilseofaí tuarascáil gach bliain maidir le líon na nochtaí cosanta a rinneadh an bhliain roimhe sin agus le haon ghníomhartha a rinneadh mar fhreagra ar nochtadh cosanta a rinneadh. Ní fuaireamar aon nochtadh cosanta le linn 2019.

Gearáin

Fuaireamar seacht ngearán foirmiúla ó bhaill an phobail in 2019. Bhain siad seo le cúrsaí iascaigh, truailithe agus seirbhíse.

An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS)

Seachadadh Plean Tionscadail RGCS a thuilleadh don eagraíocht i rith 2019. I measc na mbeart breise chun feasacht ar chosaint sonraí a mhúscailt laistigh den eagraíocht bhí nuachtlitir ráithiúil um chosaint sonraí a scaipeadh ar gach ball foirne agus rolladh amach modúl oiliúna ar líne ar ábhar na slándála faisnéise.

Rinneadh iniúchadh inmheánach ar fheidhm cosanta sonraí Iascach Intíre Éireann, agus cuireadh moltaí i bhfeidhm ina dhiaidh sin. Is gníomhaíocht leanúnach é comhlíonadh RGCS a éilíonn measúnú rialta ar rioscaí agus feasacht ar riachtanais chosanta sonraí. Thug an t-iniúchadh dearbhú sásúil maidir le cuspóirí éifeachtacha agus éifeachtúla chuspóirí Iascach Intíre Éireann a bhaint amach maidir le cosaint sonraí.

Gluais

Teiliméadracht fuaimiúil

Éisc a lipéadú le gléasanna astaithe fuaime a bhraitheann stáisiún éisteachta

Eolaíocht saoránach

Sonraí a bheith á mbailiú ag an bpobal faoin dúlra, mar chuid de thionscadal comhpháirteach le heolaithe gairmiúla de ghnáth

Ealásmabrainciaigh

Grúpa d'éisc mhuirí a bhfuil cnámharlaigh loingneáin acu m.sh. siorcanna, roic, agus an sciataí

Dobharshaothrú iasc eite

Feirmeoireacht iasc a bhfuil eití acu (feirmeoireacht éisc)

Fionnóg

Breac geal a théann ar imirce chuig an bhfarraige idir Aibreán agus Meitheamh agus a fhilleann ar an bhfionnuisce chun sceite i ndiaidh imirce an tsamhraidh

Bláthán

Bradán atá fillte ar fhionnuisce i ndiaidh geimhreadh amháin a chaitheamh san fharraige

Hidreafuaimíocht

Staidéar agus úsáid fuaime in uisce. Déanann an téarma hidreafuaimíochta cur síos ar úsáid fuaime (sonóir) chun monatóireacht a dhéanamh ar éisc agus ar ghnéithe eile faoi uisce. Is éard atá i gceist le tacar glacadóirí hidreafuaimiúla sraith stáisiún éisteachta, a éistean le haghaidh iasc atá lipéadaithe le lipéad fuaime (tarchur fuaime)

Dádach

Bradán a sceith le déanaí agus a bhfuil drochbhail air de ghnáth

LA-ICPMS

Acrainm le haghaidh Eisídiú Mais Speictriméadrachta Léasair Plasma Cúpláilte go hlonduchtach - teicníc a úsáidtear chun iniúchadh a dhéanamh ar shaolréim éisc aonair trí anailís a dhéanamh ar chomhdhéanamh eiliminteach otailití agus gainní

Crios peiligeach

Crios meánuisce

Hidreamoirfeolaíocht abhann

Saintréithe fisiceacha abhann m.sh. sreabhréisim, iompar dríodair. Áirítear i measc na samplaí d'athruithe ar hidreamoirfeolaíocht nádúrtha canálú agus coraí saorga

Gealóg

Bradán (nó breac) óg i ndiaidh na céime muóige, nuair a éiríonn sé beagán geal agus nuair a théann sé ar imirce chun na farraige den chéad uair

Abhainn Ríbhradáin

Abhainn ina mbíonn bradán idir Eanáir agus Bealtaine. Bíonn na bradáin seo níos mó de ghnáth mar go gcaitheann siad níos mó ná geimhreadh amháin san fharraige

Córas bainistíochta ama

Bíonn feidhmchlár clog ama nó gréasánbhunaithe i gceist go minic a úsáidtear chun uaireanta oibre foirne a rianú, próisis a uathobriú chun cabhrú le taifid láimhe a laghdú.

TRaC

Acrainm d'uiscí idirthréimhseacha agus cósta

Uiscí idirthréimhseacha

Uiscí a bhfuil tionchar ag sreafaí taoidmheara agus fionnuisce orthu m.sh. inbhir, fiordanna agus murlaigh

Aguisíní

Aguisín A:	
Páipéir Eolaíocha arna bhFoilsiú in 2019	89
Aguisín B:	
An Choiste Iniúchta agus Riosca Tuarascáil Bhlíantúil 2019	91
Aguisín C:	
Ráitis Airgeadais 2019	100

Aguisín A

Páipéir Foilsithe in 2019

1. Connor, L., Ryan, D., Feeney, R., Roche, W.K., Shephard, S. agus Kelly, F.L. (2019) Biogeography and fish community structure in Irish estuaries. *Regional Studies in Marine Science*. <https://doi.org/10.1016/j.rsma.2019.100836>
2. Connor, L., Shephard, S., Rocks, K. agus Kelly, F.L. (2019) Potential climate change impacts on Arctic char *Salvelinus alpinus* L. in Ireland. *Fisheries Management and Ecology*. DOI: 10.1111/fme.12327
3. Fitzgerald, C., Shephard, S., McLoone, P., Kelly, F.L. agus Farnsworth, K. (2019) Evaluating management options for two fisheries that conflict through predator-prey interactions of target species. *Ecological Modelling*, 410. <https://doi.org/10.1016/j.ecolmodel.2019.108740>
4. Coyne, J., Connor, L. agus Kelly, F.L. (2019) Manual for Ageing Common Freshwater Fish Species in Ireland. IFISH – Fish and Habitats: Science and Management, Imleabhar 1. ISSN 2565-6244.
5. McLoone, P., Shephard, S., O' Reilly, S. agus Kelly, F. (2019) Shifts in diet of an apex predator following the colonisation of an invasive fish. *Hydrobiologia*, DOI: 10.1007/s10750-019-03972-w
6. O' Briain, R., Coghlan, B., Shephard, S. agus Kelly, F.L. (2019) River modification reduces climate resilience of brown trout (*Salmo trutta*) populations in Ireland. *Fisheries Management and Ecology*. DOI: 10.1111/fme.12326
7. Ferguson, A., Adams, C.E., Johansson, M., Kelly, F.L., King, A., Maitland, P., McCarthy, I.D., O' Grady, M., Prodohl, P.A., Skulason, Skuli, Verspoor, E. agus Winfield, I.J. (2019) Trout and Char of the North Atlantic Isles, In: *Trout and Char of the World* (Edited by Jeffrey L. Kershner, Jack E. Williams, Robert E. Gresswell, agus Javier Lóbon-Cerviá). Foilsitheoir: American Fisheries Society
8. McIntosh, K. A., Cromie, H., Forascoco, E., Gallagher, K., Kelly, F.L., McElarney, Y.R., O' Kane, E., Paul, A., Rippey, B., Rosell, R., Vaughan, L. agus Ward, C. (2019) Assessing lake ecological status across a trophic gradient through environmental and biological variables. *Science of the Total Environment*. DOI: 10.1016/j.scitotenv.2019.07.038
9. Ryan, D., Shephard, S., Gargan, P & Roche, W. (2019). Estimating sea trout (*Salmo trutta* L.) growth from scale chemistry profiles: an objective approach using LA-ICPMS. *Fisheries Research*, Iml. 211, 69-80.
10. Strøm, J.F., Rikardsen, A., Campana, S., Righton, D., Carr, J., Aarestrup, K., Stokesbury, M., Gargan, P., Javierre, P. agus Thorstad, E. (2019). Ocean predation and mortality of adult Atlantic salmon. *Scientific Reports*: 9 (7890). DOI: 10.1038/s41598-019-44041-5
11. Shephard, S., Josset, Q., Davidson, I., Kennedy, R., Magnusson, K., Gargan, P., Walker, A., Poole, R. (2019). Combining empirical indicators and expert knowledge for surveillance of data-limited sea trout stocks. *Ecological Indicators* 104: 96–106.

12. Archer, L.C., Hutton, S.A., Harman, L., O'Grady, M.N., Kerry, J.P., Poole, W.R., Gargan, P., McGinnity, P., agus Reed, T.E. (2019). The Interplay Between Extrinsic and Intrinsic Factors in Determining Migration Decisions in Brown Trout (*Salmo trutta*): An Experimental Study. *Front. Ecol. Evol.* 7:222. doi: 10.3389/fevo.2019.00222

13. Millane, M., Walsh, L., Roche, W. & Gargan, PG. (2019). Unprecedented widespread occurrence of Pink Salmon *Oncorhynchus gorbusha* in Ireland in 2017. *J. Fish Biol.* 2019; 1–4.
<https://doi.org/10.1111/jfb.13994>

14. Shephard, S., Gallagher, T., Rooney, S.M., O'Gorman, N., Coghlan, B., King, J.J., 2019. Length-based assessment of larval lamprey population structure at differing spatial scales. *Aquatic Conservation: Marine and Freshwater Ecosystems*, 29,1.

15. Shephard, S., Wögerbauer, C., Green, P., Ellis, J. R., Roche, W. K., 2019. Angling records track the near extirpation of *angel shark* *Squatina squatina* from two Irish hotspots. *Endangered Species Research*. 38:153-158.
<https://doi.org/10.3354/esr00943>

Iniúchadh agus Riosca Coiste Tuarascáil Bhliantúil 2019

Don bhliain dar críoch
31 Nollaig 2019

**Iascach Intíre Éireann
Inland Fisheries Ireland**

Clár Ábhair

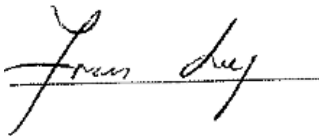
Brollach	93
1. Ballraíocht agus cruinnithe an Choiste Iniúchta & Riosca (CIR)	94
2. Clár oibre CIR 2019	95
3. An tArd-Reachtair Cuntas & Ciste	98
4. Tosaíochtaí do 2020	99
5. Conclúid	99

Réamhrá

Táim an-sásta Tuarascáil Bhliantúil 2019 Choiste Iniúchta agus Riosca Iascach Intíre Éireann (CIR) 2019 a chur i láthair, ina dtugtar breac-chuntas ar chlár oibre an choiste don tréimhse. Dhírigh an obair seo ar mhaoirseacht; córais bhainistíochta riosca na heagraíochta; iniúchtaí comhlíonta, athbhreithniú beartais agus cairte, athbhreithniú ar ráitis dearbhaithe agus athbhreithniú ar chuntais bhainistíochta, buiséid agus ráitis airgeadais sula gcuirtear i láthair Bhord Iascach Intíre Éireann iad.

Dearbhaím go leanann Iascach Intíre Éireann ag cur an Chóid Chleachtais um Chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016 i bhfeidhm agus go bhfuil céimeanna glactha aige chun a chomhlíonadh a chinntiú le linn na tréimhse tuairiscithe.

Ba mhaith liom an deis seo a thapú chun buíochas a ghabháil le mo chomhghleacaithe ar an gcoiste as a gcuid oibre cruá; Rinne an Bord an tUasal Gibbons agus Orbinski Burke a athcheapadh i mí an Mheithimh don dara téarma.

An tOllamh Frances Lucy
Cathaoirleach an Choiste Iniúchta & Riosca
(Athcheaptha Meán Fómhair 2018)

Ballraíocht agus cruinnithe an Choiste Iniúchta & Riosca

1.1 Comhaltaí an Choiste le linn 2019

An tOllamh Frances Lucy (Cathaoirleach)

Athcheaptha: 27/09/2018

An tUasal Patrick Gibbons

Athcheaptha: 27/06/2019

An tUasal Bernadette Orbinski-Burke

Athcheaptha: 27/06/2019

Is baill neamhfheidhmiúcháin iad gach ball den ARC. Freastalaíonn gach ball ar an gcoiste ar feadh tréimhse trí bliana; féadfar é seo a athnuachan ar feadh trí bliana eile (ach teoranta dó) nó go dtí deireadh a dtéarma oifige mar chomhalta Boird. Ag deireadh na tréimhse tuairiscithe, tá folúntas fós ar an gcoiste.

Tháinig na baill le chéile trí huaire gan an feidhmeannas a bheith i láthair, an 8 Márta, 1 Bealtaine, agus an 22 Samhain.

D'fhreastail Iniúcháir Inmheánach ceaptha Iascach Intíre na hÉireann, ASM Ltd ar thrí chruinniú den choiste: an 8 Márta (ar an bhfón), an 28 Lúnasa agus an 22 Samhain. Thapaigh an coiste an deis labhairt leis an Iniúcháir Inmheánach gan an fheidhmeannas ag gach ceann de na cruinnithe seo.

1.2 Cruinnithe an Choiste le linn 2019

Tháinig an CIR le chéile ceithre huaire in 2019: Márta, 1 Bealtaine, 28 Lúnasa, 22 Samhain.

Tugadh cuireadh do bhaill aonair den Fhoireann Ceannaireachta Sinsearach cur i láthair a dhéanamh ar ábhair shonracha ag gach cruinniú, ina measc bhí an POF, an Dr Ciaran Byrne, Ceann Airgeadais agus Lóistíochta, Pat Doherty agus an Stiúrthóir Airgeadais, Michael Martin. Maidir le hábhair shonracha, bhí an Ceann Acmhainní Daonna, Roisin Bradley (Bealtaine), Stiúrthóir an ERBD, Brian Beckett (Bealtaine) Stiúrthóir an NRBD, an Dr Milton Matthews (Bealtaine), i láthair.

Clár Oibre CIR 2019

Ghlac an Coiste páirt sna gníomhaíochtaí seo a leanas agus chuir sé moltaí faoi bhráid an Bhoird maidir lena thorthaí.

2.1 Clár Iniúchta Inmheánaigh (II) 2019

Moladh cineál agus scóip chlár iniúchta inmheánaigh 2019 i dtosach i mí na Samhna 2018, chuir an coiste é i gcrích agus cuireadh faoi bhráid an Bhoird é i mí an Mheithimh 2019. Aontaíodh téarmaí tagartha gach ceann de na hathbheithnithe II agus seachadadh na tuarascálacha iniúchta / athbheithnithe riosca-bhunaithe seo a leanas ar réimsí oibríochta laistigh de Iascach Intíre Éireann. (Féach na Rátálacha Dearbhaithe Iniúchta Inmheánaigh agus na Leibhéil Tosaíochta ag Aguisín 1)

Athbheithniú ar Chomhlíonadh RGCS - Aibreán

An Clár Riosca Corparáideach - neamhchomhlíonadh an Rialacháin Ghinearálta um Chosaint Sonraí (RGCS) (Riosca 8)

- Breithniú ar bheartais agus nósanna imeachta, oiliúint a chuirtear ar fáil don fhoireann, measúnuithe tionchair ar phríobháideacht, caidrimh le próiseálaithe tríú páirtí, bainistíocht taifead, iarratais ar rochtain ar ábhair, slándáil sonraí, sárúithe ar chosaint sonraí, bainistíocht ar thoiú agus ról agus freagrachtaí; agus
- Meicníochtaí a bhunú chun monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh RGCS.

TORADH: Sásúil

[Moltaí: 1 x tosaíocht 2 agus 3 x tosaíocht 3]

Rinne an Coiste anailís ar aschur an athbheithniú seo ag a chruinniú an 28 Lúnasa agus cuireadh faoi bhráid an Bhoird é, agus bheithnigh agus ghlac an Bord leis an 7 Samhain 2019.

Athbheithniú ar Bhainistíocht Fhlít - Iúil

Riosca an Chláir Riosca Corparáidigh nach gcomhlíonfar na rialacháin Ioncaim, Sláinte agus Sábháilteachta agus Sábháilteachta ar Bhóithre maidir le Bainistíocht Cabhlaigh (Riosca 10)¹

A chinntiú go bhfuil nósanna imeachta leordhóthanacha i bhfeidhm maidir le húsáid, teileamaitic agus úsáid fhreagrach fhlít Iascach Intíre Éireann agus chun comhlíonadh na nósanna imeachta sin a mheas;

- TBreithniú a dhéanamh ar stádas chur chun feidhme na moltaí sin a d'eascair as an Athbheithniú ar Bhainistíocht Cabhlaigh a chuir an t-iniúcháir Inmheánach roimhe seo RSM i gcrích (Márta 2017);
- A chinntiú go bhfuil seiceálacha cánach, árachais, ceadúnais agus cothabhála á gcur i gcrích, de réir mar is cuí, ar stoc cabhlaigh a oibríonn Iascach Intíre Éireann;
- Breithniú a dhéanamh ar leordhóthanacht agus éifeachtúlacht na nósanna imeachta sócmhainní seasta a bunaíodh chun a chinntiú go gcuirtear sócmhainní cabhlaigh san áireamh i gceart ar Chlár Sócmhainní Seasta Iascach Intíre Éireann (chun breisithe, diúscairtí agus lagaithe a mheas);
- Breithniú a dhéanamh ar leordhóthanacht agus éifeachtacht na bpróiseas atá i bhfeidhm maidir le soláthar sócmhainní cabhlaigh;
- A chinntiú go bhfuil rialuithe inmheánacha láidre ag feidhmiú ar chártaí breosla atá in úsáid ag foireann Iascach Intíre Éireann;

¹ IFI Corporate Risk Register as at January 2019

- A chinntiú go bhfuil nósanna imeachta doiciméadaithe i bhfeidhm maidir le cásanna nuair a éilítear ar bhaill foirne feithicil Iascach Intíre Éireann a thabhairt abhaile san oíche agus comhlíonadh na nósanna imeachta sin a mheas; agus
- A chinntiú go bhfuil próisis leordhóthanacha i bhfeidhm maidir le húsáid phríobháideach chabhlach Iascach Intíre na hÉireann a shainaithint agus go ndéantar aon tairbhí comhchineáil (BIK) a d'fhéadfadh teacht as an úsáid sin a nochtadh agus cuntas a thabhairt ina leith.

TORADH: Sásúil

[Moltaí: 3 x Tosaíocht 2 agus 2 x Tosaíocht 3]

Rinne an coiste anailís ar aschur an athbhreithnithe seo ag a chruinnithe an 13 Feabhra 2020. Chuir an Cathaoirleach obair an choiste i láthair agus rinne an Bord na moltaí a mheas agus a ghlacadh an 27 Feabhra 2020.

Athbhreithniú ar Rialuithe Inmheánacha Airgeadais - Samhain

An Clár Riosca Corparáideach - riosca calaoise airgeadais (úsáid mhíchuí acmhainní cosúil le sócmhainní) (Riosca 15) agus riosca go dteipfidh luach ar airgead a uasmhéadú (Riosca 16)

- A chinntiú go bhfuil Straitéis agus Plean Cumarsáide forbartha a thugann breac-chuntas leordhóthanach ar bhreithnithe Iascach Intíre Éireann maidir le cumarsáid inmheánach leis an bhfoireann
- A chinntiú go ndéanann Iascach Intíre Éireann bainistíocht éifeachtach ar a gcumarsáid inmheánach leis an bhfoireann lena n-áirítear: ríomhphoist foirne; cruinnithe agus comhdhálacha foirne; seisiúin faisnéise foirne; inlín na foirne; coistí idirchaidrimh foirne; agus suirbhéanna foirne

- A chinntiú go bhfuil acmhainní leordhóthanacha ag Iascach Intíre Éireann chun cumarsáid inmheánach a bhainistiú go héifeachtach.

TORADH: Sásúil

[Moltaí: 2 x Tosaíocht 2 agus 5 x Tosaíocht 3]

Rinne an coiste anailís ar aschur an athbhreithnithe seo ag a chruinnithe an 13 Feabhra 2020. Chuir an Cathaoirleach obair an choiste i láthair agus rinne an Bord na moltaí a mheas agus a ghlacadh an 27 Feabhra 2020.

Athbhreithniú ar Rialuithe Inmheánacha Airgeadais - Samhain

An Clár Riosca Corparáideach - riosca calaoise airgeadais (úsáid mhíchuí acmhainní cosúil le sócmhainní) (Riosca 15) agus riosca go dteipfidh luach ar airgead a uasmhéadú (Riosca 16)²

- A chinntiú go bhfuil beartais agus nósanna imeachta Iascach Intíre Éireann cothrom le dáta
- A chinntiú go bhfuil príomh-rialuithe airgeadais inmheánacha iomchuí agus éifeachtacha i bhfeidhm sna réimsí seo a leanas:
 - **Próiseas íocaíochtaí**
 - **Próiseas soláthair**
 - **Sócmhainní caipitil**
 - **Córas tuairiscithe airgeadais**
 - **Párolla**
 - **Comhlíonadh cánach, agus**
 - **Obair leantach ar mholtaí ar glacadh leis roimhe seo.**

TORADH: Sásúil

[Moltaí: 7 x Tosaíocht 3]

Rinne an coiste anailís ar aschur an athbhreithnithe seo ag a chruinnithe an 13 Feabhra 2020. Chuir an Cathaoirleach obair an choiste i láthair agus rinne an Bord na moltaí a mheas agus a ghlacadh an 27 Feabhra 2020.

2.1 Clár Iniúchta Inmheánaigh Pleanáilte do 2020

Ag a chruinniú an 22 Samhain 2019, i gcomhar leis an Iniúchóir Inmheánach agus ag tagairt do Chlár Riosca Corparáideach Iascach Intíre Éireann, d'aontaigh an Coiste Iniúchta agus Riosca an dréachtchlár iniúchta inmheánaigh a mholadh don Bhord. Cheadaigh an Bord Clár Iniúchta Inmheánaigh 2020 ag a chruinniú an 30 Eanáir.

2.2 Dréacht Ráitis Airgeadais 2018

Sula gcuirfí i láthair an Bhoird é lena ghlacadh, ag a chruinniú an 8 Márta 2019 rinne an coiste athbhreithniú ar:

- Na dréacht-Ráitis Airgeadais do 2018
- An dréacht-Ráiteas um Rialú Inmheánach do 2018 (an dara bliain ó ghlacadh CoPGSB16)
- An Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird 2018 (an dara bliain ó ghlacadh CoPGSB16).
- Breithníodh an méid seo a leanas ina athbhreithniú ar na ráitis airgeadais:
- Déantar beartais chuntasaíochta, iomláine na ráiteas airgeadais, an bheartais frithchalaoise agus na gcaillteanas a thaifeadh agus a chuntas i gceart
- Tá próisis oiriúnacha i bhfeidhm chun a chinntiú go mbaintear rialtacht, ionracas agus cuibheas amach;
- Déileáladh go cuimsitheach agus go hiomchuí le saincheistean a d'ardaigh an t-iniúchóir seachtrach
- Léiríonn na ráitis airgeadais staid airgeadais Iascach Intíre Éireann ar bhealach cóir
- Cuimsitheacht agus brí Ráiteas Iascach Intíre Éireann ar Rialú Inmheánach agus athbhreithniú ar an Litir Ionadaíochta sula n-eisítear í.

2.3 Bainistiú Riosca

Lean an CIR lena chuid oibre athbhreithnithe ar bhainistíocht riosca le baill den Fhoireann Cheannaireachta Shinsearach (SLT) trí chuireadh a thabhairt do stiúrthóirí Ceantar Abhantraí (CA) chuig cruinnithe. Thug stiúrthóirí CA tuairisc ar cheistean maidir le bainistíocht riosca agus thug siad freagra orthu laistigh dá sainchúram oibríochta.

Breithníodh gnéithe lárnacha den chreat riosca le linn cruinnithe an Choiste;

- Nuashonruithe rialta ar stádas a fhaightear maidir leis an riosca is suntasaí, feirm éisc (Riosca Corparáideach 13)
- Breithniú ar Chlár Riosca Corparáideach Iascach Intíre Éireann ag gach cruinniú
- Athbhreithniú ardleibhéil ar chlár riosca eagrúcháin éagsúla ag (cruinniú mhí na Bealtaine):
 - An Clár Riosca Airgeadais & Rialachais (6 riosca cláraithe)
 - Clár Riosca Lóistíochta (6 riosca cláraithe)
 - Clár Riosca Cumarsáide (15 riosca cláraithe)
 - Clár Riosca na hOifige Bainistíochta Tionscadail (OBT) (26 riosca cláraithe)
 - Clár Riosca Bainistíochta Bradáin (19 riosca cláraithe)
 - Clár Riosca Sláinte & Sábháilteachta (10 riosca cláraithe)

- An Clár Riosca um Chosaint Sonraí (6 riosca cláraithe)
- Clár Riosca Comhshaoil (8 riosca cláraithe)
- Fuarthas dearbhú bainistíochta ó Stiúrtóirí maidir le bearta a rinneadh tar éis moltaí athbhreithnithe iniúchta inmheánaigh - m.sh. Sláinte & Sábháilteacht / Ceantar Abhantraí an Oirthir.
- Athbhreithniú ar stádas na heagraíochta i ndáil lena dliteanas Sochar Comhchineáil (BIK) le hOifig na gCoimisinéirí Ioncaim agus iarmhéid gan íoc atá dlite a íoc
- Athbhreithniú ar na Cuntais Bainistíochta is déanaí ag gach cruinniú
- Athbhreithniú ar na dréacht-Ráitis Dearbhaithe Bainistíochta do 2019 (doiciméad atá sínithe ag baill uile na Foirne Ceannaireachta Sinsearaí)

2.5 Athbhreithniú ar Éifeachtacht an Choiste Iniúchta & Riosca

I ráithe 4 de 2018, chríochnaigh an CIR measúnú comhcheangailte ar a éifeachtúlacht. Chuir an Coiste moltaí an athbhreithnithe seo i bhfeidhm i rith 2019. Féach Aguisín 2 le haghaidh taifead maidir leis seo.

2.6 Réimsí eile atá le breithniú

- Téarmaí Tagartha (Cairt) an Choiste a nuashonrú, a athbhreithniú agus a ghlacadh i mí na Bealtaine lena n-ionchorpraítear freagrachtaí leathnaithe maidir le Pinsin Fhorlíontacha.

- Rinneadh athbhreithniú ar Thuarascáil Ráithiúil na bPinsean Forlíontach
- Athbhreithniú agus aiseolas curtha ar fáil ar an dréacht-Treoir maidir le Coimhlintí Leasa a Thuiscint agus a Fhógairt (do bhaill an Bhoird) sula gceadaíonn an Bord iad
- Athbhreithniú agus aiseolas ar dhréacht Bheartas Frith-Chalaoise agus Éillithe Iascach Intíre Éireann roimh cheadú an Bhoird
- Rinneadh athbhreithniú ar éifeachtúlacht costais cruinnithe an Bhoird a reáchtáil ag Citywest agus Baile Átha Luain.

An tArd-Reachtaire Cuntas & Ciste

Tá caidreamh oibre gairmiúil ag an CIR le hOifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (C&AG) agus cuirtear gach toradh iniúchta suntasach in iúl don C&AG.

Cé gur tugadh cuireadh d'ionadaí ón C&AG bualadh leis an CIR, níor tharla sé seo in 2019.

Rinne an CIR athbhreithniú ar ábhar na Litreach Bainistíochta a d'eascair as iniúchadh Ráitis Airgeadais 2018 ag an C&AG ag a chruinniú an 13 Feabhra. Chuir an Fheidhmeannas Freagraí Bainistíochta i láthair agus rinne an coiste iad a mheas go mion sula gcuirfí i láthair an Bhoird iad.

Tosaíochtaí do 2020

- Athbhreithniú a dhéanamh ar an Ráiteas um Rialú Inmheánach (SIC) agus ar na Ráitis Airgeadais Bliantúla do 2019 (R1)
- Athbhreithniú cuimsitheach ar Chreat Bainistíochta Riosca na heagraíochta (R2 & R3)
- Athbhreithniú a dhéanamh ar éifeachtacht an CIR (R2)
- Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach ar bhearta sábhála costais, cuntasachta agus comhlíonta
- Maoirseacht ar chomhlíonadh lascach Intíre Éireann an Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016
- Beartas iomchuí a ghlacadh maidir le coinbhleachtaí leasa a bhainistiú
- Maoirseacht ar dhul chun cinn straitéis Cumarsáide Inmheánaí na heagraíochta
- Maoirseacht ar dhul chun cinn straitéis RGCS na heagraíochta
- Plean Iniúchta Inmheánaigh riosca-bhunaithe a cheadú do 2021.

Conclúid

Tá dul chun cinn déanta maidir le bainistíocht riosca, comhlíonadh, dearbhú agus cuntasacht a lorg ar airgead na gcáiníocóirí. Tá an CIR sásta, go ginearálta, go bhfuil córais rialaithe leordhóthanacha ar fud na heagraíochta agus déanann sé a mholadh ina leith sin don Bhord.

Ba mhaith le baill an choiste buíochas a ghabháil le foireann lascach Intíre Éireann as a ngairmiúlacht agus a dtiomantas comhsheasmhach i leith rialachas lascach Intíre Éireann a fheabhsú agus a chur chun cinn i rith na bliana.

Airgeadas Iniúchta Ráitis 2019

Don bhliain dar críoch
31 Nollaig 2019

Iascach Intíre Éireann
Inland Fisheries Ireland

Clár Ábhair

1.	Faisnéis Ghinearálta	102
2.	Ráiteas um Rialachas agus Tuarascáil Bhail an Bhoird- 2019	103
3.	An tArd-Reachtaire Cuntas & Ciste	107
4.	Ráiteas ar Rialú Inmheánach	109

Faisnéis Ghinearálta

Seoladh

3044 Céide an Locha
Campas Gnó Iarthar na Cathrach
Baile Átha Cliath D24 Y265

Banc

Bank of Ireland
College Green
Dublin 2, D02 VR66

Auditor

Banc na hÉireann,
Faiche an Choláiste,
Baile Átha Cliath 2, D02 VR66.

Iniúcháir

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste,
3A Sráid an Mhéara Uachtarach,
Duga Spencer,
Baile Átha Cliath 1 D01 PF72

Aturnaetha

George Maloney & Co,
Solicitors,
6 Sráid Fhearnáin,
Cabán,
Co. an Chabháin, H12 V658.

Arthur Cox,
Ardán Phort an Iarla,
Baile Átha Cliath 2, D02 T380.

Liam Keane & Partners, Solicitors,
The Old Toll House,
Dún Seachlainn,
Co. na Mí, A85 DR68

Patrick J Durcan & Co,
Solicitors,
Sráid Shéamais,
Cathair na Mart,
Co. Mhaigh Eo, F28 KC52.

Coakley Moriarty,
Aturnaetha,
An Bóthar Nua,
Neidín,
Co. Chiarraí V93 N880

Aturnaetha ar lean

Kelly & Ryan Solicitors,
Sráid Taoiling,
Sligeach F91 YH66.

Tracey Solicitors,
34 Sráid Westmoreland,
Baile Átha Cliath 2 D02 YW59

MacHale Solicitors,
Sráid an Phiarsaigh,
Béal an Átha,
Co. Mhaigh Eo F26 K7C7.

VP McMullin & Son Solicitors,
Sráid Dhún na nGall,
Bealach Féich,
Co. Dhún na nGall F93 DE63

D.G. D.G. O'Donovan & Co,
5ú hUrlár, Riverpoint,
Sráid Mhala Íochtarach,
Luimneach V94WC6A

Mason Hayes & Curran,
Teach an Phoirt Theas,
Sráid na Bearú,
Baile Átha Cliath 4 D04 TR29

Boland & Quirke,
72 An Meal Theas,
Corcaigh T12 VX9A

James Reilly & Sons,
4, Plás Brighton,
Cluain Meala,
Co. Thiobraid Árann E91 X9V2

John M Forde & Son,
2, Ardán Montpellier,
Bóthar na Mara,
Gaillimh H91 A6P3.

Ráiteas um Rialachas agus Tuarascáil Bhail an Bhoird - 2019

Bunaíodh Iascach Intíre Éireann faoi Alt 6'Acht um Iascach Intíre 2010. Tá feidhmeanna an Bhoird leagtha amach in Alt 7 den Acht. Tá an Bord cuntasach don Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, agus tá sé freagrach as dea-rialachas agus a chinntiú go bhfuil príomhfheidhmeanna na gníomhaireachta mar atá leagtha amach faoi Alt 7 á bhfeidhmiú. Cuireann an Bord an tasc seo i gcrích trí chuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a shonrú agus cinntí straitéiseacha a dhéanamh maidir le gach príomhcheist gnó. Is é an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) agus an fhoireann bhainistíochta shinsearach atá freagrach as bainistíocht, rialú agus treo laethúil Iascach Intíre Éireann. Ní mór don Phríomhfheidhmeannach agus don fhoireann bhainistíochta sinsearach an treo straitéiseach leathan atá leagtha síos ag an mBord a leanúint, agus ní mór a chinntiú go bhfuil tuiscint shoiléir ag gach comhalta den Bhord ar na príomhghníomhaíochtaí agus na cinntí a bhaineann leis an eintiteas, agus ar aon rioscaí suntasacha a d'fhéadfadh teacht chun cinn. Feidhmíonn an POF mar cheangal díreach idir an Bord agus bainistíocht Iascach Intíre Éireann.

2.1 Rialachas

Tá obair agus freagrachtaí an Bhoird leagtha amach ina Bheartas Rialachais 07 - 'Ráiteas um Fhreagrachtaí an Bhoird'. Tugtar breac-chuntas ar ábhair atá curtha in áirithe go sonrach le haghaidh cinnidh an Bhoird ina Bheartas Rialachais 02 - 'Sceideal na gCinntí atá Forchoimeádta do Bhord Stiúrthóirí IFI'.

I measc na n-ábhar seasta a mheasann an Bord tá:

- Dearbhú leasanna
- Straitéis an Bhoird a Shocrú, i gcomhaontú leis an Aire
- Tuairiscí ó choistí
- Tuairiscí airgeadais / cuntais bhainistíochta
- Tuairiscí ar fheidhmíocht
- Ábhair fhorchoimeádta, agus
- Riosca

Ceanglaíonn **Alt 46** d'Acht um Iascach Intíre Éireann 2010 ar Bhord Iascach Intíre Éireann, na cuntais go léir is cuí agus is gnách ar an airgead go léir atá faighte agus caite aige a choimeád, i cibé foirm a cheadóidh an tAire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe

Agus na ráitis airgeadais sin á n-ullmhú acu, ceanglaítear ar an Bhord Iascach Intíre Éireann:

- Beartais chuntasaíochta chuí a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach;
- Breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta atá réasúnta agus stuama a dhéanamh;
- Na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthais leantaigh mura bhfuil sé míchuí glacadh leis go leanfaidh sé i mbun gnó;
- A lua go leanadh caighdeáin chuntasaíochta is infheidhme, faoi réir aon imeachtaí ábhartha a nochtadh agus a mhínítear sna ráitis airgeadais.

Tá an Bord freagrach as taifid chuntasaíochta leordhóthanacha a choinneáil ina nochtar, le cruinneas réasúnta tráth ar bith, a seasamh airgeadais agus a éascaíonn dó a chinntiú go gcomhlíonann na ráitis airgeadais le hAlt 46 den Acht um Iascach Intíre Éireann 2010. Tá an Bord freagrach as cothabháil agus sláine na faisnéise corparáidí agus airgeadais ar shuíomh gréasáin Iascach Intíre Éireann.

Tá an Bord freagrach as an bplean agus an buiséad bliantúil a cheadú, cuireadh i gcrích é seo ag a chruinniú an 30 Eanáir 2019. Rinneadh meastóireacht ar fheidhmíocht Iascach Intíre na hÉireann trí thagairt don phlean gnó bliantúil ag 6 as 11 chruinniú agus tuairiscíodh na cuntais bhainistíochta i gcoinne an bhuiséid ag gach cruinniú den Bhord ach dhá chruinniú. Rinne an Fheidhmeannacht athbhreithniú buiséid i Meitheamh 2019.

Tá an Bord freagrach freisin as a chuid sócmhainní a chosaint, agus dá bhrí sin chun bearta réasúnta a ghlacadh chun calaois agus neamhrialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Rinne an Feidhmeannas athbhreithniú ar Bheartas agus Nós Imeachta Frith-chalaoise IIÉ, a cuireadh faoi bhráid an Choiste Iniúchta & Riosca i mí na Samhna agus tar éis aiseolas ón gcoiste a chur i bhfeidhm, cheadaigh an Bord é i mí na Nollag 2019.

Measann an Bord go dtugann ráitis airgeadais Iascach Intíre Éireann léargas fíorcheart ar fheidhmíocht airgeadais agus ar staid airgeadais Iascach Intíre Éireann don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2019.

2.2 Struchtúr an Bhoird

Tá an Bord comhdhéanta de Chathaoirleach agus naonúr gnáthchomhaltaí, seachtar acu nach comhaltaí neamhfheidhmiúcháin iad, ainmní foirne agus an POF. Ceaptar an Cathaoirleach, comhaltaí neamhfheidhmiúcháin an Bhoird agus ainmní na foirne ar feadh tréimhse cúig bliana. Tagann an Bord le chéile sé huaire sa bhliain ar a laghad. Tugann an tábla thíos breac-chuntas ar na sonraí faoi stádas ceapacháin na mball le linn 2019.

Board member Listing

Post	Ainm	Ceaptha	Ainmniúcháin
Cathaoirleach	Fintan Gorman *	10/09/2018	Aireachta
Gnáthchomhalta	Martin McEnroe **	26/02/2014	Comhchoiste Oireachtais
Gnáthchomhalta	Niall Greene **	01/07/2014	Aireachta
Gnáthchomhalta	Frances Lucy	24/03/2015	Comhchoiste Oireachtais
Ainmní Foirne	Sean Coady	17/11/2015	Foireann
Gnáthchomhalta	Patrick Gibbons	13/01/2016	Comhchoiste Oireachtais
Gnáthchomhalta	Bernadette Orbinski Burke	01/07/2016	Aireachta
Gnáthchomhalta	Michael McGreal	22/03/2019	Aireachta
Gnáthchomhalta	Seamus Boland	22/03/2019	Aireachta
Gnáthchomhalta	Marie Louise Heffernan	01/05/2019	Comhchoiste Oireachtais
Gnáthchomhalta	Fiona Walsh	12/07/2019	Aireachta
Feidhmeannach	Ciaran Byrne	01/01/2010	POF

* An dara téarma oifige (a ceapadh ar dtús an 10 Meán Fómhair 2013) ** Téarma oifige ag críochnú in 2019: M. McEnroe (25 Feabhra 2019); N. Greene (30 Meitheamh 2019)

Bhunaigh an Bord buanchoiste amháin agus oibríonn sé faoi láthair, dhá fhochoiste eile agus fóram ionadaíoch geallsealbhóirí mar seo a leanas;

An Coiste Iniúchta agus Riosca (Buan): Tá triúr ball den Bhord. Is é ról an Choiste Iniúchta & Riosca (CIR) ná tacú leis an mBord maidir lena freagrachtaí maidir le saincheisteanna riosca, rialaithe agus rialachas agus le dearbhú comhlachaithe. Tá an CIR neamhspleách ó bhainistíocht airgeadais na heagraíochta. Go háirithe, cinntíonn an Coiste go ndéantar monatóireacht ghníomhach agus neamhspleách ar na córais rialaithe inmheánacha lena n-áirítear ar ghníomhaíochtaí iniúchta. Tuairiscíonn an CIR don Bhord tar éis gach cruinnithe, agus go foirmiúil i scríbhinn go bliantúil, i bhfoirm ‘Tuarascáil Bhliantúil an Choiste Iniúchta & Riosca’. Is iad seo a leanas comhaltaí an CIR; An tOllamh Frances Lucy (Cathaoirleach), Patrick Gibbons agus Bernadette Orbinski Burke. Bhí ceithre chruinniú den CIR in 2019; tugadh cuireadh don POF agus don Cheann Airgeadais chuig gach ceann de na cruinnithe seo.

Coiste na mBradán: Tá triúr ball den Bhord air. Is iad baill an choiste seo Niall Greene (Cathaoirleach), Sean Coady agus Martin McEnroe. Reáchtáladh trí chruinniú in 2019.

Meitheal na bhFeirmeacha Éisc: tá beirt bhall den Bhord, ceathrar ionadaithe ó gheallsealbhóirí slatiascaireachta agus beirt bhall den fhoireann bainistíochta sinsearaí. Is iad baill an Bhoird ar an gcoiste seo Fintan Gorman (Cathaoirleach) agus an tOllamh Frances Lucy.

2.3 Sceideal Tinrimh, Táillí agus Costais

Tá sceideal tinrimh ag cruinnithe an Bhoird agus na gcoistí do 2019 leagtha amach i Nóta 7 de na Ráitis Airgeadais do 2019. Cuimsíonn sé seo na táillí agus na caiteachais a fhaigheann gach ball: Ní bhfuair ball amháin den Bhord, an tOllamh Frances Lucy, táille Boird faoin bprionsabal Duine Amháin Tuarastail Amháin (OPOS).

2.4 Príomh-Athruithe Pearsanra in 2019

Shroich beirt bhall deireadh a dtéarma oifige agus ceapadh ceathrar ball nua ar an mBord le linn na tréimhse.

2.5 Nochtadh a Éilítear leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016)

Tá an Bord freagrach as a chinntiú gur chomhlíon lascaigh Intíre Éireann le ceanglais an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (“an Cód”), arna fhoilsiú ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i mí Lúnasa 2016. Leis an gCód, éilítear na nochtadh seo a leanas.

Sochair Ghearrthéarmacha na bhFostaithe

Bhí 39 sochar gearrthéarmach fostaí os cionn € 60,000

Féach **Nóta 6** de na Ráitis Airgeadais.

Costais Chomhairliúcháin

Sna costais chomhairliúcháin, áirítear costas comhairle sheachtraigh do bhainistíocht agus níl feidhmeanna “gnó mar is gnách” seachfhoinsithe san áireamh. Féach Nóta 5a de na Ráitis Airgeadais.

Caiteachas ar Thaisteal agus Cothú

Déantar caiteachas taistil agus cothaithe a chatagóiriú mar seo a leanas:

Luach saothair agus Costais Phá Eile

	2019	2018
	€	€
Taisteal & Cothú - Náisiúnta *	1,030,513	948,959
Taisteal & cothú - Idirnáisiúnta	61,793	63,161
	1,092,306	1,012,120

* áirítear taisteal agus cothú €27,623 a íocadh go díreach le comhaltaí an Bhoird in 2019. B'ionann an figiúr seo in 2018 agus €33,417. Ní dhearnadh comhaltaí Boird aon íocaíochtaí idirnáisiúnta taistil agus cothaithe as taisteal.

Costais agus Socrú Dlíthiúil

Baineann Táillí Dlíthiúla le cásanna ionchúisimh faoin reachtaíocht iascaigh agus faoi chomhairle dlí corparáideach. B'ionann na costais dlí iomlána in 2019 do chásanna ionchúisimh agus €233,424.

Caiteachas Fáilteachais

	2019	2018
	€	€
Fáilteachas foirne	9,391	3,436
Fáilteachas cliant	69	-
	9,460	3,436

Ráiteas maidir le Comhlíonadh

Ghlac an Bord leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016) agus tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm chun comhlíonadh an Chóid a chinntiú. Bhí an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú le haghaidh 2019 á chomhlíonadh ina iomláine ag Iascach Intíre Éireann.

Thar ceann Bhord Iascach Intíre Éireann

Mr Fintan Gorman
Cathaoirleach
Dáta 17 Nollaig 2020

Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste Comptroller and Auditor General

Report for presentation to the Houses of the Oireachtas Inland Fisheries Ireland

Opinion on the financial statements

I have audited the financial statements of Inland Fisheries Ireland for the year ended 31 December 2019 as required under the provisions of section 46 of the Inland Fisheries Act 2010. The financial statements comprise

- the statement of income and expenditure and retained revenue reserves
- the statement of comprehensive income
- the statement of financial position
- the statement of cash flows and
- the related notes, including a summary of significant accounting policies.

In my opinion, the financial statements give a true and fair view of the assets, liabilities and financial position of Inland Fisheries Ireland at 31 December 2019 and of its income and expenditure for 2019 in accordance with Financial Reporting Standard (FRS) 102 — *The Financial Reporting Standard applicable in the UK and the Republic of Ireland*.

Basis of opinion

I conducted my audit of the financial statements in accordance with the International Standards on Auditing (ISAs) as promulgated by the International Organisation of Supreme Audit Institutions. My responsibilities under those standards are described in the appendix to this report. I am independent of Inland Fisheries Ireland and have fulfilled my other ethical responsibilities in accordance with the standards.

I believe that the audit evidence I have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for my opinion.

Report on information other than the financial statements, and on other matters

Inland Fisheries Ireland has presented certain other information together with the financial statements. This comprises the annual report, the governance statement and Board members' report and the statement on internal control. My responsibilities to report in relation to such information, and on certain other matters upon which I report by exception, are described in the appendix to this report.

I have nothing to report in that regard.

Andrew Harkness
For and on behalf of the
Comptroller and Auditor General
21 December 2020

Appendix to the report

Responsibilities of Board members

As detailed in the governance statement and Board members' report, the Board members are responsible for

- the preparation of financial statements in the form prescribed under section 10 of the Inland Fisheries Act 2010
- ensuring that the financial statements give a true and fair view in accordance with FRS102
- ensuring the regularity of transactions
- assessing whether the use of the going concern basis of accounting is appropriate, and
- such internal control as they determine is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Responsibilities of the Comptroller and Auditor General

I am required under section 10 of the Inland Fisheries Act 2010 to audit the financial statements of Inland Fisheries Ireland and to report thereon to the Houses of the Oireachtas.

My objective in carrying out the audit is to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement due to fraud or error. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with the ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with the ISAs, I exercise professional judgment and maintain professional scepticism throughout the audit. In doing so,

- I identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements whether due to fraud or error; design and perform audit procedures responsive to those risks; and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for my opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- I obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the internal controls.
- I evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures.

- I conclude on the appropriateness of the use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, on whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on Inland Fisheries Ireland's ability to continue as a going concern. If I conclude that a material uncertainty exists, I am required to draw attention in my report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify my opinion. My conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of my report. However, future events or conditions may cause Inland Fisheries Ireland to cease to continue as a going concern.
- I evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

I communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that I identify during my audit.

Information other than the financial statements

My opinion on the financial statements does not cover the other information presented with those statements, and I do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with my audit of the financial statements, I am required under the ISAs to read the other information presented and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or with knowledge obtained during the audit, or if it otherwise appears to be materially misstated. If, based on the work I have performed, I conclude that there is a material misstatement of this other information, I am required to report that fact.

Reporting on other matters

My audit is conducted by reference to the special considerations which attach to State bodies in relation to their management and operation. I report if I identify material matters relating to the manner in which public business has been conducted.

I seek to obtain evidence about the regularity of financial transactions in the course of audit. I report if I identify any material instance where public money has not been applied for the purposes intended or where transactions did not conform to the authorities governing them.

I also report by exception if, in my opinion,

- I have not received all the information and explanations I required for my audit, or
- the accounting records were not sufficient to permit the financial statements to be readily and properly audited, or
- the financial statements are not in agreement with the accounting records.

Ráiteas ar Rialú Inmheánach

4.1 Raon Feidhme Freagrachta

Thar ceann Iascach Intíre Éireann, admhaím freagracht an Bhoird as a chinntiú go ndéanfar córas éifeachtach um rialú airgeadais inmheánaigh a choimeád agus a fheidhmiú. Leis an bhfreagracht seo, cuirtear san áireamh an ceanglas a bhaineann le Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

4.2 Cuspóir an Chórais um Rialú Inmheánach

Tá an córas rialaithe inmheánaigh deartha chun riosca a bhainistiú go leibhéal inghlactha seachas fáil réidh leis. Dá bhrí sin, ní féidir leis an gcóras ach dearbhú réasúnta agus ní dearbhú iomlán a sholáthar go bhfuil na sócmhainní faoi chosaint, agus go ndéantar na hidirbhearta a údarú agus a thaifead i gceart agus go gcuirtear cosc ar nó go mbraitear earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha go tráthúil.

Bhí an córas rialaithe inmheánaigh, faoin treoir arna eisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe (RCPA), i bhfeidhm do Iascach Intíre Éireann don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2019 agus suas go dtí dáta faofa na ráiteas airgeadais.

4.3 Cumas maidir le Riosca a Láimhseáil

Tá CIR bunaithe ag Iascach Intíre Éireann ar a bhfuil triúir comhaltaí Boird agus cuimsítear i dtacar scileanna na gcomhaltaí; saineolas rialachais, dlí, airgeadais agus iniúchta. Tháinig an CIR le chéile ceithre uaire le linn 2018.

Rinne Iascach Intíre Éireann a fheidhm iniúchta inmheánaigh a sheachfhoinsiú, agus déanann an tIniúcháir Inmheánach clár oibre a comhaontaíodh leis an CIR agus a cheadaíonn an Bord.

Tá Beartas Bainistíochta Riosca forbartha ag CIR a leagtar amach ann na próisis bainistíochta riosca atá i bhfeidhm agus mionsonraí maidir le ról agus freagrachtaí na gcomhaltaí foirne i ndáil le riosca, agus tá Ráiteas Inghlacthachta Riosca bunaithe ag Iascach Intíre Éireann freisin. Tá an beartas eisithe do na baill foirne shinsearach ar fad agus a gcomhaltaí foirne a bhfuiltear ag súil go mbeidís ag obair laistigh den bheartas seo, lena chinntiú go dtarraingítear aird ar rioscaí agus ar laigí rialaithe atá ag teacht chun cinn agus go ndéileáiltear leo mar is cuí, agus chun freagracht a ghlacadh as rioscaí agus as rialuithe laistigh dá réimse oibre féin.

4.4 Creat Riosca agus Rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag Iascach Intíre Éireann, a aithníonn agus a thuairiscíonn na príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistíochta atá á nglacadh chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin a mhaolú, a mhéid agus is féidir.

Tá clár riosca i bhfeidhm, lena n-aithnítear na príomhrioscaí atá os comhair Iascach Intíre Éireann agus aithníodh na rioscaí sin, rinneadh meastóireacht orthu agus tugadh grád dóibh de réir a dtábhachta. Déanann an CIR an clár a athbhreithniú ar bhonn rathúil. Úsáidtear toradh na measúnuithe seo chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh chun a chinntiú go ndéantar rioscaí a bhainistiú ar leibhéal inghlactha.

Ar an gclár riosca tugtar cur síos ar na rialuithe agus na gníomhartha atá riachtanach chun rioscaí a mhaolú agus chun freagrachtaí as rialuithe a shannadh don fhoireann ar leith, deimhnímh go bhfuil timpeallacht rialaithe ina bhfuil na heilimintí seo a leanas i bhfeidhm;

- Rinneadh doiciméadú de na nósanna imeachta maidir leis na príomhphróisis ghnó ar fad;
- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal bainistíochta;
- Tá córas buiséadaithe cuí ann le buiséad bliantúil a choimeádtar faoi athbhreithniú ag an mbainistíocht shinsearach;
- Tá córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcórais faisnéise agus teicneolaíochta cumarsáide a áirithiú;
- Tá córais i bhfeidhm chun sócmhainní a chosaint; agus
- Tá nósanna imeachta rialaithe i bhfeidhm i ndáil le maoiniú deontais d'iarratasóirí curtha chun feidhme, agus cinntíonn siad seo faomhadh leordhóthanach deontas agus monatóireacht agus athbhreithniú ar dheontaithe lena chinntiú go bhfuil maoiniú deontais curtha i bhfeidhm don chuspóir beartaithe.

4.5 Monatóireacht agus Athbhreithniú leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla le haghaidh monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd atá freagrach as gníomh ceartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta agus don Bhord. Deimhnímh go bhfuil na córais monatóireachta leanúnacha seo a leanas i bhfeidhm:

- Aithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomh-rialuithe sin agus chun aon easnamh a thuairisciú.

- Bunaíodh socruithe tuairiscithe ag gach leibhéal inar sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais; agus
- Déanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla maidir le feidhmíocht agus airgeadas lena léirítear feidhmíocht i gcoinne buiséad/réamhaisnéisí.

4.6 Soláthar

Deimhnímh go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag Iascach Intíre Éireann d'fhonn comhlíonadh a chinntiú le rialacha agus treoirlínte soláthair reatha agus gur chomhlíon Iascach Intíre Éireann leis na nósanna imeachta sin i rith 2019.

4.7 Athbhreithniú ar Éifeachtacht

Dearbhaím go bhfuil nósanna imeachta ag Iascach Intíre Éireann chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta maidir le bainistíocht riosca agus rialú. Tá monatóireacht agus athbhreithniú Iascach Intíre Éireann ar éifeachtacht an chórais rialaithe airgeadais inmheánaigh bunaithe ar obair na n-iniúcháirí inmheánacha agus seachtracha, agus den CIR a dhéanann maoirseacht ar a gcuid oibre agus tá an bhainistíocht shinsearach laistigh de Iascach Intíre Éireann freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh a fhorbairt agus a chothabháil.

Dearbhaím go ndearna an Bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha do 2019.

4.8 Saincheistanna um Rialú Inmheánach

Níor aithníodh aon laigí sa rialú inmheánach i ndáil le 2019 lena n-éilítear nochtadh sna ráitis airgeadais.

Tharla earráid agus léirmhíniú ar chiorclán 18/2010 a eisíodh in 2010 chun scálaí pá na foirne atá á n-earcú sa tseirbhís a laghdú, rinneadh ganníocaíocht foirne de €200,168 lena n-áirítear ÁSPC an Fhostóra. Bhí an ciorclán dírithe ar ghráid foirne leibhéal iontrála ach rinne IIÉ é a léirmhíniú mar iontrálaithe nua sa tseirbhís.

Níor cheart go mbeadh feidhm ag an gcorclán ach maidir le baill foirne riaracháin suas go Grád Oifigeach Feidhmiúcháin agus foireann allamuigh suas go Grád Oifigeach Iascaigh, chuir IIÉ an asbhaint thar raon iomlán na ngrád i bhfeidhm ar aon duine a tháinig isteach sa tseirbhís ó 2010, agus dá bhrí sin bhí ganníocaíocht de € 200,168 agus ÁSPC an Fhostóra san áireamh. Fabhraíodh an méid seo i Ráitis Airgeadais 2019.

Socrú loncaim um Shochar Comhchineáil

Lorg IIÉ comhairle ó na Coimisinéirí Loncaim maidir le conas caitheamh le Sochar Comhchineáil in imthosca áirithe. Rinneadh rialú nár chomhlíon an réasúnaíocht maidir le baill foirne a bhí ag tabhairt feithiclí abhaile na critéir atá leagtha amach sa chód cánach. Mar thoradh air sin, i mí na Samhna 2019 rinneadh íocaíocht leis na Coimisinéirí Loncaim de €277,659 lena n-áirítear ús de €18,108. Áiríodh sa tsuim socraíochta €206,261 i leith 2018 agus fabhraíodh an méid seo i ráitis airgeadais 2018. Tá céimeanna glactha ag IIÉ lena chinntiú go gcomhlíontar rialú na gCoimisinéirí Loncaim, tá feithiclí páirceáilte anois ag an mbunáit nó faoi ghlas ainmnithe.

Thar ceann Bhord Iascach Intíre Éireann

An tUasal. Fintan Gorman,
Cathaoirleach
Dáta 17 Nollaig 2020

Ráiteas maidir le hloncam agus Caiteachas agus Ráiteas Ar Chúlchisití Ioncaim Coimeádta don 12 mhí 31 Nollaig 2019

		Nótaí	2019		2018	
			€	€	€	€
Ioncam						
Maoiniú Stáit agus AE						
Deontais Oireachtais	2	31,259,559		29,699,199		
Lúide ranníocaíochtaí na Scéime Pinsin Aonair íoctha	14a	(124,210)		(95,681)		
Glanmhaoiniú iarchurtha do phinsin	14c	3,688,712	34,824,061	3,176,660	32,780,178	
Ioncam Eile		Roinn na Cosaint Shóisialta		86,827		151,000
Eile	3		3,543,247		3,102,827	
Iomlán Ioncam Eile			3,630,074		3,253,827	
Ioncam Iomlán			38,454,135		36,034,005	
Caiteachas						
Riarachán	4		6,296,855		5,856,141	
Oibriúcháin	5		31,053,579		27,560,637	
			37,350,434		33,416,778	
Barrachas/(Easnamh) don bhliain roimh Leithreasaí			1,103,701		2,617,227	
Aistriú ón/(chuig an) gCuntas Caipitil	12		(1,823,316)		(1,369,910)	
Barrachas/(Easnamh) don Bhliain tar éis Leithreasaí			(719,615)		1,247,317	

Ráiteas maidir le hloncam agus Caiteachas agus Ráiteas Ar Chúlchisití Ioncaim Coimeádta don 12 mhí 31 Nollaig 2019 (ar lean)

Iarmhéid Tugtha Anonn ar an 01 Eanáir	8,123,051	6,875,734
Iarmhéid Tugtha Anonn ar an 31 Nollaig	7,403,436	8,123,051

Is cuid de na ráitis airgeadais seo an Ráiteas ar
Shreafaí Airgid agus Nótaí 1 go 18. Thar ceann
Bhord Iascach Intíre Éireann

An tUasal Fintan Gorman - Cathaoirleach
17 Nollaig 2020

Patrick Gibbons - Ball den Bhord
17 Nollaig 2020

Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach don 12 Mhí go dtí an 31 Nollaig 2018

	Nótaí	2019	2018
		€	€
Barrachas/(Easnamh) don bhliain roimh Leithreasaí		1,103,701	2,617,227
Gnóthachain ó thaithí ar oibleagáidí sochair scoir		2,489,000	2,005,000
Athruithe ar fhoshuíomhanna atá mar bhonn le luach láithreach na n-oibleagáidí sochair scoir		(15,225,000)	(949,000)
Gnóthachain/(caillteanas) achtúireach iomlán sa bhliain	14b	(12,736,000)	1,056,000
Coigeartú ar mhaoiniú shochar scoir iarchurtha		12,736,000	(1,056,000)
Ioncam cuimsitheach Eile don bhliain		1,103,701	2,617,227

Is cuid de na ráitis airgeadais seo an Ráiteas ar Shreafaí Airgid agus Nótaí 1 go 18. Thar ceann Bhord Iascach Intíre Éireann

An tUasal Fintan Gorman - Cathaoirleach
17 Nollaig 2020

Patrick Gibbons - Ball den Bhord
17 Nollaig 2020

Ráiteas ar an Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2019

	Nótaí	2019	2018
		€	€
Sócmhainní Seasta			
Maoín, gléasra agus trealamh	9	21,716,312	19,892,996
Sócmhainní Reatha			
Fardal		344,853	383,591
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	16	14,905,070	16,312,857
Infháltais	10	953,950	438,550
		16,203,873	17,134,998
Dlíteanais reatha (méideanna dlite laistigh de bhliain amháin)			
Iníoctha	11	8,800,437	9,011,947
		8,800,437	9,011,947
GLAN-SÓCMHAINNÍ / (DLITEANAIS) REATHA		7,403,436	8,123,051
SÓCMHAINNÍ IOMLÁNA LÚIDE DLITEANAIS REATHA ROIMH PHINSIN		29,119,748	28,016,047
Sócmhainn maoinithe shochar scoir iarchurtha	14c	138,159,675	121,734,963
Oibleagáidí shochar scoir	14b	(138,159,675)	(121,734,963)
SÓCMHAINNÍ IOMLÁNA LÚIDE DLITEANAIS REATHA		29,119,748	28,016,047
GLANSÓCMHAINNÍ/(DLITEANAIS)		29,119,748	28,016,047
Cúlchistí - ag léiriú Glansócmhainní a Aistríodh chuig Iascach Intíre Éireann			
Cuntas caipitil	12	21,716,312	19,892,996
Barrachas ar an gCuntas loncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí loncaim coinnithe		7,403,436	8,123,051
		29,119,748	28,016,047

Ráiteas ar an Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2019 (Ar lean)

s cuid de na ráitis airgeadais seo an Ráiteas ar Shreafaí Airgid agus Nótaí 1 go 18. Thar ceann Bhord Iascach Intíre Éireann

An tUasal Fintan Gorman - Cathaoirleach
17 Nollaig 2020

Patrick Gibbons - Ball den Bhord
17 Nollaig 2020

Ráiteas ar Shreafaí Airgid don 12 Mhí go dtí an 31 Nollaig 2019

	2019	2018
	€	€
Glan-Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin		
Barrachas Ioncaim thar Caiteachas	1,103,701	2,617,227
Dímheas agus Lagú Sócmhainní Seasta	2,130,088	1,669,400
(Méadú) / Laghdú in Infháiltais	(515,400)	893,966
Méadú / (Laghdú) ar Mhíreanna Iníochta	(211,510)	1,188,483
(Brabús) / Caillteanas ar dhíol sócmhainní seasta	(276,792)	(86,297)
Glanús	23,016	19,054
(Méadú) / Laghdú i Fardal	38,738	(43,648)
Glan-insreabhadh / (eis-sreabhadh) ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin	2,291,841	6,258,185
Sreafaí Airgid Thirim ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta		
Íocaíochtaí chun Maoín, Plandaí & Trealamh a fháil	(3,966,484)	(3,040,630)
Fáltais ó dhiúscairtí Réadmhaoine, Gléasra & Trealamh	289,872	87,617
Glan-Insreabhadh/(Eis-sreabhadh) Airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta	(3,676,612)	(2,953,013)
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Airgeadais		
Glanús	(23,016)	(19,054)
Glan-Insreabhadh/(Eis-sreabhadh) Airgid ó Ghníomhaíochtaí Maoinithe	(23,016)	(19,054)
Glanmhéadú/(Laghdú) in airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	(1,407,787)	3,286,118

Ráiteas ar Shreafaí Airgid don 12 Mhí go dtí an 31 Nollaig 2018 (ar lean)

	2019	2018
	€	€
Réiteach glan-Insreabhadh/(Eis-sreabhadh) Airgid		
chuig gluaiseacht i nglanchistí	(1,407,787)	3,286,118
Méadú / (Laghdú) in airgead tirim	16,312,857	13,026,739
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim ag tús na bliana	14,905,070	16,312,857
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim ag tús na bliana		

Is cuid de na ráitis airgeadais seo an Ráiteas ar Shreafaí Airgid agus Nótaí 1 go 18.

Thar ceann Bhord Iascach Intíre Éireann

An tUasal Fintan Gorman - Cathaoirleach
17 Nollaig 2020

Patrick Gibbons - Ball den Bhord
17 Nollaig 2020

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2019

1. Beartais Chuntasaíochta

Tá bunús na gcuntasaíochta agus na beartais shuntasacha chuntasaíochta ar ghlac Iascach Intíre Éireann iad leagtha amach thíos. Cuireadh i bhfeidhm go comhsheasmhach iad go léir ar fud na bliana agus don bhliain roimhe.

a) Faisnéis Ghinearálta

Bunaíodh Iascach Intíre Éireann faoin Acht Iascaigh 2010, agus tá a phríomhoifig suite ag 3044 Céide an Locha, Campas Gnó Iarthar na Cathrach, Baile Átha Cliath 24, D24 Y265.

Is iad príomhchuspóirí Iascach Intíre Éireann acmhainn iascaigh intíre na hÉireann a chosaint, a bhainistiú agus a chaomhnú.

Is Eintiteas Leasa Phoiblí (ELP) é Iascach Intíre Éireann.

b) Ráiteas maidir le comhlíonadh

Ullmhaíodh ráitis airgeadais Iascach Intíre Éireann don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2019 i gcomhréir le FRS 102, an caighdeán tuairiscithe airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn arna eisiúint ag an gComhairle Tuairiscithe Airgeadais (FRC) agus arna fhógairt ag Cuntasóirí Cairte Éireann.

c) Bunús an ullmhúcháin

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil, ach amháin i gcás sócmhainní agus dliteanais áirithe a thomhaistear ag luach cóir, mar atá mínithe sna beartais chuntasaíochta thíos. Tá na ráitis airgeadais san fhoirm atá faofa ag an Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil le comhthoiliú an Aire Chaitheachais Phoiblí agus Athchóirithe faoi Acht um Iascach Intíre 2010. Cuireadh na beartais chuntasaíochta seo a leanas i bhfeidhm go comhsheasmhach nuair a bhíodhas ag déileáil le míreanna a mheastar a bheith ábhartha maidir le ráitis airgeadais Iascach Intíre Éireann.

d) Ioncam

Deontais Oireachtais

Déantar cuntas ar ioncam ó Dheontais Oireachtais ar bhonn fáiltas airgid.

Déantar cuntas ar ioncam ón Roinn Cultúir, Oidhreacht, agus Gaeltachta faoina scéim Áineasa Tuaithe ar bhonn fabhrúithe.

Déantar cuntas ar ioncam ón Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil i ndáil leis an Straitéis Náisiúnta d'Fhorbairt na Slatiascaireachta agus an Scéim Tacaíochta d'Iascairí Eascann ar bhonn fabhrúithe

Déantar cuntas ar gach ioncam eile a fhaightear ar bhonn fabhrúithe.

Aisíoc deontas íoctha

Bíonn deontais íoctha in-aisíoctha in imthosca áirithe, cosúil le leachtú/díscaoileadh na cuideachta fála, nó mura gcomhlíontar coinníollacha an deontais. Aithnítear aisíocaíochtaí deontais nuair is cosúil go mbeidh an t-airgead á fháil ag Iascach Intíre Éireann agus nuair is féidir an tsuim a mheas go cruinn; dá réir sin, déantar cuntas orthu ar bhonn fabhruithe.

Ioncam úis

Aithnítear ioncam úis ar bhonn fabhruithe trí úsáid a bhaint as modh an ghlanráta úis.

Ioncam Eile

Aithnítear ioncam eile ar bhonn fabhruithe seachas an ciste Caomhantais, fineálacha & forghéilleadh, díol foilseachán agus táillí iarrataí Saorála Faisnéise a thuairiscítear ar bhonn airgead faighte.

(iv) Trealamh Saotharlainne	33⅓%
(v) Báid	10%
(vi) Leantóirí	10%
(vii) Innill	20%
(viii) Troscán agus Trealamh Oifige	20%
(ix) Ríomhairí	33⅓%

Is ionann luach iarmharach agus an tsuim réamh-mheasta a gheofaí faoi láthair ó shócmhainn a dhiúscairt, tar éis costais mheasta na diúscartha a asbhaint, má tá an tsócmhainn ar aois agus i riocht a mbeifí ag súil leis ag deireadh a saolré fóna cheana féin.

Má tá fianaise oibiachtúil ann maidir le bearnúchán luach sócmhainne, aithnítear caillteanas bearnúcháin sa Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus i gCúlchistí Ioncaim Coinnithe don bhliain.

e) Cuntas Caipitil

Léirítear sa Chuntas Caipitil méid ioncaim gan amúchadh a úsáideadh chun sócmhainní seasta a cheannach.

e) Maoin, gléasra agus trealamh

Luaitear réadmhaoin, gléasra agus trealamh ag costas lúide dímheas carntha, arna choigeartú le haghaidh aon fhorála maidir le lagú. Déantar foráil le haghaidh dímheasa ar gach réadmhaoin, gléasra agus trealamh, seachas talamh agus saothar ealaíne ruilse, ag rátaí a mheastar a dhíscríobhann costas luach iarmharach measta gach sócmhainne ar bhonn líne dhíreach thar a saol úsáideach measta, mar seo a leanas:

(i) Foirgnimh agus Gorlanna	2%
(ii) Mótarfheithiclí	20%
(iii) Trealamh Allamuigh	25%

f) Fardal

Cuimsítear san fhardal earraí atá le hathdhíol, agus aithnítear iad sna ráitis airgeadais ag an gCostas agus Glanluach Inréadaithe (GLI) is ísle. Ríomhtar costas ar bhonn “is túisce isteach is túisce amach” (FIFO) agus áirítear gach costas ceannaigh leis. Is é an NRV an praghas díola (iarbhir nó measta) lúide na costais riachtanacha chur i gcrích go léir. Ríomhtar stoc san fheirm éisc le ráta básmhaireachta measta 60%.

g) Infháltais

Aithnítear infháltais ag luach cóir, lúide soláthar in aghaidh fiacha amhrasacha. Is foráil shonrach í an fhoráil le haghaidh fiacha amhrasacha, agus bunaítear í nuair atá fianaise oibiachtúil ann nach mbeidh Iascach Intíre Éireann in ann na méideanna ar fad atá dlite dó a bhailiú. Aithnítear gach gluaiseacht san fhoráil le haghaidh fiacha amhrasacha sa Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus sna Cúlchistí Ioncaim Coinnithe.

h) Léasanna Oibriúcháin

Aithnítear caiteachas cíosa faoi léasanna oibriúcháin sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coinnithe thar shaolré an léasa. Aithnítear caiteachas ar bhonn líne dhíreach i gcaitheamh thréimhse an léasa, seachas nuair a bhaineann méaduithe cíosa leis an ráta ionchasach boilscithe, agus aithnítear na méaduithe seo sa chás seo nuair a thabhaítear iad. Aithnítear aon dreasachtaí léasa thar shaolré an léasa.

i) Sochair d'Fhostaithe

Sochair Ghearrthéarmacha

Aithnítear sochair ghearrthéarmacha amhail pá saoire mar chostas sa bhliain, agus tá sochair a fhabhraítear ag deireadh na bliana san áireamh sna figiúirí Iníoctha sa Ráiteas Airgeadais.

Sochair Scoir

Bhunaigh Iascach Intíre Éireann a scéim pinsin féin le sochar sainithe roimhe seo, a bhí á maoiniú go bliantúil ar bhonn íoctar mar a úsáidtear ó airgead curtha ar fáil ag an Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, agus ó ranníocaíochtaí asbhainte ó thuarastail foirne atá á gcoimeád. Tá an Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair ('Scéim Aonair') i bhfeidhm freisin ag Iascach Intíre Éireann, ar scéim sochair shainithe í d'fhostaithe inphinsin sa tseirbhís poiblí a ceapadh an 1 Eanáir 2013 nó dá éis. Íoctar ranníocaíochtaí na mball den Scéim Aonair leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe (RCPA).

Léirítear i gcostais phinsin na sochair phinsin a thuilleann fostaithe, agus léirítear iad glan ó ranníocaíochtaí pinsin ó bhaill foirne. Aithnítear suim atá comhfhreagrach don mhuirear pinsin mar ioncam sa mhéid is féidir í a aisghabháil, agus fritháirítear í in aghaidh deontas a fhaightear sa bhliain chun íocaíochtaí pinsin a urscaoileadh.

Léirítear gnóthachain agus caillteanais achtúireacha ar dhliteanais na scéime sa Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach, agus aithnítear coigeartú comhfhreagrach sa mhéid in-aisghabhála ón Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil.

Léirítear sna ráitis airgeadais, ag luach cóir, na sócmhainní agus dliteanais a eascraíonn ó oibleagáidí pinsin agus aon mhaoiniú gaolmhar Iascach Intíre Éireann, agus aithnítear ann na costais a bhaineann le sochair phinsin a sholáthar sna tréimhsí cuntasáiochta ina dtuilleann fostaithe iad. Déantar dliteanais scéim sochair scoir a thomhas ar bhonn achtúireach trí úsáid a bhaint as modh na n-aonad réamh-mheasta creidmheasa

j) Breithiúnais agus Meastacháin Chuntasaíochta Criticiúla

Le hullmhú na ráiteas airgeadais, bíonn gá ar an mbainistíocht breithiúnas, meastacháin agus boinn tuisceana a dhéanamh, a dhéanann difear do na suimeanna a thuairiscítear do shócmhainní agus do dhliteanais amhail dáta an chlár chomhordaithe agus na suimeanna a tuairiscíodh le haghaidh ioncaim agus caiteachais i rith na bliana. Mar sin féin, ciallaíonn nádúr an mheastacháin gur féidir na torthaí iarbhir a bheith éagsúil ó na meastacháin sin. Bhí an éifeacht is suntasaí ag na breithiúnais seo a leanas maidir le méideanna aitheanta sna ráitis airgeadais.

Lagú de Mhaoin, Gléasra agus Trealamh

Sócmhainní atá faoi réir amúchadh, déantar iad a athbhreithniú le haghaidh lagú, nuair a léirítear in eachtraí nó in athruithe ar chúinsí go bhféadfadh nach mbeifí in ann an tsuim ghlanluacha a aisghabháil.

Aithnítear caillteanas lagaithe mar an méid atá idir luach na sócmhainne agus suim in-aisghabhála na sócmhainne, fad is mó an tsuim luacha ná an tsuim in-aisghabhála. Is é an tsuim in-aisghabhála an suim is airde de luach cóir na sócmhainne lúide costas díola agus luach úsáide na sócmhainne.

D'fhoill lagú a mheasúnú, rangáítear sócmhainní ag na leibhéil is ísle dá bhfuil sreabhadh airgid atá inaitheanta ar leithligh (aonaid ghiniúna airgid) ann. Sócmhainní neamhairgeadais a ndearnadh lagú orthu, athbhreithnítear iad le haghaidh aisiompú féideartha an lagaithe ar gach dáta tuairiscithe

Dímheas agus Luachanna Iarmharacha

Rinne na Stiúrthóirí athbhreithniú ar shaolré na sócmhainní agus ar luachanna iarmharacha bainteacha de gach aicme sócmhainne seasta agus, go háirithe, ar shaolré eacnamaíoch fhónta agus luachanna iarmharacha na ndaingneán agus na bhfeisteas agus tháinig siad ar an gconclúid gur cuí atá saolré na sócmhainní agus na luachanna iarmharacha.

Soláthairtí

Déanann Iascach Intíre Éireann soláthairtí le haghaidh oibleagáidí dlíthiúla agus cuiditheacha is eol di a bheith dlite ag dáta deiridh na tréimhse. De ghnáth, déantar na forálacha bunaithe ar fhaisnéis stairiúil nó ar fhaisnéis ábhartha eile, agus iad coigeartaithe le haghaidh treochtaí le déanaí, nuair is cuí. Mar sin féin, is meastacháin iad ar na costais airgeadais a bhaineann le teagmhais nach dtarlóidh ar feadh roinnt blianta. Mar thoradh air sin agus ar an éiginnteacht a bhaineann leis na torthaí deiridh, d'fhéadfadh go mbeadh difríocht shuntasach idir an táirgeacht iarbhir agus an táirgeacht réamh-mheasta.

Oibleagáid Shochar Scoir

Na toimhdí is bunús leis na luachálacha achtúireacha a shocraítear na suimeanna a aithnítear sna ráitis airgeadais ina leith (lena n-áirítear rátaí lascaine, rátaí méadaithe ar leibhéil chúitimh sa todhchaí, rátaí mortlaíochta agus rátaí treochta costas cúram sláinte), nuashonraítear iad gach bliain bunaithe ar dhálaí eacnamaíocha reatha agus i dtaca le haon athruithe ábhartha ar théarmaí agus coinníollacha na bpleananna pinsin agus iarscoir.

Is féidir leis na nithe seo dul i bhfeidhm ar na toimhdí trí:

- (i) an ráta lascaine, athruithe ar an ráta fáltais ar bhannaí corparáideacha ardcháilíochta
- (ii) leibhéil chúitimh sa todhchaí, dálaí sa mhargadh saothair sa todhchaí

Nótaí leis na ráitis airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

2 Deontais Oireachtais

Cuimsítear sna Deontais Oireachtais vótáilte chuig IIE ó Vóta 29 Cumarsáid, Gníomhú ar son na hAeráide agus Comhshaol, Fo-cheannteideal E3 Iascach Intíre mar a léirítear sna ráitis airgeadais na nithe seo a leanas:

	2019	2018
	€	€
Iascaigh Intíre Éireann		
Deontas Caiteachais Reatha	28,027,736	25,246,000
Deontas Caiteachais Reatha - NSAD	576,605	650,146
Deontas Caiteachais Chaipitúil	2,655,218	3,803,053
	31,259,559	29,699,199

	2019	2018
	€	€
3 Ioncam Eile		
Obair chonartha	971,337	700,573
Ioncam Feirme Éisc	352,864	303,359
Ioncam ó Cheadanna	586,628	558,791
Ioncam ó Cheadúnais		
Slat	462,045	
Iascaireacht Tráchtála	34,617	
Déileálaithe Chuid X	35,455	
Iascaigh Stáit	74,975	607,092
Maoiniú Caomhnaithe Bradáin		388,324
Fíneálacha & Forghéillte (a)	124,531	63,283

Nótaí leis na ráitis airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

3 Ioncam Eile (ar lean)

Rátaí lascaigh	234,318	229,832
An Roinn Coimirce Sóisialaí - Fostaíocht Pobail	86,827	151,000
Brabús (Caillteanas) ar Dhíolachán Sócmhainní Seasta	276,792	86,297
An Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta - An Ciste Áineasa Tuaithe	-	345,131
Ilghnéitheach	1,361	18,413
	3,630,074	3,253,827

(a) Le linn méideanna 2019, íocadh € 22,065 san iomlán ón Vóta Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil faoi Alt 315(3) den Acht lascaigh (Comhdhlúthú) 1959. Áirítear iad seo i bhFíneálacha agus Forghéilleadh (2018: €11,667).

Nótaí leis na ráitis airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

Nótaí			
		2019	2018
		€	€
4 Riarachán	6		
Costais foirne agus táillí Comhaltaí Boidr	8e	4,563,627	4,085,854
Speansais oifige		332,740	302,495
Ús bainc		24,088	20,126
Fógraíocht & faisnéis phoiblí		83,036	79,995
Poiblíocht & fógraíocht		160,799	178,850
Táillí gairmiúla		229,486	229,810
Táille iniúchta		33,000	30,000
Speansais an bhoird		32,752	33,978
Táillí Dí		31,399	51,734
Árachas		51,540	42,891
Dímheas	9	432,164	448,633
Caiteachas Ríomhaireachta	8d	156,122	156,690
Ilghnéitheach	8b	111,119	107,286
Soláthar drochfhiachais	8b	54,983	87,799
		6,296,855	5,856,141

Nótaí leis na ráitis airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

Nótaí			
		2019	2018
		€	€
5 Oibriúcháin			
Costais foirne	6	21,643,066	20,603,140
Speansais oifige	8e	633,598	613,122
Sábháilteacht		708,652	375,861
Oiliúint		421,464	216,941
Táillí Dí		251,704	179,483
Táillí gairmiúla		1,799,244	615,534
Deisiúcháin & cothabháil	8e	97,725	87,207
Soláthairtí allamuigh		337,762	243,782
Oibreacha Forbartha	8c	364,395	467,373
Soláthairtí Forbartha	8c	790,400	652,345
Rith & cothabháil feithiclí & bád	8a	1,346,675	1,281,735
Speansais saotharlainne		39,957	57,397
Ceannaigh éisc & bia éisc		151,373	140,968
Árachas		267,005	239,645
Dímheas	9	1,697,924	1,220,767
Trochlú	8b	-	125,000
Ilghnéitheach	8b	286,393	262,004
Caiteachas Ríomhaireachta	8d	159,549	123,856
Coimisiún ceadúnais agus ceada		56,693	54,477
		31,053,579	27,560,637
Caiteachas iomlán		37,350,434	33,416,778

Nótaí leis na ráitis airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

5a

	2019	2017
	€	€
Costais chomhairliúcháin - Mionsonraí		
Feabhsú Gnó	98,520	112,985
Airgeadas	76,898	74,429
AD / Pinsin	93,300	102,702
Táillí Dí	283,104	230,867
Innealtóir Comhairleach	33,875	31,269
Suirbhé na nEascann	24,100	71,660
Íocaíochtaí na Scéime Tacaíochta Eascann *	1,325,340	-
Comhairleoir Comhshaoil	97,461	115,745
Seirbhísí Leighis	29,973	20,714
Seirbhísí Tréidliachta	18,434	14,553
Rianú Míolta	33,558	104,738
Eile	38,979	46,591
Caipiteal Eile	103,853	23,647
PR / Margaíocht	124,952	128,342
Iomlán	2,382,347	1,078,242

* Tairgeann an Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus an Comhshaol íocaíocht cúitimh tríd an Scéim Tacaíochta Iascairí Eascann d'iar-iascairí eascainne a raibh ceadúnas / cead acu bheith rannpháirteach leis an iascach eascann tráchtála in 2007.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

6 Luach saothair agus Costais Phá Eile

		2019	2018
		€	€
6a	Tuarastail & pá*	19,051,688	18,064,168
	Táillí Chomhaltaí an Bhoird 7	61,534	51,852
	Taisteal & cothú - Náisiúnta	1,030,513	915,542
	Taisteal & cothú - Idirnáisiúnta	61,793	63,161
	Costais phinsin 14a	6,001,165	5,594,271
		26,206,693	24,688,994

San áireamh i dtuarastail agus i bpá tá:

- méideanna dar luach €1.247m san iomlán a íocadh le 269 ball foirne (2018: €1.244m íoctha le 256 ball foirne) maidir le híocaíochtaí uaireanta neamhshóisialta

- Níor íocadh aon sochar foirceanta in 2019

	2019	2018
Líon na bhfostaithe	Number	Number
Bainistíocht & cléireachas	67	65
Taighde / teicniúil	253	243
Eile	1	1
Foireann iomlán	321	309

* Tairgeann an Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus an Comhshaol íocaíocht cúitimh tríd an Scéim Tacaíochta Iascairí Eascann d'iar-iascairí eascainne a raibh ceadúnas / cead acu bheith rannpháirteach leis an iascach eascann tráchtála in 2007.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

6b Raon sochar gearrthéarmach tuarastail fostaithe

Ó	Chuig	2019	2018
€60,000	€69,999	36	22
€70,000	€79,999	3	1
€80,000	€89,999	9	10
€90,000	€99,999	1	-
€100,000	€109,999	4	4
€110,000	€119,999	-	-
€120,000	€129,999	-	-
€130,000	€139,999	-	-
€140,000	€149,999	-	1
€150,000	€159,999	-	-
€160,000	€169,999	-	-
€170,000	€179,999	1	-

Nóta: Chun críocha an nocht seo, sna sochair ghearrthéarmacha fostaithe i ndáil le seirbhísí a rinneadh le linn na tréimhse tuairiscithe, áirítear tuarastail, ragobair, liúntais agus íocaíochtaí eile arna ndéanamh thar ceann an fhostaí, ach níl ÁSPC an fhostóra san áireamh.

6c Sochair Fostaithe Chomhiomlána

	2019	2018
	€	€
Tuarastal foirne agus sochair ghearrthéarmacha Baill Foirne Buana	16,475,239	14,846,437
Tuarastal foirne agus sochair ghearrthéarmacha Baill Foirne Conartha	960,491	856,873
Costais sochar scoir	6,001,165	5,594,271
Ranníocaíocht an fhostóra le leas sóisialach	1,670,553	1,581,087
	25,107,448	22,878,668

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

6d Sochair Ghearrthéarmacha na Foirne	2019	2018
	€	€
Pá Bunúsach	14,645,393	14,211,872
Ragobair	14,734	14,994
Liúntais	1,302,477	1,292,387
	15,962,604	15,519,253

*Tuarastail agus pá Sochar comhchineáil

Tar éis comhairle maidir le cáin dlí a fháil, chomhaontaigh IIÉ dliteanas de €192,151 do 2018 móide ús de €14,110 iomlán €206,261. Bunaíodh dliteanas de €71,397 lena n-áirítear ús (€ 3,998) do 2019, suas go dtí 31.10.19. Tá feithiclí páirceáilte anois ag an mbunáit nó faoi ghlas ainmnithe agus tá céimeanna glactha ag IIÉ lena chinntiú go gcomhlíontar na Coimisinéirí loncaim amach anseo. Tá dhá réimse ag fanacht le ceadú ó na Coimisinéirí loncaim, ach tá an dliteanas ionchasach iomlán curtha san áireamh sa chomhaontú. Rinneadh uainchláir agus sceidealú glaonna amach foirne ar na príomhcheisteanna a bhí faoi dhiospóid.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

6e Príomh-Phearsanra Bainistíochta

Áirítear i measc na bpríomhphearsanra bainistíochta in Iascach Intíre Éireann comhaltaí den Bhord, an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, an Ceannasaí Airgeadais & Lóistíochta, an Ceannasaí Oibríochtaí, Ceannasaí na Forbartha Gnó, an Ceannasaí Taighde & TFC agus an Ceannasaí Acmhainní Daonna. Tá eolas maidir le luach iomlán na sochar fostaí do phríomhphearsanra bainistíochta sonraithe thíos:

	2019	2018
	€	€
Tuarastal	736,179	680,590
Liúntais	-	-
Sochair Foirceanta	-	-
Árachas Sláinte	-	-
	736,179	680,590

Ní áirítear luach na sochar scoir a thóilltear le linn na tréimhse i gceist i dtuarastal na foirne bainisteoireachta príomhúla. Is comhaltaí iad na príomhphearsanra bainistíochta, ach amháin na Comhaltaí Boird, de scéim pinsin Iascach Intíre Éireann, agus ní théann a dteidlíochtaí sa chomhthéacs sin thar téarmaí shamhail scéim pinsin na seirbhíse poiblí.

6f Luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin

Bhí luach saothair an Phríomhfheidhmeannaigh comhdhéanta de:

	2018	2017
	€	€
Tuarastal Bunúsach Bliantúil	148,909	141,184
Riaráistí	21,833	-
ÁSPC an fhostóra	17,116	14,055
Iomlán	187,859	155,240

Is comhalta de scéim pinsin Iascach Intíre Éireann é an POF agus ní théann a theidlíochtaí thar an teidlíocht chaighdeánach i scéim aoisliúntais sochair shainithe shamhail na hearnála poiblí. Ní chuirtear luach na sochar scoir a thuilltear sa tréimhse san áireamh anseo. Fuair an POF forchúiteamh taistil agus cothaithe de € 9,640 in 2019 (2018: €9,191). Ní dhearnadh aon íocaíochtaí leis an Dr. Ciaran Byrne, Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, faoi scéimeanna pá a bhaineann le feidhmíocht sa tréimhse. Íocadh riaráistí de €21,883 leis an bPríomhfheidhmeannach in 2019. Is ionann an Tuarastal Bliantúil agus €159,729.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

7 Íocadh na méideanna seo a leanas le baill an Bhoird don 12 mhí dar críoch 31 Nollaig 2019

	Bord	An Coiste Iniúchta & Riosca	Coiste na mBradán	Míleáiste & Cothú	Táillí & Luach Saothair
	2019	2019	2019	2019	2019
Líon na gCruinnithe					
Fintan Gorman (Cathaoirleach) ^E	11			10,535	11,970
Prof Frances Lucy ^{A,E}	10	4		1,879	-
Martin McEnroe ^{C,D}	1		2	812	1,160
Niall Greene ^D	5		3		3,848
Sean Coady ^{C,D,F}	11		3	5,349	8,455
Patrick Gibbons ^{A,C}	11	4		690	7,695
Bernadette Orbinski Burke ^A	9	4		324	7,695
Seamus Boland	7				5,982
Michael McGreal	8			3,025	5,982
Marie Louise Heffernan	8			5,011	5,130
Fiona Walsh	5				3,617
				27,625	61,534

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

Íocadh na méideanna seo a leanas le baill an Bhoird don 12 mhí dar críoch 31 Nollaig 2018

Bord	Míleáiste & Cothú	Táillí & Luach Saothair	Cruinnithe a bhFreastalaíodh Orthu
	2018	2018	2018
Fintan Gorman (Cathaoirleach) ^{A,E}	10,616	11,970	12
Prof Frances Lucy ^{A,E}	3,723	-	16
Martin McEnroe ^{C,D}	4,603	7,695	18
Niall Greene ^D	816	7,695	12
Sean Coady ^{C,D,F}	5,633	8,449	17
Patrick Gibbons ^{A,C}	360	7,695	16
Bernadette Orbinski Burke ^A	1,117	7,695	14
Fidelma McGuirk ^{B,D}	6,549	653	-
	33,417	51,852	

Reáchtáladh 18 cruinniú ar fad le linn 2019 (2018: 27 cruinniú)

Ní bhfuair an tOllamh Frances Lucy táille Boird faoi phrionsabal TAon-Tuarastal an Duine (ATD) Freastalaíonn roinnt comhaltaí ar Fhochoistí Boird freisin:

A An Fochoiste Iniúchta & Riosca

B Éirithe as an mBord ar an 31 Eanáir 2018

C An Fochoiste Cosanta

D Fochoiste na mBradán

E Grúpa Oibre na bhFeirmeacha Éisc

F Is é Sean Coady an t-ionadaí foirne ar an mBord agus tá ÁSPC Fostóra san áireamh ina tháille thuas.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

	2019	2018
	€	€
8a Rith & cothabháil feithiclí & báid		
Árachas Feithicle	102,580	120,851
Deisiúcháin & cothabháil feithiclí	280,088	324,806
Breosla feithicle	457,577	492,602
Árachas Báid	43,596	30,509
Deisiúcháin agus cothabháil báid	111,438	177,568
Breosla báid	36,242	32,980
Fruiliú Gluaisteán Ceilte	2,509	6,591
Stóráil Báid & Feithiclí	8,556	1,727
Costais chothabhála eile	304,089	94,101
	1,346,675	1,281,735

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

	2019	2018
	€	€
8b Ilghnéitheach		
Irisí / tréimhseacháin	3,904	1,826
Speansais Chruinnithe	48,304	26,130
Cúiréir	9,225	7,227
Caiteachas ar Áiseanna	67,166	73,812
Vacsáiní Éisc	2,761	4,808
Costais Ghorlainne	35,935	41,482
Soláthairtí tí	20,878	23,561
Glanadh	53,175	54,527
Slándáil	46,223	29,997
Deisiúcháin & cothabháil trealamh	59,580	65,573
Soláthar Drochfhiach	54,983	87,799
Díscríobh drochfhiach	-	-
Trealamh faoi bhun €500	39,906	36,911
Trochlú *	-	125,000
Ilearraí	10,455	3,436
	452,495	582,089

* Foirceannadh an léas ar thrádstóras Shoird ag clásal scoir in 2018. Bhí trochlú mar choinníoll den léas.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

	2019	2018
	€	€
8c Caiteachas Forbartha		
Fochonradh / fruiliú plandaí	360,858	396,248
Soláthairtí forbartha	790,400	652,345
Oibreacha Athshlánúcháin	3,537	47,742
Oibreacha Slatiascaireachta	-	23,383
	1,154,795	1,119,718
8d Caiteachas Ríomhaireachta		
Tomhaltáin ríomhaireachta	10,010	6,766
Bogearraí ríomhaireachta	114,621	66,654
Cothabháil & Ceadúnú Ríomhaireachta	191,040	207,126
	315,671	280,546
8e Speansais oifige		
Priontáil & stáiseanóireacht	83,162	72,318
Post & teileafón	88,814	90,842
Fóin phóca & Leathanbhanda & Crainn Aeróige & Cumarsáid Lasmuigh den Láthair	313,538	267,154
Cíos & rátaí	103,179	119,734
Teas & solas	247,872	278,109
Deisiúcháin & cothabháil	227,498	174,667
	1,064,063	1,002,824

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

9 Maoin, Gléasra & Trealamh

	Talamh, foirgnimh, iascaigh & gorlanna	Mótar- fheithicilí	Báid & innill	Trealamh allamuigh & saotharlainne. lena n-áirítear Leantóirí	Troscán, trealamh oifige & ríomhairí	lomlán
	€	€	€	€	€	€
Costas nó luacháil						
Amhail 1 Ean 2019	20,945,219	5,208,221	5,563,823	5,882,122	2,781,959	40,381,344
Athrangú 1 Eanáir 2019	-	-	(24,960)	24,960	-	0
Breiseanna don bhliain	410,531	1,904,762	1,325,517	196,448	129,226	3,966,484
Diúscairtí don bhliain	-	(1,559,421)	(309,416)	(74,513)	(58,715)	(2,002,065)
Amhail an 31 Nollaig 19	21,355,750	5,553,562	6,554,964	6,029,017	2,852,470	42,345,763
Dímheas						
Amhail 1 Ean 2019	4,671,503	4,902,934	3,137,054	5,204,888	2,571,969	20,488,348
Athrangú 1 Eanáir 2019	-	-	(3,702)	3,702	-	0
Muirear don bhliain	421,804	658,968	590,029	302,786	156,501	2,130,088
Diúscairtí don bhliain	-	(1,559,421)	(307,683)	(63,166)	(58,715)	(1,988,985)
Amhail an 31 Nollaig 19	5,093,307	4,002,481	3,415,698	5,448,210	2,669,755	20,629,451
Glanluach Leabhair						
Amhail an 1 Eanáir	16,273,716	305,287	2,426,769	677,234	209,990	19,892,996
Glanghluaiseacht don bhliain	(11,273)	1,245,794	712,497	(96,427)	(27,275)	1,823,316
Amhail an 31 Nollaig	16,262,443	1,551,081	3,139,266	580,807	182,715	21,716,312

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

9 Maoin, gléasra & trealamh (ar lean)

Maidir leis an mBliain Roimhe Seo

	Talamh, foirgnimh, iascaigh & gorlanna	Mótar- fheithicl	Báid & innill	Trealamh allamuigh & saotharlainne. lena n-áirítear Leantóirí	Troscán, trealamh oifige & ríomhairí	lomlán
	€	€	€	€	€	€
Costas nó luacháil						
Amhail 1 Ean 2018	20,887,617	5,807,544	3,180,103	5,521,834	2,698,109	38,095,207
Athrangú 1 Eanáir 2018	-	-	(37,958)	37,958	0	(0)
Breiseanna don bhliain	57,602	-	2,450,623	405,435	126,970	3,040,630
Diúscairtí don bhliain	0	(599,323)	(28,945)	(83,105)	(43,120)	(754,493)
Amhail an 31 Nollaig 18	20,945,219	5,208,221	5,563,823	5,882,122	2,781,959	40,381,344
Dímheas						
Amhail 1 Ean 2018	4,260,422	5,121,786	2,856,825	4,990,419	2,342,669	19,572,121
Athrangú 1 Eanáir 2018	-	-	(3,267)	3,264	0	(3)
Muirear don bhliain	411,081	380,470	312,436	293,001	272,412	1,669,400
Diúscairtí don bhliain	0	(599,322)	(28,940)	(81,796)	(43,112)	(753,170)
Amhail an 31 Nollaig 18	4,671,503	4,902,934	3,137,054	5,204,888	2,571,969	20,488,348
Glanluach Leabhair						
31/12/2017	16,627,195	685,758	323,278	531,415	355,440	18,523,086
Glanluach Leabhair						
31/12/2018	16,273,716	305,287	2,426,769	677,234	209,990	19,892,996

Nótaí leis na ráitis airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

10 Anailís ar infháltais

	2019	2018
	€	€
Féichiúnaithe trádala srl	1,188,637	783,622
Ioncam Fabhraithe	18,008	16,984
Soláthar drochfhiachais	(494,979)	(439,996)
Réamhíocaíochtaí eile	242,284	77,940
	953,950	438,550

Notes to the Financial Statements for the 12 months to 31 December 2019

11 Anailís ar mhíreanna iníoctha

	2019	2018
	€	€
Ioncam larchurtha		
Ioncam Conartha larchurtha	104,300	119,870
An Roinn Cultúir, Oidhreacht agus Gaeltachta - An Ciste Áineasa Tuaithe	171,885	171,885
Straitéis Náisiúnta um Fhorbairt Slatiascaireachta	944,942	1,521,480
Scéim Cruatain na nEascann	1,011,067	1,200,000
Ioncam larchurtha iomlán	2,232,194	3,013,235
Cistí arna sealbhú ar iontaobhas		
Ciste Caomhantais Bradáin	3,412,230	3,374,955
Creidiúnaithe trádála agus fabhruithe	3,156,014	2,623,757
	8,800,438	9,011,947

Gintear Cistí Caomhantais Bradán ó dhíol ceadúnas slatiascaireachta bradáin agus iascaireachta tráchtála. Déantar an t-ioncam a ghintear ón gCiste Caomhantais Bradán a athinfheistiú chun aisghabháil ár stoc agus gnáthóg bradán a chur chun cinn, ag cur san áireamh indéantacht tionscadail, infhaighteacht maoinithe agus cúinsí luach ar airgead.

Tá an Ciste á bhainistiú ag Iascach Intíre Éireann agus déantar cuntas air mar Chreidiúnaí sa ráiteas ar staid airgeadais. Sa chás go dtabhaíonn Iascach Intíre Éireann caiteachas díreach ar thionscadail a bhaineann le gníomhaíochtaí Ciste, déantar é a aisíoc ón gCiste. Muirearaítear caiteachas díreach IIE chuig Ioncam agus Caiteachas agus chuig cúlchistí ioncain coinnithe. Déanann Iascach Intíre Éireann cuntas ar aisíocaíocht ón gCiste mar Ioncam Eile (Nóta 3) ar bhonn fáiltas airgid. Déantar cuntas ar gach idirbheart eile a bhaineann leis an gCiste, lena n-áirítear íocaíochtaí le tríú páirtithe, mar ghluaiseachtaí i bhfigiúr na gCreidiúnaithe.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

11 Anailís ar mhíreanna iníoctha (ar lean)

Nochtar idirbhearta maidir leis an gCiste Caomhnaithe Bradán in 2019 thíos.

	2019	2018
	€	€
Iarmhéid Tosaigh	3,374,955	3,155,750
Admhálacha	477,010	468,939
Ús tuillte	571	1,033
Caiteachas		
Árachas Fostóra agus Dlíteanas Poiblí SCF	(7,086)	(7,599)
Le tríú páirtithe	(44,896)	(40,652)
Le IIÉ	(388,324)	(202,516)
Iarmhéid Deiridh	3,412,230	3,374,955

* Cuntas déanta ag IIE air mar Ioncam Eile.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

	Ioncam Conartha Iarchurtha	Ciste Áineasa Tuaithe	NSAD	Scéim Tacaíochta Iascairí Eascann	Iomlán
	A	B	C	D	
Iarmhéid Tosaigh	119,870	171,885	1,521,480	1,200,000	3,013,235
Admhálacha sa bhliain	27,355	-	-	1,200,000	1,227,355
Scaoilte le hIoncam agus Caiteachas	(42,925)	-	(576,538)	(1,388,933)	(2,008,396)
Iarmhéid Deiridh	104,300	171,885	944,942	1,011,067	2,232,194

- A Ioncam Ceadúnais, AMBER (Tionscadal AE) agus an Roinn Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialta i gcás ioncam conartha
- B Soláthraíonn an Roinn Cultúir, Oidhreacht agus Gaeltachta maoiniú don Chiste Áineasa Tuaithe chun príomhthionscadail slatiascaireachta a fhorbairt i gceantair thuaithe
- C Soláthraíonn an Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil maoiniú d'aon duine, club slatiascaireachta srl. Le spéis i bhforbairt agus i bhfeabhsú slatiascaireachta agus/nó iascaigh na hÉireann faoin Straitéis Náisiúnta um Fhorbairt Slatiascaireachta (NSAD).
- D Tairgeann an Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus an Comhshaoil íocaíocht cúitimh tríd an Scéim Tacaíochta Iascairí Eascann d'iar-iascairí eascainne a raibh ceadúnas / cead acu bheith rannpháirteach leis an iascach eascann tráchtála in 2007.

Nótaí leis na ráitis airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

12 Cuntas caipitil

	2019	2018
	€	€
Iarmhéid an 1 Ean	19,892,996	18,523,086
Aistriú chuig / ó hloncam agus Caiteachas agus cúlchisítí ioncaim coimeádta		
Chun ceannacháin sócmhainní seasta a mhaoiniú	3,966,484	3,040,630
Méid a Scaoileadh ar Dhiúscairt Sócmhainní Seasta	(13,080)	(1,323)
Amúchadh de réir dímheas sócmhainní	(2,130,088)	(1,669,397)
	1,823,316	1,369,910
Cothromaíocht	21,716,312	19,892,996

13 Nochtadh Páirtithe Gaolmhara

Glacann Iascach Intíre Éireann nósanna imeachta de réir na dtreoirínte arna n-eisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe a chuimsíonn leasanna pearsanta chomhaltaí an Bhoird. Sa ghnáthchúrsa gnó, féadfaidh Iascach Intíre Éireann deontais a fhaomhadh nó páirt a ghlacadh i gcomhaontuithe conarthacha le heintitis ina bhfuil comhaltaí Bhord Iascach Intíre Éireann fostaithe nó a bhfuil leas acu iontu ar shlí eile.

I gcásanna ina bhféadfadh coinbhleacht leasa a bheith i gceist, ní fhaigheann comhaltaí Boird doiciméid an Bhoird nó ní ghlacann siad páirt in ar shlí ar bith eile nó ní fhreastalaíonn siad ar phlé a bhaineann leis na hidirbhearta seo. Coimeádtar clár de gach cás dá leithéid agus tá sé

ar fáil ar iarratas.

Níor tharla aon nochtadh 3ú páirtithe in 2019.

Nótaí leis na ráitis airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

14 Costais Sochar Scoir

a Anailís ar na costais iomlána sochair Scoir a gearradh ar an Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coinnithe

Costais seirbhíse reatha	4,148,000	4,048,000
Ús ar dhliteanais na scéime sochair scoir	2,508,000	2,162,000
Ranníocaíochtaí na bhfostaithe - Scéim Pinsin Neamh-Aonair	(530,625)	(520,048)
Ranníocaíochtaí na bhfostaithe - Scéim Pinsin Aonair	(124,210)	(95,681)
	6,001,165	5,594,271

b Gluaiseacht in Oibleagáidí Glan-shochair scoir i rith na bliana airgeadais

Glanoibleagáidí sochair scoir amhail an 1 Eanáir	(121,734,963)	(119,614,303)
Glanchoistas Seirbhíse Reatha	(4,148,000)	(4,048,000)
Costais Úis	(2,508,000)	(2,162,000)
Gnóthachain ó thaithí ar oibleagáidí sochair scoir	2,489,000	2,005,000
Athruithe ar fhoshuíomhanna atá mar bhonn le luach láithreach na n-oibleagáidí sochair scoir	(15,225,000)	(949,000)
Gnóthachan / (caillteanas) aachtúireach iomlán sa bhliain	(12,736,000)	1,056,000
Pinsin a íocadh sa tréimhse	2,967,288	3,033,340
Glanoibleagáidí sochair scoir amhail an 31 Nollaig	(138,159,675)	(121,734,963)

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

14 Costais Sochair Scoir (Ar lean)

c Maoiniú larchurtha le haghaidh Pinsean

Aithníonn Iascach Intíre Éireann na suimeanna seo mar shócmhainn a chomhfhreagraíonn don dliteanas neamhchistithe iarchurtha le haghaidh sochair scoir bunaithe ar shraith toimhdí atá tuairiscithe thuas agus ar roinnt teagmhas roimhe seo. Áirítear leis na himeachtaí seo an bonn reachtúil maidir le bunú na scéimeanna pinsin, agus an beartas agus an cleachtas atá i bhfeidhm faoi láthair maidir le maoiniú pinsin na seirbhíse poiblí lena n-áirítear ranníocaíochtaí na bhfhostaithe agus an bpróiseas meastachán bliantúil. Níl aon fhianaise ag Iascaigh Intíre Éireann nach leanfaidh an beartas maoinithe seo ar aghaidh ag íoc cibé méideanna i gcomhréir leis an gcleachtas reatha.

Seo a leanas an Glanmaoiniú larchurtha le haghaidh sochar scoir aitheanta sa ráiteas loncaim agus Caiteachais agus cúlchistí coinnithe

	2019	2018
	€	€
Maoiniú In-aisghabhála i ndáil leis an mbliain reatha Costais sochair scoir	(6,656,000)	(6,210,000)
Deontas Stáit a cuireadh i bhfeidhm chun sochair scoir a íoc	2,967,288	3,033,340
	(3,688,712)	(3,176,660)

B'ionann an tsócmhainn maoinithe iarchurtha le haghaidh sochair scoir an 31 Nollaig 2019 agus € 214.5m (31 Nollaig 2018: €121,734,963)

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

	2019	2018	2017	2016	2015
	€	€	€	€	€
d Stair na n-oibleagáidí sochair shainithe					
Oibleagáidí sochair shainithe	(138,159,675)	(121,734,963)	(119,614,303)	(113,391,679)	(99,923,467)
Gnóthachain / (caillteanais) ar dhliteanais na scéime sochair shainithe	2,489,000	2,005,000	(917,000)	1,114,000	6,499,000
Céatadán na nDliteanas Scéime	2%	2%	-1%	1.0%	7%

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

14 Costais sochair scoir Ar Lean

- e Is ionann an méid iomlán a aithnítear sa Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach agus €12,736,000 (Gnóthachan/caillteanas taithí €2,489,000 agus athruithe ar bhoinn tuisceana - €15,225,000)
- f Tuairisc Ghinearálta ar an Scéim

Is socrú pinsin shainithe tuarastail deiridh í an scéim phinsin ina sainítear sochair agus ranníocaíochtaí trí thagairt do rialacháin reatha na scéime “eiseamláirí” earnála poiblí. Leis an scéim, tugtar pinsean (arb ionann é agus 1/80 in aghaidh na bliana seirbhíse), aisce nó cnapshuim (3/80 in aghaidh na bliana seirbhíse) agus pinsin chéilí agus leanaí. Is í an ghnáthaois scoir 65ú breithlá an chomhalta agus tá comhaltaí roimh 2004 i dteideal dul ar

scor gan laghdú achtúireach ó aois 60. Is gnách go méadaíonn pinsin atá á n-íoc (agus iarchur) ar aon dul le boilsciú ginearálta i dtuarastal earnála poiblí.

Sonraítear in Alt 50 d’Acht um Iascach Intíre - “Ar an lá bunaithe, tiocfaidh íocaíochtaí pinsin agus dliteanais aoisliúntais eile an Phríomh-Bhoird agus gach ceann de na boird réigiúnacha i leith a n-iarfhostaithe chun bheith ina ndliteanais de IIÉ”

Tá an luacháil a úsáideadh le haghaidh nochtadh FRS102 bunaithe ar luacháil iomlán achtúireach a dhéantar an 31 Nollaig 2019 ag achtúire neamhspleách cáilithe, á gcur san áireamh riachtanais an FRS chun measúnú a dhéanamh ar dhliteanais na scéime amhail an 31 Nollaig 2019.

Ba iad seo a leanas na príomhthoimhdí achtúireacha a úsáideadh:

	31.12.19	31.12.18
Ráta méadaithe tuarastal	2.90%	3.00%
Ráta méadaithe pinsean atá á n-íoc	1.40%	1.50%
Ráta méaduithe pinsean - Scéim Aoisliúntais	1.90%	2.00%
Ráta na méaduithe pinsean - SPSPS	1.40%	1.50%
Ráta Lascaine	1.20%	2.05%
Ráta Boilscithe	1.40%	1.50%

Ceadaíonn an bonn báis ar glacadh leis feabhas ar ionchas saoil thar am, ionas go mbraithfidh ionchais saoil ag an tráth scoir ar an mbliain ina sroicheadh an comhalta an aois scoir (aois 65.) Sa tábla thíos, taispeántar an ionchas saoil do bhaill ar shroich 65 bliain d’aois in 2020, 2040.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

14 Costais sochar scoir (Ar lean)

Bliain a shroicheadh aois 65	2020	2040
Ionchas saoil - fireann	21.3	22.9
Ionchas saoil - baineann	23.9	25.4

15 Gealltanais Léasa

- a Baineann an gealltanais léasa iníoctha i ndiaidh cúig bliana le trádastóras ar Bhóthar Bhéal Átha Síomoin, Luimneach.

Amhail an 31 Nollaig 2019 bhí na híosíocaíochtaí léasa todhchaíocha seo a leanas á ndéanamh ag Iascach Intíre Éireann faoi léasanna oibriúcháin neamhchealaithe le haghaidh gach ceann de na tréimhsí seo a leanas:

	€000's
Iníoctha laistigh de bhliain amháin	43
Iníoctha laistigh de thréimhse idir dhá bhliain agus cúig bliana	147
Iníoctha tar éis cúig bliana	37
	227

B'ionann íocaíochtaí léasa oibriúcháin a aithníodh mar chostas agus € 44,509 (2018: €77,161)

15 Gealltanais Chaipitil

Gealltanais Chaipitil de €384,115 go príomha le haghaidh Feithiclé a seachadadh go luath in 2020

16 Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

San áireamh in iarmhéideanna bainc deireadh bliana IIE de € 14.9 milliún tá méideanna de € 5.32 milliún arb ionann iad agus airgead faighte ach iarchurtha ag deireadh na bliana i ndáil leis an gCiste do Chaomhnú an Bhradáin, an Ciste Áineasa Tuaithe, an Straitéis

Náisiúnta d'Fhorbairt na Slatiascaireachta agus an Scéim Tacaíochta d'Iascairí Eascann. Tá an t-airgead seo teoranta le húsáid ar na tionscadail seo.

Coinníonn IIE na cistí seo a leanas agus dáilfear iad nuair a bheidh tionscadail críochnaithe - Ciste Caomhnaithe Bradán €3.412 milliún, Straitéis Náisiúnta um Fhorbairt Slatiascaireachta €945K, Ciste Áineasa Tuaithe €172K agus Scéim Tacaíochta d'Iascairí Eascann €687K. Ina theannta sin tá ioncam iarchurtha de 104K.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don 12 mhí go dtí 31 Nollaig 2019

17 Imeachtaí tar éis an dáta tuairiscithe

Aithníonn an Bord gur teagmhas suntasach í an paidéim Covid-19 a tharla ón dáta tuairiscithe. Tá an Bord ag glacadh an staid dáiríre agus tá sé ag déanamh monatóireachta ar an staid, i gcomhar leis an mbainistíocht, ar bhonn leanúnach. Leanann an gnó ag oibriú le bearta i bhfeidhm chun baill foirne agus geallsealbhóirí Iascach Intíre Éireann a chosaint. Tá baill foirne ag obair go cianda agus leantar le seirbhísí á soláthar. Go dtí seo, tá na hoibríochtaí agus an chuid is mó de ghníomhaíochtaí an aonáin á gcothabháil agus iad ag dul in oiriúint don bhealach difriúil a bhfuil an gnó á sheachadadh. Cé nach féidir le Iascach Intíre Éireann tionchar Covid-19 ar a sreafaí airgid a thuar go hiontaofa, tá monatóireacht ghéar á déanamh ar fheidhmíocht agus ar oibríochtaí Iascach Intíre Éireann agus soláthraítear réamhaisnéisí rialta ar shreabhadh airgid don Bhord agus dár máthair-roinn Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil.

Gnóthas leantach - Measann an Bord, de réir mar a sholáthraíonn an t-eintiteas seirbhís phoiblí atá maoinithe ag airgead a sholáthraíonn an Státchiste, trína máthair-roinn Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, is iomchuí na ráitis airgeadais seo a ullmhú ar bhonn gnóthais leantaigh.

18 Faomhadh na Ráiteas Airgeadais

Cheadaigh Bord IIÉ na Ráitis airgeadais an 17 Nollaig 2020.

